

Kansen voor West

G4P4

Jaarverslag 2013

Operationeel Programma
Kansen voor West

Bevorderen van bottom-up regionale innovatie in West Nederland

Colofon

Operationeel Programma Landsdeel West “Kansen voor West”

Doelstelling 2

Voor structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling onder de doelstelling regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid in West Nederland

Jaarlijks verslag
over de uitvoering:

Subsidiabel gebied: Landsdeel West
(Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Flevoland).
Programmeringsperiode: 2007-2013
Programmanummer: CCI 2007NL162PO002
Programmatitel: Operationeel Programma Landsdeel West (Kansen voor West)
Beschikkingnummer: C(2007) 3949
Datum beschikking: 13 augustus 2007
Verslagjaar: 2013
Datum van goedkeuring van het jaarverslag door het Comité van Toezicht: 11 juni 2014
Opgesteld door: Managementautoriteit Kansen voor West
(College van B&W Rotterdam).
Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam.
www.kansenvoorwest.nl

Dit is een uitgave van de managementautoriteit van Kansen voor West.

De redactie heeft dit boek met uiterste zorgvuldigheid samengesteld, maar aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid. Ook kunnen aan dit boek geen rechten worden ontleend.

Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de managementautoriteit van Kansen voor West. Copyrights 2013

Redactie:	Adri Hartkoorn, Ruud van Raak.
Eindredactie:	Mieke Cornet
Fotografie:	De acht partners van Kansen voor West, vertegenwoordigers van de 200 projecten, Shutterstock.
Opmaak:	Hans Langstraat (www.ph-ontwerp.nl)
Druk:	Robedrijf Diensten

Europa investeert in de toekomst. Deze uitgave en alle projecten

komen tot stand met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

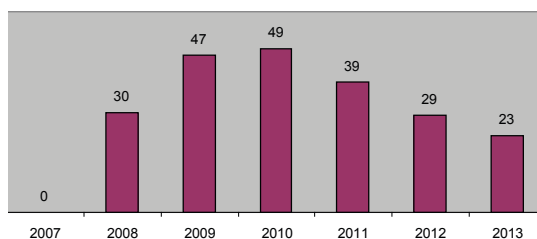
G4P4

Inhoudsopgave

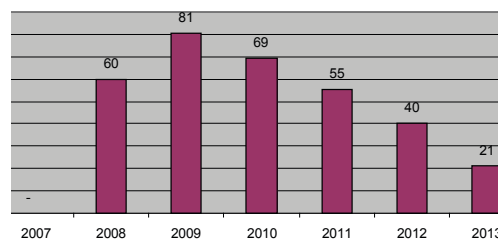
Voorwoord	5
Verantwoording en leeswijzer	6
1. Voortgang en operationalisering van het programma	8
2 Analyse van de sociaal-economische situatie	26
3 Overzicht van de uitvoering van het OP Kansen voor West	28
4 Uitvoering naar prioriteit	47
5 EFRO/CF - programma's: grote projecten	53
6 Technische Bijstand	54
7 Voorlichting en publiciteit	56
Bijlage	61

Kansen voor West in grafieken

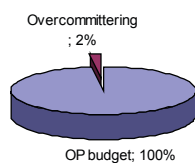
Aantal gecommiteerde projecten/jaar

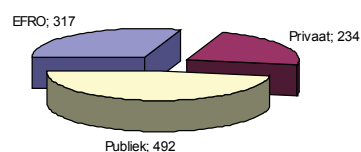
Committering in mln. euro's

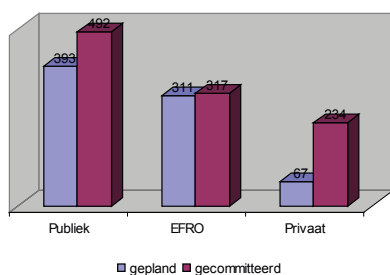
Uitputting EFRO 31 december 2013

Gemiddelde projectfinanciering

Bijdragen financiers t.o.v. OP

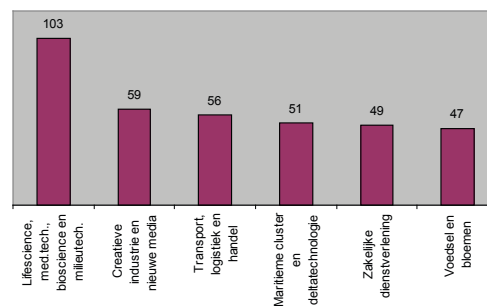
EFRO realisatie t.o.v. OP

Lissabon committeringen t.o.v. OP

Grootste inzet in clusters (mln. euro)

G4P4

Voorwoord

In dit zevende jaarverslag is te lezen dat in 2013 het gehele EFRO-budget is vastgelegd, dat de geplande investeringsimpuls ruimschoots gehaald is en dat een derde van de investeringen wordt betaald uit het EFRO. Verder laat het programma een variatie aan begunstigden zien met bedrijven, instellingen en overheden. Het programma kent een rijke diversiteit aan financiering met projectsubsidies, fondsen (kredieten, leningen, participaties), revolverende fondsen en regelingen. Hiermee levert Kansen voor West een substantiële bijdrage aan de economische kracht van de Randstad.

De voortgang van het programma in 2013 is behoorlijk te noemen. Meer dan het beschikbaar gestelde EFRO-budget is inmiddels vastgelegd en slechts enkele inspanningen zijn nog te maken. In 2013 gingen 23 nieuwe projecten van start, waarmee het totaal aan projecten uitkomt op 217. In de resterende twee jaren zal de aandacht dan ook gaan naar het succesvol kunnen afsluiten van het lopende programma.

In overeenstemming met de vorige jaren blijken de negatieve effecten van de crisis op het programma mee te vallen. Wel heeft een aantal projecten aangegeven dat de cofinanciering achterblijft of wegvalt en zijn er een aantal faillissementen. Over het algemeen heeft de crisis geen duidelijk stempel gezet op het programma, maar wel vereist het bijeenbrengen van de nodige cofinanciering in de regionale context meer afweging. Positief daarin is dat de meeste partners overcommittering hebben kunnen inzetten, om daarmee een zo volledig mogelijke benutting van de financiële middelen te krijgen. De nauwe betrokkenheid van de decentrale overheid bij het programma - het gevoel van 'dit is ons programma' - helpt daar zeker in mee.

Net als eerdere jaren is de vereiste besteding volgens N+2 weer ruim gehaald. Wel blijven de uitgaven bij het merendeel van de projecten behoorlijk achterlopen bij de aangegeven planning. Hoewel hierop strakke monitoring en sturing wordt gevoerd om dit maximaal bij te sturen, is dit niet altijd te beïnvloeden.

Te optimistische projectplanning en onderschatting van de ingewikkeldheid van het samen uitvoeren van innovatieprojecten is hiervoor vaak de reden. Evenals vorige jaren zijn verbeteringen in het beheer en controle doorgevoerd. Wel is de ervaring met de projectaudits in 2013 moeizaam, en heeft deze (te) veel aandacht en tijd gevergd.

Tegelijkertijd was in 2013 veel inzet gericht op het structuurfondsenprogramma 2014-2020. Dit is inmiddels door de colleges goedgekeurd en zal naar verwachting medio 2014 tot een vaststelling door de EC leiden. Dit betekent dat ons succesvolle Kansen voor West een tweede editie krijgt, al zullen we het met aanzienlijk minder geld moeten doen.

M. Struijvenberg

*Namens de managementautoriteit, het college van BenW
van de gemeente Rotterdam*

Verantwoording en leeswijzer

Dit is het jaarverslag 2013 over de uitvoering van het Operationeel Programma (OP) Kansen voor West EFRO 2007-2013. Het jaarverslag is opgesteld conform de eisen van de Europese Commissie, zoals neergelegd in Artikel 67 van (EG) Nr. 1083/2006 en de Uitvoeringsverordening (EG) Nr. 1828/2006. Het jaarverslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de managementautoriteit en het college van BenW van Rotterdam. Het jaarverslag is met inbreng van alle partners binnen Kansen voor West tot stand gekomen.

Kansen voor West is een geïntegreerd structuurfondsenprogramma voor Landsdeel West, dat de grondgebieden van de provincies Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland omvat. Met daarin een subdelegatie voor de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Dit alles vertaalt zich in een programmadeel West-Regio en stedelijke programmadelen voor de vier grote steden. Aan de basis van Kansen voor West staat de Lissabon-strategie die moet leiden tot economische groei en meer en betere banen in de

Europese Unie. Voor de Randstad betekent dit dat de concurrentiekracht van de regio moet worden versterkt. Dat betekent investeren in thema's als innovatie, onderzoek & ontwikkeling, kennisuitwisseling, aansluiting onderwijs arbeidsmarkt, menselijk kapitaal en duurzame energie.

Het jaarverslag is een basisdocument voor het beheer van het operationeel programma. Het verslag geeft inzage in de uitvoering van het programma en de interactie tussen de Europese Commissie en managementautoriteit.

is een tussentijdse verantwoording voor het Comité van Toezicht op basis waarvan zij lijnen kan uitzetten voor de komende jaren.

is de hoofdbron van informatie over het programma en voor de jaarlijkse vergadering met de Europese Commissie, managementautoriteiten en lidstaat.

is een voorwaarde voor tussentijdse betalingen van de Europese Commissie.

Dit jaarverslag is op 11 juni 2014 door het Comité van Toezicht goedgekeurd en conform Artikel 67 van (EG) Nr. 1083/2006 aan de Europese Commis-

G4P4 ●●●●●

sie aangeboden. Het jaarverslag wordt elektronisch verstuurd naar de Europese Commissie via het SFC 2007 systeem. Daarnaast wordt het gepubliceerd op www.kansenvoorwest.nl inclusief een publieksvriendelijke samenvatting.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft uitgebreid de voortgang, de operationalisering en de aspecten van beheer en controle van het programma. Hoofdstuk 2 gaat via een analyse dieper in op de sociaal-economische situatie in West-Nederland. In hoofdstuk 3 wordt een gedetailleerd overzicht van de uitvoering van Kansen voor West gegeven door te kijken naar zaken als resultaten, voortgang, Lissabon-doelstelling, wetgeving, uitvoeringsproblemen en oplossingen, wijzigingen en complementariteit. Ook beschrijft het de belangrijkste punten van de tussenevaluatie. Hoofdstuk 4 beschrijft de uitvoering van de prioriteiten waarbij wordt gekeken naar doelstellingen en voortgangsanalyse. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op het gebruik van grote projecten en hoofdstuk 6 licht het gebruik van de Technische Bijstand toe. Ten slotte behandelt hoofdstuk 7 de uitgevoerde voor-

lichting- en publiciteitsmaatregelen waarbij ingegaan wordt op de voortgang van het communicatieplan, de aandacht voor EFRO en het onderhouden van de relaties binnen Kansen voor West.

Het meeste cijfermatig materiaal over het programma en van de sociaal-economische indicatoren, is te vinden in de bijlagen van dit jaarverslag. De tabellen hiervan worden met een 'B' aangegeven.

1 Voortgang en operationalisering van het programma

Dit hoofdstuk gaat in op de algemene aspecten van de voortgang en de operationalisering van het programma. Er wordt gekeken naar de samenwerking binnen het programma, de organisatie, de voortgang bij de verschillende partners en de overleggen en aspecten van beheer en controle.

1.1 Algemeen

De uitvoering van Kansen voor West in 2013 liep voorspoedig. Er werden 23 projecten gecommitteerd voor bijna 22 mln. EFRO. Daarnaast werden er 29 projecten herbeschikt en 14 projecten vastgesteld (tabel B1). Hiermee is het beschikbare EFRO-budget vastgelegd met zelfs een kleine overcommitting. Wel moeten enkele partners nog een vastlegging doen op basis van de inspanningsplafonds.

Mijlpalen in 2013 zijn het vastleggen van de beschikbare EFRO middelen, het groot aantal committeringen, het behalen van de projectuitgaven volgens N+2, een goed werkende uitvoeringsstructuur met een adequaat werkend digitaal beheersysteem. De auditautoriteit heeft de MA West een score van 88% (een score 2) toegekend op het systeem met slechts enkele kleine verbeterpunten. Blijvende aandacht wordt gegeven aan de risico-beheersing en een juiste verantwoording van zaken als aanbesteden, staatssteun, publiekprivate samenwerking, kostenopbouw, loonkosten etc. Wel is er in 2013 een hoge controledruk geweest door de vele projectaudits van de auditautoriteit, maar liefst 30 projecten. Ook de afhandeling van die projectaudits vergt in 2014 nog veel van de tijd van zowel de managementautoriteit als de partners. Het blijft dus nodig om onder gezamenlijke verantwoordelijkheid de controledruk voor begunstigden, maar ook voor de managementautoriteit te verlagen.

De samenwerking tussen de partijen van Kansen voor West zet zich ook voort in de voorbereiding

van het nieuwe structuurfondsenprogramma Kansen voor West II. De keuze van de acht partijen om gezamenlijk verder te gaan, is het resultaat van de samenwerking in het huidige programma. Omdat de ontwikkeling van dit nieuwe programma simultaan loopt met de uitvoering van het 2007-2013-programma, is in 2013 dan ook veel aandacht hiernaar uitgegaan. Dit heeft geleid tot de indiening van het nieuwe OP in de bestuurscolleges van de acht partners in januari 2014.

1.2 Voortgang operationeel programma Kansen voor West

In 2013 waren 217 projecten in verschillende fase van uitvoering (beoordeling, beschikking, rapportage, vaststelling of reeds vastgesteld). Eind 2013 waren 33 projecten vastgesteld. Ruim 100% van het budget is vastgelegd, inclusief 6,1 mln. euro aan overcommitting door de partners. Tabel 1 geeft het cumulatief overzicht van de committeringen op programmaniveau en tabel B10 geeft het overzicht van alle gecommitteerde projecten. De gemiddelde projectgrootte van een Kansen voor West-project is 4,8 mln. met een gemiddelde EFRO-bijdrage van 1,5 mln. (30% interventie).

De voortgang van de committeringen t.a.v. de inspanningsplafonds van de partners verloopt ook voorspoedig (tabel B2). Zo zijn 20 van de 26 gepubliceerde grenzen al bereikt, en op 10 plafonds is al een overcommitting gemaakt. Nog slechts 8 mln. dient door de partners over de verschillende prioriteiten gecommitteerd te worden. De inzet op overcommitting verschilt per partner en varieert van een vast percentage tot een besluit per project. Met deze overcommitting wordt een maximale besteding van EFRO-gelden nagestreefd.

De door de programmabureaus geaccepteerde realisaties, inclusief de vastgestelde bedragen, bedraagt ruim 168 mln. euro. Dit komt overeen met

G4P4 ●●●●●

Tabel 1: Committering (mln. €) cumulatief t/m 31 december 2013

Kansen voor West Cumulatief	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering (3+4)	Totaal OP (2+5)
Te committeren	311	393	67	460	770
Gecommitteerd	317	492	234	726	1043
Overcommittering	-6				
Gecommitteerd in %	100%	125%	350%	158%	135%
Nog te committeren	-6	-99	-167	-267	-273

Negatieve bedragen betreffen een overcommittering

54% van de beschikbare EFRO inspanning, zie ook tabel B3.

Van de in 2013 vastgestelde 14 projecten (tabel B7) werden er drie op 0 euro vastgesteld, dit zijn Pilot project kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving, Ontwikkeling robotechniek voor primaire productiebedrijven en Pilotproject Waalblok 4B-concept water. Het totaal aan vastgestelde projecten komt hiermee op 33. De vaststelling voor het EFRO bedraagt 92% van de geplande kosten.

De gemiddelde doorlooptijden van de verschillende processen die voor een project van toepassing zijn, zijn nagenoeg gelijk aan de voorgaande periode. En vallen binnen de daarvoor vastgestelde termijn. Tabel 2 laat de doorlooptijden van de verschillende processtappen zien. Beoordeling kost de nodige tijd omdat hoge eisen aan de projectplannen gesteld worden. Vertraging treedt soms op door ontoereikende technische kwaliteit van de aanvragen of door ingewikkeldheid rond de opbouw van tarieven. Om aanvragers tegemoet te komen zijn toelichtingen en minimale inhoudsopgaven van een goede aanvraag ontwikkeld en besteden de steunpunten veel aandacht aan voorlichting.

1.2.1 Voortgang programmadeel West-Regio

De werkzaamheden van het programmabureau West-Regio concentreerden zich rond de behandeling van nieuwe subsidieaanvragen, voortgangsrapportages en vaststelling van projecten. Per eind december waren er 131 projecten in verschillende staat van uitvoering. Veruit de meeste tijd en capaciteit werden ingezet op voortgangsrapportages en controles ter plaatse. In 2013 werd daarnaast extra veel tijd besteed aan de projectcontroles die door de auditautoriteit werden uitgevoerd. Er werden in het verslagjaar 15 projecten gecommitteerd voor ruim 15 mln. euro EFRO. Daarnaast werden 23 projecten herbeschikt en 7 vastgesteld, zie tabel B1. Verder bereid het programmabureau de adviezen voor de West-Regio stuurgroep voor.

De gemiddelde projectgrootte van de 98 provinciale projecten ligt op ruim 5,5 mln. Met een 28% EFRO interventie (1,5 mln.).

De investeringsopgave voor West-Regio bedraagt bijna 200 mln. euro, waarvan inmiddels ruim 198 mln. (99%) is gecommitteerd. Uitgesplitst naar inspanningsopgave betekent dit dat 104% van de P4 en 89% van het stedelijk gelabelde deel is gecommit-

Tabel 2: Doorlooptijden, gebaseerd op informatie 2011 - 2013

Processtappen	Dagen	Weken
Voorlopige aanvraag tot Definitieve aanvraag	171	24
Definitieve aanvraag tot Ontvankelijkheid	69	10
Ontvankelijkheid tot Beschikking	106	15
Definitieve aanvraag tot Beschikking	172	25
Projecteinde tot Eindverslag	294	42
Eindverslag tot Vaststelling	132	19

teerd (zie tabellen B4-B5). Omdat binnen Kansen voor West inspanningsplafonds gelden voor de partners dient er nog wel door enkele partners voor 5,7 mln. EFRO te worden gecommitteerd, zie ook tabel B2.

Alle (voorlopige)subsidieaanvragen voor West-Regio worden voor advies ingebracht bij de stuurgroep West-Regio. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van alle acht partijen in het programma. Overleg vindt plaats in het provinciehuis van Zuid-Holland.

1.2.2 Voortgang Bemiddelende Instanties, de G-4 stedelijke programmadelen

De werkzaamheden van de G-4 programma-bureaus concentreerden zich eveneens rond de behandeling van nieuwe subsidieaanvragen, voortgangsrapportages en vaststelling van projecten. Per eind december waren er 86 projecten in verschillende fase van uitvoering. Verder bereiden de programmabureaus de adviezen voor de stedelijke stuurgroep voor en werden ook de projectvoorstellen voor de gelabelde gelden besproken. Veruit de meeste tijd en capaciteit werden ingezet in de beoordeling van nieuwe aanvragen, voortgangsrapportages en de uitvoering van controles ter plaatse. Er werden in het verslagjaar 8 projecten gecommitteerd voor ruim 6 mln. euro EFRO. Verder werden er 6 projecten herbeschikt en 7 vastgesteld. De gemiddelde projectgrootte van de 86 stedelijke projecten ligt op ruim 3,6 mln., met een 35% EFRO interventie (1,2 mln.). De gemiddelde projectgrootte van de 33 gelabelde stedelijke projecten ligt ruim hoger, namelijk op 6 mln. met een iets hogere (30%) EFRO interventie van 1,8 mln.

De gezamenlijke inspanning van de G-4 bedraagt ruim 98 mln. waarvan ultimo 2013 ruim 106 mln. (108%) is gecommitteerd (tabel B6). Maar, dit is wel inclusief de al gemaakte overcommitting, want zonder deze overcommitting dient er nog voor 2,5 mln. EFRO te worden

gecommitteerd (tabel B2).

De G-4 hebben ieder een stedelijke stuurgroep ingesteld, die de programma-autoriteit (college van B&W) van advies voorziet over projectvoorstellen. Daarbij wordt gekeken naar aantoonbare additionaliteit, economische relevantie, past het in het programma, mate van financieringstekort of omvang van het project. Als hierover twijfel bestaat wordt in die gevallen gevraagd de aanvraag te integreren of in een andere vorm in te dienen. Als er geen mogelijkheden zijn binnen het programma wordt doorverwezen naar mogelijke alternatieve financieringsbronnen. Hieronder volgt per stad een korte voortgangsbeschrijving.

G4P4 ●●●●●

Amsterdam

De projectselectie in prioriteit 1 en 3 in Amsterdam gaat volgens plan. De stad kent een grote mate van diversiteit met de nadruk op Life Sciences en duurzaamheid. De totale vastlegging beslaat bijna 36 mln. euro (EFRO) voor 23 projecten. De gemiddelde projectgrootte (TSK) is € 4,5 mln. waarvan € 1,6 mln. EFRO (35% interventie). De gecommiteerde projecten hebben 72% van de begrote kosten gerealiseerd. In 2013 werd het project Amsterdam Light Festival beschikt, en het project Vernieuwing Elthetocomplex vastgesteld. Afgezien van de mogelijke vrijval van middelen, is het gehele budget van Amsterdam toegekend. Ten aanzien van de inspanningsplafonds is er een overcommittering van ruim 1,1 mln. euro. Wel moet er nog voor ruim 5 ton worden geïnvesteerd in de gelabelde prioriteiten.

Rotterdam

De committering in prioriteit 3 loopt iets achter. De stad kent een nadruk op de stimulering van innovatie bij het MKB en wijk economie. Ook loopt in Rotterdam het SOFIE-fonds (Jessica) voor stadsontwikkeling. De totale vastlegging beslaat ruim 28 mln. euro (EFRO) voor 17 projecten. De gemiddelde projectgrootte (TSK) is € 4,6 mln. waarvan € 1,7 mln. EFRO (36% interventie). De gecommiteerde projecten hebben 35% van de begrote kosten gerealiseerd. In 2013 werden de projecten Inrichting Dakpark en Startup Campus beschikt, en de projecten Drijvend Paviljoen en Regeling Bedrijven Verbeter Gebieden vastgesteld.

Ten aanzien van de inspanningsplafonds moet er nog ruim 2 mln. euro worden vastgelegd in prioriteit 3. Hierbij is geen rekening gehouden met mogelijke vrijval van middelen. In prioriteit 1 gelabeld bestaat een overcommittering van ruim 1 mln. euro.

Den Haag

The Hague Security Delta Campus (HSD)

The Hague Security Delta is het grootste veiligheidscluster van Europa. Bedrijven, overheden en kennisinstellingen uit heel Nederland werken er samen aan innovaties en kennisontwikkeling op het gebied van cyber security, nationale en stedelijke veiligheid, bescherming van vitale infrastructuur en het forensisch werkveld. Alleen al in de regio Den Haag realiseren 300 van de 450 Nederlandse veiligheidsbedrijven een totale omzet van 1,5 miljard en bieden werk aan 10.000 mensen. HSD heeft sterke banden met andere innovatieve en invloedrijke regio's in binnen- en buitenland, zoals Twente, Brianport Eindhoven en Brussel. Dit project valt in twee delen uiteen: de HSD Campus en de Stimuleringsregeling. In 2014 wordt de HSD Campus geopend, het landelijke innovatie- en demonstratiecentrum voor veiligheid. De Campus wordt uitgerust met living labs, ontmoetings- en opleidingsfaciliteiten, flexibele kantoor- en vergaderruimtes. In totaal wordt 1.400 vierkante meter bedrijfsruimte in het Beatrixkwartier in Den Haag hiervoor aangepast en ingericht.

In 2013 is de HSD Stimuleringsregeling in het leven geroepen voor het doorontwikkelen van innovaties die de nationale, stedelijke of cyber veiligheid kunnen vergroten. Tot eind september konden consortia van bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen hun innovatieprojecten voordragen voor financiële steun door deze regeling. De geselecteerde projecten kunnen vanaf 2014 in de HSD Campus verder worden ontwikkeld.

Totale kosten: € 3.352.862; KvW: € 1.22.295

De projectselectie in prioriteit 1 en 3 in Den Haag loopt voorspoedig. De stad kent een nadruk op de inzet van Jessica-fondsen (gebiedsontwikkeling FRED en energie ED), in veiligheid en wijkontwikkeling. De totale vastlegging beslaat ruim 28 mln. euro (EFRO) voor 27 projecten. De gemiddelde projectgrootte (TSK) is €3,3 mln. waarvan € 1 mln. EFRO (32% interventie). De gecommitteerde projecten hebben 57% van de begrote kosten gerealiseerd. In 2013 werden de projecten The Hague Security Delta Campus en Walstroom Eerste Haven Scheveningen beschikt, en het project Internationaal Experience Center "De Poort" vastgesteld.

Afgezien van de mogelijke vrijval van middelen, is het gehele budget van Den Haag ruim toegekend. Ten aanzien van de inspanningsplafonds is er een overcommittering van ruim 6,7 mln. euro. Wel moet er nog een klein bedrag worden geïnvesteerd in de gelabelde prioriteit 1.

G4P4 ●●●●●

Utrecht

De projectselectie in prioriteit 1 en 3 in Utrecht gaat volgens plan. De stad kent een grote mate van diversiteit met de nadruk op ontwikkeling en energietransitie (fonds) en wijkeconomie. De totale vastlegging beslaat ruim 13 mln. euro (EFRO) voor 19 projecten. De gemiddelde projectgrootte is wat kleiner dan die van de andere steden met € 1,9 mln. (TSK) waarvan € 0,7 mln. EFRO (36% interventie). De gecommitteerde projecten hebben 57% van de begrote kosten gerealiseerd. In 2013 werden de projecten FEE-U (Fonds Energietransitie EFRO Utrecht), Beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall' en Emmaus Overvecht beschikt, en de projecten Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard, De Wissel en De Nieuwe Bouwloos vastgesteld.

Afgezien van de mogelijke vrijval van middelen, is nagenoeg het gehele budget van Utrecht toegerekend. Ten aanzien van de inspanningsplafonds is er nog een kleine opgave van 17 duizend euro, maar ook een overcommittering van ruim 0,4 mln. euro. Ook voor de gelabelde prioriteiten is er een overcommittering.

1.3 Realisatie ¹

De verordening geeft aan dat het programma een bepaald uitgavenpatroon dient te hebben. Wordt de vastgelegde besteding van het EFRO in het jaar N+2 niet gehaald, dan decommitteert de Europese Commissie dat deel dat niet via uitgaven kan worden verantwoord. Dit staat bekend als de zogenaamde N+2-regel waarmee de Europese Commissie een sterk sturingsinstrument in handen heeft.

De gecertificeerde uitgaven (realisatie) op programmaniveau in 2013 staan hiernaast in tabel 3 aangegeven. Hier is te zien dat de N+2-opgave ruim gehaald is, namelijk 21 mln. boven de grens. De managementautoriteit zal met de partners de ontwikkelingen zorgvuldig blijven volgen en waar nodig actie ondernemen om voldoende uitgaven te genereren. Zie ook tabel B8 voor een overzicht van N+2 per partner. Ten slotte geeft tabel B3 een overzicht van het percentage gerealiseerde kosten per inspanningsplafond.

Tabel 3: N+2 (mln. €) voor 2013

N+2 basis (X mln.)	Totaal aanvragen t/m dec 2013	Saldo nog aan te vragen in 2013
168	218	-50

¹ De term 'Realisatie' heeft verschillende betekenissen in dit jaarverslag. De juiste context blijkt uit de tekst. Ten eerste kan het gaan over N+2-uitgaven, deze zijn een vast percentage (40% of 50%) van de TSK-uitgaven. Ten tweede kan het de uitgaven betreffen die in voortgangsrapportages worden opgevoerd en beoordeeld door: het programmabureau, de controller van de managementautoriteit, de certificeringsautoriteit of bij indiening in het MSF na beoordeling auditautoriteit.

1.4 Organisatie en uitvoering

Energiedijken

Nederland heeft internationaal een belangrijke positie in het exporteren van technologie en kennis op het gebied van watermanagement. Innovatieve, integrale en duurzame dijkconcepten versterken de sterke Nederlandse marktpositie in dit segment en bouwen dit verder uit. Door energie te winnen uit getijdestroom en uit de overgang van zoet naar zout water en de fysieke locatie hiervan te combineren met waterkerende functies levert dit een uniek product op dat voor Nederland van grote economische betekenis kan zijn. Om dit te bereiken worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Ontwikkelen & Valideren van rekenmodellen. Deze rekenmodellen vormen de basis voor het instrumentarium om zowel de efficiëntie van de energiewinning te optimaliseren als de invloed van verschillende typen modellen op de omgeving te bepalen. De Afsluitdijk, de Oosterscheldekering en de Brouwersdam staan daarvoor model.

2. Ontwikkelen businessmodel voor governance. De waterkerende functie is een taak en verantwoordelijkheid van de overheid. Door een bedrijfsachtige functie als energiewinning te combineren met deze wettelijke taak ontstaat een vermenging van verantwoordelijkheden. Hier moeten goede afspraken over gemaakt worden.

3. Vormgeven structurele samenwerking. Om het concept 'energiedijken' verder te ontwikkelen, worden verschillende initiatieven bijeengebracht in een continue proces van kennisdeling en kennisoverdracht.

4. Management & Coördinatie. Dit werkpakket richt zich op projectmanagement en administratie van het project

Totale kosten: € 1.379.781; KwV € 549.980

1.4.1 Managementautoriteit

Het college van B en W van de gemeente Rotterdam is als managementautoriteit verantwoordelijk voor de doeltreffendheid en deugdelijkheid van het beheer van, en de controle en het toezicht op de uitvoering van het Operationeel Programma. De managementautoriteit is ambtelijk ondergebracht bij de Cluster Stadsontwikkeling van de gemeente Rotterdam. De werkzaamheden van het programmabureau West-Regio worden onder verantwoordelijkheid van de managementautoriteit uitgevoerd.

De managementautoriteit richt zich op het *beheer* van het programma door monitoring, risicobeheer, voortgangsbewaking, opvolgen van goede communicatie, het opstellen van betalingsaanvragen, secretariaatswerkzaamheden stuurgroep West-Regio (samen met programmabureau West-Regio), en -vooral met het leiding geven aan en bewaken van uniforme uitvoering en controle binnen Kansen voor West. Qua *controle* richt de managementautoriteit zich op het faciliteren van projectaudits door certificering- en auditautoriteit, het afstemmen van die audits, het voeren van verweer, de uitvoering van systeemaudits bij de programmabureaus, het uitvoeren interne controles, het schrijven van jaarverslag en halfjaarlijks voortgangsverslag, en het adviseren bij alle stuurgroepen. *Faciliterende* taken zijn het up-to-date houden/verder ontwikkelen van beheersysteem en website, vastleggen specifieke juridische zaken in interpretatiedocumenten en werkinstructies, en het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor begunstigden. *Organisatorische* taken betreffen het organiseren van het Comité van Toezicht (met BZK), accounthouders- en programmabureau overleg, en het oplossen van voorkomende problemen in de uitvoering van het programma.

Representatieve en vertegenwoordigende taken richten zich op de bijeenkomsten van het PMO, Europese Commissie en (buitenlandse) bezoekers.

In 2013 waren er drie zaken die extra veel tijd van de managementautoriteit en de partners vergden. De eerste betrof de voorbereiding van het nieuwe structuurfondsenprogramma 2014-2020, dat verderop in dit verslag vermeld staat en dat een zeer groot capaciteitsbeslag heeft gelegd. De tweede betrof het verweer op de projectaudits van de auditautoriteit, dat ook verderop beschreven staat. Beide zaken blijven extra inzet vragen in 2014. Het derde betrof het fors aantal eindgesprekken van vast te stellen projecten, waarbij de managementautoriteit steeds aanwezig is.

1.4.2 Stedelijke programma autoriteiten (Bemiddelende Instanties)

In 2013 functioneerden alle stedelijke programmabureaus naar behoren. De managementautoriteit heeft daarvoor alle programmabureaus onderzocht en daarbij een systeemaudit uitgevoerd. Vanwege de buitengewone drukte aan het einde van het jaar rond de projectaudits van de auditautoriteit, kon de verslaglegging van de interne audits niet afgerond worden in 2013. Onderdelen van de systeemaudit zijn het beoordelen van de Key Requirements met het voltallige programmabureau en deskcontrole(s) van 'gestoken' projecten volgens het Interne Auditplan. Bovendien worden de bevindingen van de certificering- en auditautoriteit over de uitgavenstaten meegenomen. In grote lijnen is de kwaliteit en tijdigheid van het beheer door de bemiddelende instanties voldoende en zijn administratief de zaken goed op orde. De inzet, deskundigheid en communicatie van de bemiddelende instanties wordt als positief beoordeeld. Verbeterpunten zichtbare

risicobepaling en onderbouwing en adequatere invulling van de bevindingen-administratie alsmede volledige toepassing van de werkinstructies.

In alle steden worden gelabelde projecten besproken en van advies voorzien door het programmabureau West-Regio. Alle steden zijn ook aangesloten bij de accounthouders- en programmabureau-overleggen voor een maximale betrokkenheid en om iedereen op de hoogte te houden van de ontwikkeling van het programma.

1.4.3 Auditautoriteit

De Auditdienst Rijk (ADR) van het Ministerie van Financiën is als auditautoriteit van het programma aangewezen om een jaarlijks oordeel en een jaarlijks controleverslag over het programma uit te brengen aan de Europese Commissie. Hiertoe voert de auditautoriteit twee soorten onderzoek uit, te weten:

Systeemaudits: Hierin zijn de opzet, het bestaan en de werking van de procedures die gelden voor alle bij het programma betrokken actoren (managementautoriteit en de vijf programmabureaus) beoordeeld voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012. Daarbij hanteert de auditautoriteit in haar audits de door de Europese Commissie voorgeschreven beoordeling per key requirement.

Hoofdconclusie van de systeemaudit is positief: het beheer- en controlesysteem werkt en er zijn slechts enkele verbeteringen noodzakelijk. Evenals in 2011 heeft de managementautoriteit in 2012 verbeteringen aangebracht in het beheer- en controlesysteem. Nog gewenste verbeteringen hebben betrekking op het consequenter gebruiken van de checklisten, aandacht voor de krappe personele bezetting in relatie tot de te verwachten eindrapportages, de onvolledigheid van de projectbevindingenadministratie en enkele onduidelijkheden in de werkinstructie controle.

De meeste van deze verbeteringen zijn op 3 juli 2013 al aangebracht in de werkinstructies en in werking getreden, dat is echter net na het controlejaar van de auditautoriteit.

Projectaudits: Bij de projectaudits toetst de auditautoriteit de werking van de geldende procedures en doet de auditautoriteit een uitspraak over de juistheid en rechtmatigheid van de bij de Europese Commissie gedeclareerde gelden. De auditautoriteit heeft over het kalenderjaar 2013 voor 30 projecten (inclusief Technische Bijstand) een projectaudit uitgevoerd. Hierin werden diverse niet-systematische fouten aangetroffen ter grootte van een initiële foutfractie van 6,86%. Hiervan zijn de financiële risico's voor de Europese Unie teruggebracht door (passend) handelen van de managementautoriteit, waardoor de foutfractie gecorrigeerd kon worden tot 5,31%. Dit percentage ligt boven de door de Europese Commissie gehanteerde materialiteitsgrens van 2%.

De managementautoriteit herkent zich niet in het grootste deel van deze foutfractie en heeft verschil van inzicht met de auditautoriteit over gehanteerde interpretaties van de regelgeving en de gehanteerde normering en gevraagde verantwoordingseisen, die deels strikter of extra zijn ten opzichte van voorgaande jaren. Daarom heeft de managementautoriteit een fors deel van de bevindingen in mediation gebracht bij het Ministerie van Economische Zaken. De auditautoriteit heeft op 5 april 2014 een overkoepelend rapport van de projectaudit Clusterregeling Zuid-Holland opgeleverd. Helaas heeft door deze overschrijding van de materialiteitsgrens, de EC in 2014 moeten besluiten tot een betalingsonderbreking.

1.4.4 Certificeringsautoriteit

De Dienst Regelingen² van het Ministerie van Economische Zaken is certificeringsautoriteit,

met de opdracht het beoordelen en certificeren van de uitgavenstaten van de managementautoriteit. Na deze certificering worden de declaraties ("betaalaanvragen") bij de Europese Commissie ingediend.

In 2013 heeft de certificeringsautoriteit twee betaalaanvragen ingediend voor een bedrag van bijna € 169 mln. aan totale subsidiabele kosten. Cumulatief zijn er 13 betaalaanvragen bij de Europese Commissie ingediend op 31 december 2013 voor een bedrag van ruim € 541 mln. aan totale subsidiabele kosten; hiermee is ruim € 219 mln. aan EFRO-bijdrage gemoeid. Bij elke uitgavenstaat beoordeelt de certificeringsautoriteit op basis van een risicoanalyse een aantal projecten. Haar bevindingen deelt de certificeringsautoriteit met de managementautoriteit, waarna beslist wordt of kosten wel of (nog) niet in een uitgavenstaat worden opgenomen. In een bespreking worden per uitgavenstaat de resterende bevindingen besproken. Aandachtspunten in 2013 waren, net als overigens in voorgaande jaren, de behandeling van inkomstengenererende projecten, beoordeling aanbesteding en staatssteun en de vastlegging daarvan, maar ook de afwerking van bevindingen uit controles ter plaatse en uit projectaudits van de auditautoriteit. Bij de uitvoering van de werkzaamheden in 2013 is gebleken dat met name niet door een managementautoriteit/bemiddelende instantie uitgevoerde regelingen, extra aandacht vragen. Dit heeft geleid tot een voorzigtiger benadering bij de laatste uitgavenstaat/betaalaanvraag in 2013 en is aandachtsgebied voor de werkzaamheden van de management- en certificeringsautoriteit in 2014.

In 2013 hebben de certificerings- en managementautoriteit hun reguliere overlegcyclus voortgezet; er hebben zes overleggen plaatsgevonden die formeel worden vastgelegd. Deze overleggen dragen bij aan de goede en professionele (formele en informele) samenwerking.

² De Dienst Regelingen is per 1 januari 2014 opgegaan in de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Voor de functie en taken van de certificeringsautoriteit heeft deze organisatorische wijziging geen gevolgen.

Crossmedia innovation in the Media Valley (CIM)

De cross media industrie geeft een belangrijke impuls aan de economie van de Noordvleugel van de Randstad en stimuleert ook de culturele en sociale ontwikkeling. Het project heeft als doel deze sector te versterken en in het bijzonder op het gebied van Media & ICT. De activiteiten van het project zijn er op gericht om de samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid, onderwijsveld en onderzoekswereld in de cross media sector (internationaal) te bevorderen en te intensiveren. Concreet betekent dit:

- 1) Verbreding van doelgroepen binnen de crossmediasector door actief betrekken van uitgeverijen, communicatiebureaus, grafimedia, muziek/film;
- 2) Nadruk op richting geven van relevant onderzoek in Nederland via de innovatieagenda en vertaling van de agenda naar (te initiëren) consortia en concrete projectplannen;
- 3) Meer laagdrempelige matchmaking en gerichte innovatieondersteuning door samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijfsleven, en bedrijfsleven onderling, aan te jagen;
- 4) Opmaat voor een internationale agenda waarmee internationaal onderzoek en internationale groei van de sector wordt bevorderd.

Totale kosten: € 1.365.645; KwW: € 545.000

De certificeringsautoriteit maakt ook deel uit van relevante andere bijeenkomsten die door de managementautoriteit worden georganiseerd, zoals voorlichtingsbijeenkomsten en de programmabureau-overleggen. De certificeringautoriteit participeert in werkgroepen die binnen Kansen voor West zijn opgericht en geeft gevraagd en ongevraagd advies over lopende kwesties.

G4P4 ●●●●●

Amsterdam Light Festival (ALF)

Amsterdam Light Festival is een veelzijdig en kwalitatief hoogwaardig cultureel festival dat de kernkwaliteiten van de stad Amsterdam profileert. Het project heeft als primair doel (inter)nationaal bezoek aan Amsterdam in de wintermaanden significant en duurzaam te verhogen met alle gunstige effecten van dien. Een basisvoorwaarde voor de continuïteit van het festival is de waardering door het publiek en het bedrijfsleven.

De kern van het project zijn twee omvangrijke tentoonstellingen van internationale allure, met topkwaliteit lichtkunst en lichtontwerp in de publieke ruimte van de binnenstad van Amsterdam. De ene, Water Colors gaat langs een vaarroute waarbij rederijen zorgen voor geleiding (tegen betaling) van het publiek over de route. De andere Illuminade is een (gratis) wandelroute door de toeristisch minder belaste oostelijke binnenstad.

Daarnaast zijn er diverse, meestal eendaagse, evenementen en worden er in diverse musea en bijzondere gebouwen specifiek op dit festival gerichte programma's georganiseerd. Totale kosten: €1.382.771; KwW: €400.000

1.4.5 Comité van Toezicht

Het Comité van Toezicht Kansen voor West ziet toe op de effectiviteit en de kwaliteit van de uitvoering, het besluit over de algemene strategie en het beleid, en is verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van het programma. Het Comité heeft in 2013 één keer vergaderd, bij het project Hofbogen in Rotterdam. In dit project wordt het voormalige station Hofplein getransformeerd tot een creatieve hotspot voor kunst, cultuur, jongerenactiviteiten en onderwijs. Zie voor de leden in 2013 bijlage B38.

De voornaamste agendapunten waren: de presentatie van het jaarverslag 2012, dat met instemming werd vastgesteld. Een toelichting op het jaarlijks controleverslag door de auditautoriteit, dat positief was t.a.v. de systeemaudit en de tot dan toe uitgevoerde projectaudits. De voortgang van het programma werd uitgebreid besproken evenals de manier waarop er omgegaan wordt met het beheer, de voortgang, de risico's en de uitputting van het programma. Ook is ingegaan op de opzet en het proces van het nieuwe EFRO programma 2014-2020.

1.4.6 Stuurgroepen

Kansen voor West kent vier stedelijke stuurgroepen en één West-Regio stuurgroep. De taak van de stuurgroepen is de managementautoriteit of stedelijke programma-autoriteiten te adviseren over projectvoorstellen en toekenning van EFRO/Rijkscofinanciering volgens het OP, toetsingskader en communautaire en nationale voorschriften. De vergaderfrequentie van de stuurgroepen ligt op zo'n zes bijeenkomsten per jaar, maar is in 2013 afgenomen omdat het aantal te beschikken projecten afneemt. Zie voor de leden van de verschillende stuurgroepen in 2013 bijlage B38.

1.4.7 Steunpunten

Ook in 2013 hebben de steunpunten van het programma weer met goede resultaten subsidieaanvragers ondersteund met advisering en voorlichting. Verder ondersteunen de steunpunten

de projecten waar nodig bij de uitvoering en de voortgang in relatie tot Kansen voor West. De steunpunten geven ook waar nodig en mogelijk advies aan het programmabureau West-Regio bij de vaststelling van projecten.

1.4.8 Accounthoudersoverleg

In 2013 is het accounthoudersoverleg twee keer bijeen geweest, op 12 februari en 14 mei. In dit overleg van de partners worden de belangrijkste ontwikkelingen binnen Kansen voor West besproken. Eventueel wordt voor een speciaal onderwerp een aparte werkgroep opgezet of worden specialisten gevraagd voor een toelichting.

Vaste onderwerpen van bespreking zijn de inhoudelijke en financiële voortgang van het programma, inclusief de risicoprojecten, samenwerking met de steunpunten en samenwerking op gezamenlijke projecten, projectervaringen, de werking van het beheersysteem, communicatie en nieuwe regelgeving of interpretatie hiervan. Verder worden concept vergaderstukken van het Comité van Toezicht besproken, de voortgang van JESSICA, inzet van overcommittering en rijkscofinanciering. In 2013 zijn ook de extra kosten voor de Technische Bijstand besproken, het omgaan met voorschotbetaling bij overcommittering, de afsluiting van het programma Kansen voor West 2007-2013 en de afsluitingsverordening.

1.4.9 Programmabureau-overleg

In 2013 is het programmabureau-overleg vijf keer bijeen geweest, op 24 januari, 2 februari, 2 juli, 17 september en 17 december. In dit overleg van de vijf programmabureaus komen vooral technische zaken aan de orde die de behandeling en beoordeling van projecten aangaat. Ook de certificeringsautoriteit maakt deel uit van het overleg en waar nodig zijn ook de steunpunten aanwezig. In dit overleg kunnen specialisten gevraagd worden een toelichting te geven. Een

aantal keer per jaar staat er een specifiek thema op de agenda om ingewikkelde materie uit te diepen.

Vaste onderwerpen van bespreking zijn de interpretatie van regelgeving, de tijdige behandeling en beoordeling van aanvragen, voortgangsrapportages, controles ter plaatse en vaststellingen. Daarnaast was er aandacht voor zaken als de werking van het beheersysteem, stofkamactie, aanbesteden, Artikel 55, WBSO, BTW, gebruik controle en checklijsten, voorlichting en publiciteit, loonkosten, bijzondere kosten, sancties en de bevindingenadministratie en de werkinstructies.

1.4.10 Bestuurlijk overleg

De bestuurlijke overleggen van 2013 richtten zich op zowel Kansen voor West I als II. Op 18 maart vond een overleg tussen de managementautoriteit (mw. Baljeu) en de bestuurlijk vertegenwoordiger van het programmabureau West-Regio (Appelman) plaats over o.a. de evaluatie van de samenwerking tussen PB West-Regio en de MA. Op 16 mei was er een bestuurlijk diner op het stadhuis van Rotterdam waar ook weer de dekking van de extra kosten voor Technische Bijstand werd besproken en vooral de inhoudelijke koers van het nieuwe programma. Op 16 september was er weer een bestuurlijk overleg, maar dat was geheel gericht op Kansen voor West II en primair op de verdelingscriteria tussen de P4G4 voor de middelen.

1.4.11 Ontwikkeling nieuwe programma Kansen voor West II

In 2013 is veel inzet gegaan naar de totstandkoming van het nieuwe Kansen voor West II-programma. Deze activiteiten lopen samen met de uitvoering van het lopende programma en vergen daarmee een substantiële inzet van de managementautoriteit en de partners. De ontwikkeling van het nieuwe programma gaat in nauwe samenwerking met de drie andere lands-

G4P4 ●●●●●

Call of the Mall

Utrecht heeft de ambitie van Utrecht om Culturele Hoofdstad van Europa te worden. De grote internationale kunsttentoonstelling 'Call of the Mall' (20 juni - 22 september 2013) liet zien wat kunst kan betekenen voor het winkelcentrum van de toekomst waar steeds meer aandacht zal zijn voor de 'non-shopping experience'.

De komende jaren ondergaat het Utrechtse stationsgebied een ingrijpende verbouwing. Samen met de Stichting Kunst in het Stationsgebied werkt de gemeente Utrecht aan een beleid voor kunstprojecten in het Stationsgebied. Een van de eerste resultaten was de grote kunstmanifestatie Call of the Mall, die plaats vond in de zomer van 2013. Deze manifestatie bood een volcontinu programma dat zich gedurende drie maanden afspeelde in winkels, passages en de stationshal, maar ook op verborgen plekken als de expeditiekelders, dakterrassen, appartementen etcetera in en rond Hoog Catharijne en Utrecht Centraal. Na afloop van de tentoonstelling zijn enkele kunstwerken blijven staan op een permanente of semi-permanente plek.

De tentoonstelling was gratis toegankelijk, maar uit de verkoop van catalogi en toegangskaartjes voor speciale voorstellingen kwamen extra inkomsten.

Totale kosten: € 1.425.000; KvW: € 400.000

delen (Noord, Oost en Zuid).

De managementautoriteit werkt op nationaal niveau samen met de overige landsdelen, in de zogenaamde *werkgroep convenant*. Dit betreft de uitwerking van het convenant met het Rijk over de uitvoering van de programma's. Zo wordt gewerkt aan een gezamenlijke governancestructuur (beheersysteem, toetsingskader, kwaliteitscriteria, besluitvorming en uitvoering). Ook is heel nauw samengewerkt met de rijksoverheid en in het bijzonder het coördinerende Ministerie van Economische Zaken. Gedurende het gehele jaar is op basis van de ervaringen met het huidige programma commentaar geleverd op de in voorbereiding zijnde nieuwe wetgeving. Het ministerie heeft deze bijdragen benut voor de onderhandelingen in Brussel. Daarnaast is nauw samengewerkt aan het opstellen van de overkoepelende nationale partnerschapsovereenkomst welke het raamwerk vormt voor alle structuurfondsprogramma's in Nederland. Ten slotte is het rijk nadrukkelijk betrokken geweest bij de voortgang van het OP Kansen voor West II, zijn er de nodige informele gesprekken geweest met de Europese Commissie en hebben drie bestuurlijke overleggen met de staatssecretaris van EZ plaatsgevonden. Belangrijk aandachtspunt daarbij was de verdeling van de EFRO-middelen over de landsdelen, de decentrale uitvoering, uniformering tussen de MA's en de Smart Specialisation Strategie.

De belangrijkste handelingen voor het initiëren en schrijven van het nieuwe OP is gedaan door een speciale *werkgroep OP Kansen voor West II*. Deze is in 2013, 12 keer bijeengekomen. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van alle partners van Kansen voor West, de G-32 in West en de managementautoriteit. De werkgroep bestrijkt alle aspecten van het nieuwe OP zoals de relatie met de regelgeving, de budgettaire ontwikkeling, de keuze van focus en inzet, de betrokkenheid en inbreng van stakeholders etc. Daarnaast gaf de werkgroep commentaar op de totstandkoming van de nieuwe Europese verordeningen en de

technische en financiële aspecten hiervan. Ook werd door de werkgroep de voorbereiding van de bestuurlijke overleggen voor het nieuwe programma gedaan.

Binnen de werkgroep *OP Kansen voor West II* werkten vier *subwerkgroepen* (*Innovatie, MKB, Koolstofarme Economie en Stedelijke Ontwikkeling*) aan de OP-teksten. Waar besluitvorming nodig was, werden in plenair overleg voorstellen geformuleerd voor het bestuurlijk overleg. Bij elkaar genomen verliep de planvorming redelijk goed qua inhoud en overeenstemming. Wel is het zo dat het initiëren van een nieuw programma meestal niet gepaard gaat met extra inzet van medewerkers, waardoor het een behoorlijke verzwarende betekenis heeft van de werklust met name bij de managementautoriteit

Ten slotte werkte het accounthoudersoverleg in 2013 voorstellen uit t.a.v. het nieuwe Comité van Toezicht en is een *werkgroep Uitvoering&Governance* ingesteld die voorstellen beoordeelt t.a.v. het convenant met het Rijk, ICT, beoordelingscriteria, toetsingskader, staatssteun en de administratieve organisatie. Daarnaast maakt de werkgroep adviezen t.a.v. van de uitvoeringsstructuur Kansen voor West II, het uitvoeringsconvenant van de acht partners in West, de subdelegaties GTI en de begroting en financiering TB. Deze adviezen worden vervolgens meegenomen naar de *werkgroep convenant voor zover ze West overschrijdend zijn*

1.4.12 Overige overleggen

Naast bovenstaande programma-overleggen heeft de managementautoriteit regelmatig overleg met de andere stakeholders en overleg over technische onderwerpen. Het gaat om de volgende overleggen:

Programmamanagersoverleg (PMO)

In het PMO zijn de vier Nederlandse managementautoriteiten en de certificerings- en auditautoriteit vertegenwoordigd onder voorzitterschap van het Ministerie van EZ. In deze over-

leggen wordt aandacht gegeven aan de lopende organisatorische- en uitvoeringszaken van het programma. In 2013 werd in toenemende mate ook nadrukkelijk aandacht gegeven aan het nieuwe 2014-2020-programma.

Financiële werkgroep

In deze werkgroep zijn de programmacontrollers van de vier Nederlandse managementautoriteiten en de certificerings- en auditautoriteit vertegenwoordigd. Het coördinerend Ministerie van EZ is voorzitter. De werkgroep bespreekt financieel-technische zaken, maar besluiten worden door het PMO genomen. In 2013 is de werkgroep tien keer bij elkaar geweest. Onderwerpen van bespreking waren o.a. funding gap, R&D-aftrek, onregelmatigheden, BTW, aanbesteding, vaststelling EFRO-bijdrage, arbitrage zaken, Artikel 55 en 98, bevindingen, arresten, checklisten, loonkosten, financiële correcties. Ook komen de controles van certificerings- en auditautoriteit aan de orde. In de overleggen worden ook praktijkzaken voorgelegd.

Werkgroep Convenant Beheer

Er is een overleg onder leiding van de managementautoriteit West opgestart voor de inrichting van de nieuwe programmaperiode en de afstemming tussen de vier EFRO-programma's om een uniforme uitvoering te krijgen. Hieronder zijn vijf werkgroepen actief. Dit vergt een forse extra inspanning, waardoor 2013 en naar verwachting ook 2014 echt als piekjaren qua werkbelasting gezien moeten worden.

G4P4

1.5 Beheer en controle

1.5.1 Het beheer- en controlesysteem (Artikel 71)

In 2013 zijn geen wijzigingen aangebracht in de beschrijving van het beheer- en controlesysteem. Volgens deze beschrijving is het beheersysteem van het programma opgezet.

1.5.2 Het beheersysteem

Alle projecthandelingen ten behoeve van Kansen voor West lopen volledig via het elektronisch web-based beheersysteem. Van registratie tot vaststelling, voor zowel aanvragers, begunstigden, programmabureaus en managementautoriteit. De steunpunten, audit- en certificeringsautoriteit, Ministerie EZ en Europese Commissie hebben 'kijk-functies'. De managementautoriteit geeft voortdurend aandacht aan de betrouwbare werking en doorontwikkeling van het beheersysteem. Hierbij werd gekeken naar zaken als workflow, formulieren en documenten. Waar nodig worden aanpassingen gemaakt op basis van ontwikkelingen die voortkomen uit het gebruik of de beoordeling door anderen, zoals de auditautoriteit. Speciaal hiervoor vertaalt een informatiemanager de inhoudelijke wensen vanuit de managementautoriteit naar een technische aanpassing en invoering door de leverancier. Om volledig te zijn is speciaal voor de gebruikers van de programmabureaus ook alle informatie ten aanzien van het beheer en controle opgenomen zoals werkinstructies, verslagen beoordeling, regelgeving etc.

1.5.3 Voortgangsrapportages

Ieder jaar worden minimaal twee voortgangsrapportages door projecten ingediend. Hiermee doen begunstigden een verslag van hun activiteiten en

kunnen zij nieuwe financiële voorschotten aanvragen op basis van gerealiseerde kosten. De gemiddelde beoordelingstijd tussen het indienen van het voortgangsverslag en de acceptatie door het programmabureau is 25 dagen. Tabel 4 laat zien hoe de verschillende beoordelingen effect hebben op de ingediende kosten van indiening door begunstigde tot uiteindelijke acceptatie. Uiteindelijk wordt 22% van de in de voortgangsrapportages opgevoerde kosten, niet geaccepteerd. Dit betekent niet perse dat die kosten niet-subsidiabel zijn, want kosten kunnen tijdens de beoordeling afgewezen worden omdat bijvoorbeeld bepaalde bewijsstukken ontbreken. Als die bewijsstukken in een later stadium wel worden geleverd, kunnen die kosten opnieuw beoordeeld worden.

1.5.4 Controlebezoek ter plaatse

In overeenstemming met de verordening wordt bij ieder project standaard éénmaal een controlebezoek ter plaatse afgelegd als onderdeel van de verificatie. Er wordt nagegaan of gedeclareerde uitgaven daadwerkelijk zijn gedaan, of de producten of diensten zijn geleverd en of de subsidie-verplichtingen worden naleeft. Waar nodig wordt een extra controle ter plaatse uitgevoerd. Het controlebezoek vindt veelal plaats na de eerste voortgangsrapportage zodat voldoende inzicht gegeven kan worden in de werking van de uitvoering en vastlegging.

In 2013 zijn 30 controlebezoeken afgelegd (tabel B9). Na het controlebezoek wordt een afzonderlijke rapportage met bevindingen gemaakt. De begunstigde kan hierop reageren en dient iedere bevinding af te handelen. Bevindingen voor zover die onregelmatigheden betreft, worden opgenomen in de onregelmatighedenrapportage die omschreven staat onder hoofdstuk 3.1.2 Financiële informatie.

1.5.5 Risicobeheer

De financiële verantwoording en tijdige uitvoering van projecten werd opgevolgd via de voort-

Tabel 4: Ingediende en door verschillende controles uiteindelijk geaccepteerde kosten (mln. €) 2011 - 2013

Ingediend in VGR	Controle programma bureau	Controle programma controller	Naar betaal aanvraag	Vershil in % tussen indienen en betaalaanvraag
591	491	472	464	22%
100%	83%	96%	98%	

Periode 2011-2013

gangsrapportages en aparte behandeling in het accounthoudersoverleg. Voor het bepalen van een risicoproject wordt gekeken naar de financiële voortgang ten opzichte van de planning. Achtergronden van substantieel achterlopende projecten worden in beeld gebracht en er wordt besproken hoe deze beïnvloed kunnen worden. Waar nodig worden acties uitgezet om verbeteringen tot stand te brengen. In 2013, net als in vorige jaren, loopt een tiental projecten behoorlijk achter op de geplande uitvoering. Ondanks deze achterstanden is het beeld dat de voortgang wel op punten achterloopt, maar tot nu toe beheersbaar is.

Ten behoeve van een correcte uitvoering van het programma en het verkleinen van de kans op fouten, heeft de managementautoriteit samen met de programmabureaus 12 werkinstructies opgesteld. Deze behandelen: Begrotingswijzigingen, Bevindingen, Controle MA (administratief en fysiek) (risicomodel + steekproef), Documentenbeheer in Sequestor, Eindfase en Vaststelling, ESF, Fondsen, Grondkosten, Klevende Voorwaarden, Leasekosten, Loonkosten, Omgang van vrijval, Overcommitting en Subsidieplafonds en ten slotte Staatssteun. Het coördinatiepunt EFRO heeft de eerdere werkinstructies Artikel 55, Aanbesteden en IKT verder uitgewerkt in circulaire's die nu voor alle programma's beschikbaar zijn.

1.5.6 Toezicht op uitvoering

Op grond van Artikel 60 van de verordening (West-Regio deel) en Artikel 42 en 43 (subdelegatie van de steden) is de managementautoriteit verantwoordelijk voor het beheer van en toezicht op het programma. Hieraan werd uitvoering gegeven door onder andere dagelijkse sturing, overleg, werkinstructies en jaarlijkse systeem audits. In 2013 is een integrale interne controle uitgevoerd, waarvoor twee werkwijzen werden gevolgd: het op een aantal aspecten integraal controleren van alle lopende dossiers

en een controle door middel van een steekproef. In het auditplan van de managementautoriteit is de naleving van de werkinstructies als onderwerp van controle opgenomen. De managementautoriteit heeft hiervoor bij ieder programmabureau de naleving van de zogenaamde Key requirements gecontroleerd en in een beoordelingsrapport vastgelegd.

1.5.7 Inzet in 2014

In 2014 zal de aandacht zowel gericht zijn op het correct afhandelen van de realisaties van het programma 2007-2013, als het goed opstarten van het nieuwe programma 2014-2020. Beide programma's vereisen hun specifieke aandacht. Nieuwe projectaanvragen zullen er bijna niet meer zijn, maar wel kunnen nog projectwijzigingen worden aangevraagd. De meeste aandacht zal gaan naar het opvolgen van de voortgang door tijdige realisatie van projecten. Hierbij spelen zowel de controles van de voortgangsrapportages een belangrijke rol, als de controles ter plaatse. Omdat aan het eind van het programma de mogelijkheid om nog budget te besteden steeds kleiner wordt, zullen de 'risicoprojecten' in kaart gebracht worden en strak opgevolgd. Hierbij is de samenwerking van de partners van groot belang, omdat nog 'geschoven' kan worden tussen de inspanningsplafonds van de partners. Van belang is dat ook in 2014 de N+2-grens voor uitgaven weer wordt behaald. Hier spelen de steunpunten, programmabureaus en de stuurgroepen een belangrijke rol. Goede zichtbaarheid van het programma zal weer lopen via de 'Europa Kijkdagen' in mei. De adequate werking van het beheersysteem blijft de nodige aandacht vragen.

Op het moment van schrijven is nog niet bekend wanneer Kansen voor West II opengesteld gaat worden. Wel is duidelijk dat de start van dit programma, samen met het 'afhandelen' van het lopende programma veel inzet van de

G4P4 ●●●●●

managementautoriteit en de partners gaat vragen. Een aantal zaken in dit nieuwe programma wordt anders geregeld, waarvan een andere governance structuur de belangrijkste is. Dit heeft gevolgen voor de manier van werken van zowel het Comité van Toezicht, managementautoriteit en program-mabureaus, maar ook in de beoordeling van projecten. De consequenties hiervan worden uit-gewerkt in het beheer Convenant.

2 Analyse van de sociaal-economische situatie

In dit hoofdstuk wordt een sociaal-economische analyse gemaakt van de staat van West Nederland en van het programma. Hierbij is gebruik gemaakt van de onderzoeksgegevens zoals weer-gegeven in de bijlagen.

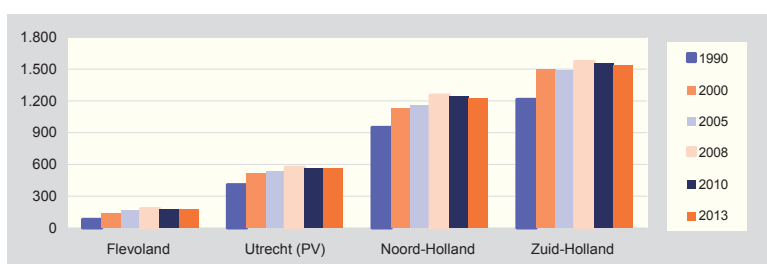
Zoals inmiddels een goede gewoonte is geworden, wordt ook in dit jaarverslag weer aandacht gegeven aan het 'Global Competitiveness Report', (<http://reports.weforum.org/the-global-competitiveness-report-2013-2014/#>) om hiermee de context te schetsen van Economisch Nederland. Dit rapport meet jaarlijks een groot aantal factoren die invloed hebben op de concurrentiepositie van landen. Alhoewel Nederland iets is gezakt t.o.v. vorig jaar is de Ausgangssituatie onveranderlijk goed te noemen, zoals in onderstaande tekst is te lezen.

After having moved up in the rankings in the last edition, the Netherlands loses three places and slips to 8th place this year. The drop mainly reflects weakening financial markets and, in particular, rising concerns regarding the stability of banks. Overall, the economy is highly productive due to some pronounced strengths. Dutch businesses are highly sophisticated (4th) and innovative (10th), and the country is rapidly and aggressively harnessing new technologies for productivity improvements (8th). Its excellent educational system (ranked 4th for health and primary education and 6th for its higher education

and training) and efficient markets—especially its goods market (8th)—are highly supportive of business activity. And although the country has registered fiscal deficits in recent years (4.15 percent of GDP in 2012), its macroeconomic environment is stronger than that of a number of other advanced economies. Last but not least, the quality of its infrastructure is among the best in the world, reflecting excellent facilities for maritime, air, and railroad transport, which are ranked 1st, 4th, and 11th, respectively.

Na bovenstaande internationale verhoudingen, volgt hieronder een overzicht van de sociaal-economische positie van de Randstad. De bij de tekst behorende tabellen zijn allen aangegeven in de bijlage. Er is voor gekozen om in dit jaarverslag iets minder gedetailleerd verslag te doen van de ontwikkelingen omdat de jaarlijkse verschillen tussen de sociaal-economische indicatoren klein zijn, en daarom niet zoveel zeggen. Een langere periode is daarvoor beter geschikt. De totale *werkzame beroepsbevolking* in West bedraagt 48% van geheel Nederland. Tabel B31 laat zien dat tussen 2007 en 2008 nog een groei was waar te nemen van 105 naar 108 op de index, maar dat sinds 2009 de index afneemt tot 106 in 2013. In aantallen gemeten laat 2013 een lichte daling van 47 duizend personen (1,3%) zien. Dit is in lijn met de verwachting dat door de economische crises een afname in de *werkzame beroepsbevolking* is opgetreden.

De grafiek hiernaast geeft het overzicht van de *werkzame beroepsbevolking* per provincie. Tabel B32 geeft het overzicht voor de afzonderlijke provincies en de G-4-steden. Voor Nederland als geheel neemt de *werkzame beroepsbevolking* licht af (-1,4%). De vier provincies laten eenzelfde beeld zien met -1,1% t/m -1,5%. De *werkzame beroepsbevolking* neemt ook af in de

G4P4

steden Amsterdam (-1,8%) en Rotterdam (3,5%), maar de steden Den Haag (1,4%) en Utrecht (3,5%) laten juist een toename zien. De *werkloosheid* als percentage van de beroepsbevolking in West-Nederland is in 2013 toegenomen van 6,9% naar 8,6%. Zie grafiek hieronder. Dit is weer een flinke stijging in één jaar tijd en een aanzienlijke stijging ten aanzien van 2008 waar dit percentage nog op 3,7% lag. De werkloosheid voor Neder-

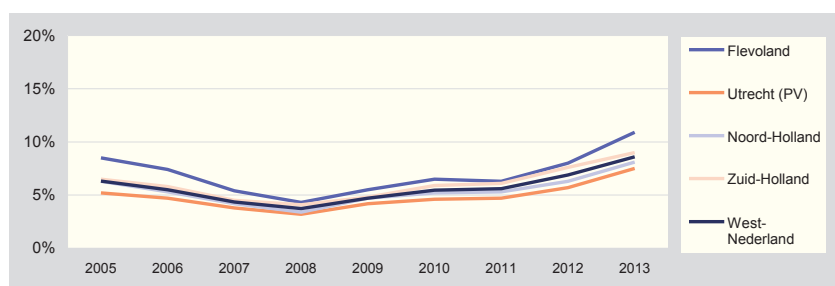
(10,9%) en ook de toename in 2013 is aanmerkelijk met 2,9%. Zuid-Holland blijft met 9% ook ruim boven het Nederlands gemiddelde. Tabel B34 geeft de verdere onderverdeling van het werkloosheidspercentage over mannen en vrouwen.

De *regionale economische groei: Bbp, volumemutaties in procenten* (tabel B35) laat in 2013 een doorgaande negatieve ontwikkeling zien. Zie ook de grafiek hieronder. In 2009 kenden alle partners nog een abrupte negatieve groei. Die sloeg in 2010 om naar een lichte positieve groei. De jaren 2011-2013 laten weer een negatieve groei zien, die in 2013 wel afvlakt. Het landelijk gemiddelde kende een negatieve groei van 0,8%, bij de Randstadprovincies was die als volgt: Noord-Holland -0,7%, Flevoland -0,6%, Zuid-Holland -1,2% en Utrecht -1,2%.

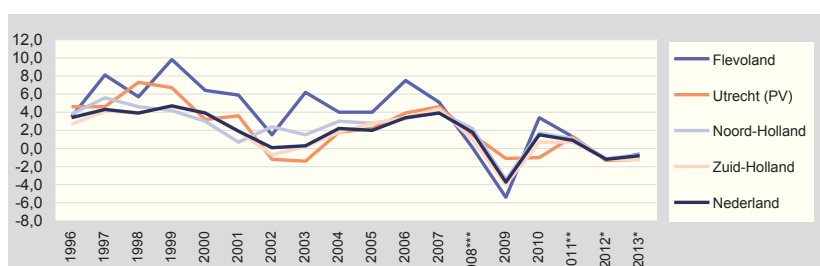
Het aantal *bedrijfsvestigingen* in West-Nederland (tabel B36) laat een gestage toename zien van 28% in de periode 2007-2013. Dit is een hogere stijging dan het landelijk gemiddelde van 25%, maar de groei in geheel West vlakkt wel enigszins af. Flevoland en Utrecht kenden in 2013 een groei in bedrijfsvestigingen van 4%, Noord-Holland 2%, maar Zuid-Holland kende evenals vorig jaar een negatieve groei van -0,4%.

Op dit moment zijn nog geen cijfers bekend over de ontwikkeling van het *Bruto Regionaal Product* (BRP)

Concluderend kan gezegd worden dat in 2013 de impact van de economische crisis nog meer zichtbaar is geworden. Te herkennen aan de achterblijvende groei van het BBP en het BRP en de toename van de werkloosheid.

land als geheel liep op met 1,9%. Het verschil in de ontwikkeling van de *werkloosheid* tussen de partners varieert aanzienlijk (tabel B33). De provincie Utrecht heeft de laagste werkloosheid met 7,5%, ruim onder het Nederlands gemiddelde van 8,3%. Ook de stad Utrecht en de provincie Noord-Holland scoren net onder of op het Nederlands gemiddelde. Opvallend is dat in Amsterdam de werkloosheid met 2,1 % toenam, terwijl de stad vorig jaar juist een minimale stijging liet zien. De stijging in Den Haag is met 0,2% minimaal vergeleken met de grote toename van vorig jaar. Wel laten de steden Amsterdam (10%), Den Haag (11.1%) en Rotterdam (13.9%) nog hoge werkloosheid zien. Van de vier provincies laat Flevoland ook in 2013 de hoogste werkloosheid zien

3 Overzicht van de uitvoering van het OP Kansen voor West

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de uitvoering. Gekeken wordt naar: de resultaten tot nu toe met een analyse van de voortgang; informatie over de inachtneming van de communautaire wetgeving; eventuele uitvoeringsproblemen en gekozen oplossingen; wijzigingen en complementariteit met andere EU instrumenten en toezichtregelingen.

3.1 Resultaten en voortgangsanalyse

3.1.1 Informatie over de fysieke voortgang van het operationeel programma

De materiële voortgang van het programma is te meten via de realisatie van de begrote indicatoren. In eerdere jaarverslagen is al aangegeven dat alleen die indicatoren die onder de betreffende prioriteit vallen worden geteld.

De materiële voortgang volgens het Europese Commissie format is aangegeven in de tabellen B20-B22 (kernindicatoren) en B23-B25 (output-indicatoren).

Tabel 5 geeft een overzicht van de scores op de indicatoren en hieronder volgt een nadere analyse van die scores.

Tabel 5: Overzicht kernindicatoren – cumulatieve comittering en realisatie – per 31 december 2013

	(a) OP (doel)	(b) gecommitteerd	(c) realisatie	(d) vastgesteld	(e) = b/a gecommitteerd tov doel	(f) = c/b realisatie% tov gecommitteerd	(g) = d/a % vastgesteld tov doel
(C1) Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE Prio 1, 2, 3)	6.880	11.386	5.360	11.386	165%	47%	165%
(C4) Aantal R&D projecten	121	86	49	5	71%	57%	4%
(C5) Aantal samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennis/ researchinstellingen	88	102	79	5	116%	77%	6%
(C7) Aantal ondersteunde MKB bedrijven	535	11.968	10.826	769	2237%	90%	144%
(C8) Aantal ondersteunde startende bedrijven en kleiner bedrijven < 5 jaar	268	2.366	2.597	386	883%	110%	144%
(C10) Uitgelokte private vervolginvesteringen (euro)	31.000.000	486.511.185	196.393.953	24.088.990	1569%	40%	78%
(C34) Aantal toeristische-recreatieve projecten	35	23	7	7	66%	30%	20%
(C39) Aantal gerenoveerde of nieuwe stedelijke voorzieningen	40	65	37	5	163%	57%	13%
(C40) Aantal projecten gericht op ondernemerschap, stads/ wijk economie	35	58	27	4	166%	47%	11%
(C41) Aantal projecten gericht op participatie leefbaarheid of sociale activering	84	47	29	6	56%	62%	7%

G4P4 ●●●●●

Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports (IDC)

Om economisch gezond te blijven is het noodzakelijk dat het Greenportcluster innoveert, ondermeer op het terrein van teelt, energie, smaak en robotica. Daarnaast is het belangrijk dat er een omgeving komt waar deze doorbraakinnovaties kunnen plaatsvinden en de kennis structureel gedeeld kan worden met andere geïnteresseerde ondernemers. Daarom worden in het kader van dit project op drie locaties, zes zogeheten Innovatie en Demonstratie Centra ingericht. Dit zijn:

- Vier IDC's in het Oostland rondom Energie, Water, Smaak en Teeltmanagement/opleiding
- Een IDC in de bollenstreek gericht op de bloembollen en vaste plantensector
- Een IDC in het Westland rondom Robotisering en Mechatronica

De opgedane kennis wordt gevaloriseerd door samen te werken met de universiteiten van Delft en Wageningen.
Totale kosten: € 3.859.949; KvW: € 1.900.000

Analyse van de inzet

De heel hoge score op de committering (2.237%) bij het aantal *ondersteunde MKB bedrijven* is vooral toe te schrijven aan een vijftal projecten. KansenKanon-2 (2.000 voor het versterken kansrijke clusters in NH) en Kennis, kunde, kassa (1.700 voor de uitvoering van de Kennis- en Innovatieagenda Amsterdam), EnergieLoket (1.377 voor energiebesparende maatregelen voor MKB-ers), Partners in Business SOB Haaglanden (1.200 voor bedrijfsadviezen) en Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap (950 voor adviseren, coachen en faciliteren van kleine ondernemers uit heel Utrecht). Als van de totaal 68 projecten die op deze indicator scoren de vijf bovenstaande extremen aftrekken, komen we op een gemiddelde ondersteuning van 63 MKB-bedrijven per project. Opvallend is dat het veelal ondersteuning betreft via kleine adviesprojecten.

Het hoge aantal *ondersteunde startende bedrijven* (883%) wordt voor een groot deel bepaald door het project Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap dat maar liefst 675 ondersteuning aan starters kent. Daarnaast scoren hoog de projecten Protospace in Utrecht met 175 starters in laagdrempelige prototyping faciliteiten, The Next Step in Utrecht met 150 starters in het genereren van innovatieprojecten, Nieuwe Energie op de Creatieve As (150 starters), en het Cross Media Expertisecentrum dat 150 starters kent in het exploiteren van media. Samen leveren deze vijf projecten maar liefst 57% van de totale score. Als we van de in totaal 60 projecten die ondersteuning geven aan starters, de vijf extremen aftrekken, komen we per project uit op een gemiddelde ondersteuning van 19 ondersteunde startende bedrijven.

De hoge score op de *uitgelokte private vervolginvesteringen* (1.569%) wordt vooral veroorzaakt door een klein aantal projecten. Zoals het project Duurzame Pot en Containerplanten Teelt (PCT) (100 mln.), Koudewinning Ouderkkerplas (40 mln.) BioPartner Accelerator, Bio Process Pilot Facility, Doorstart Technofonds en Gietwater op maat (allen 20 mln.). Als we van de in totaal 75 projecten, die een private vervolginvestering uitlokken, de negen projecten die meer dan 12 mln. uitlokken weer aftrekken, dan komen we op een gemiddelde uitlokking van 3,3 mln. per project.

De scores op het aantal *arbeidsplaatsen* van de drie prioriteiten (208%-134%-129%), aantal *samenwerkingsverbanden* (116%), *stedelijke voorzieningen* (163%) en *projecten gericht op ondernemerschap, stads- en wijk economie* (166%) komen allemaal ruim uit bij de in het OP uitgesproken verwachting. Ook de realisaties hiervan lopen redelijk tot goed in relatie tot de opgave van het OP.

Voor een drietal indicatoren loopt de score achter bij de planning van het OP. Dit geldt voor het *aantal R&D-projecten* (71%), *toeristisch-recreatieve projecten* (66%) en projecten gericht op *participatie en leefbaarheid* (56%). Belangrijkste redenen voor deze achterstanden is dat de definitie nu aangeeft dat er maximaal per project één kan worden gescoord en dat de projecten substantieel groter zijn dan verwacht.

Een nadere analyse van het aantal arbeidsplaatsen laat het volgende zien. In prioriteit 1 dragen 99 projecten bij aan de creatie van arbeidsplaatsen, variërend van 1 tot 550 FTE/project en gemiddeld 70 arbeidsplaatsen per project.

Prioriteit 2 kent 24 projecten die arbeidsplaatsen opleveren, variërend van 2 tot 360 FTE/project en gemiddeld 75 arbeidsplaatsen per project. Prioriteit 3 kent 58 projecten die 1 tot 450 arbeidsplaatsen opleveren, met gemiddeld

47 arbeidsplaatsen per project. Bij elkaar genomen komt een arbeidsplaats hiermee uit op ongeveer 90.000 euro. Let wel dat dit slechts de verhouding aangeeft tussen het aantal arbeidsplaatsen en de TSK investering.

Prioriteit 1 kent vooral investeringen, die als gevolg hebben dat nieuwe activiteiten/productie kan worden gestart, zoals bijvoorbeeld bij het project Ontwikkeling grootschalige inzet offshore getijdstroomenergie. Investerings in prioriteit 2 kennen veelal een kleinschaliger en meer lokaal gerichte focus, hoewel er ook projecten zijn die veel productie uitlokken zoals bij Kassenwarmte Hoogeland en De Naaldhorst. Dit zelfde geldt voor de score voor de stedelijke projecten die sterk lokaal en soms wijkgericht zijn, en dus minder op productie. Over het algemeen genomen kent prioriteit 2 en 3 een grotere variatie.

Ter ondersteuning van *experimenten* (projecten en werkwijzen) is binnen prioriteit 1 een indicatieve bijdrage van circa 0,5% van de EFRO-middelen beschikbaar (+/- 1,5 mln.). De bedoeling is hiermee het toetsen van projecten en werkwijzen te stimuleren en de successen op meer extensieve wijze in de volgende jaren in de uitvoering van het OP in te bedden. De uitkomsten en resultaten van deze projecten hoeven niet bij te dragen aan de gekwantificeerde indicatoren van het OP. De belangrijkste afweging om een project als experiment te benoemen is door te bepalen of het project een innovatie betreft of juist iets geheel nieuws is. Dat geheel nieuwe is een reden om het project de experimentele status te verlenen, maar het blijft wel enigszins een intuïtieve keuze. Vooralsnog lijkt het project Zandmotor te voldoen aan de definitie van een experiment. Het experimentele zit hem in de methode van bouwen met behulp van de natuur op deze schaal, door het beschermen van kusten door middel van een zandplaat in zee.

G4P4

Het blijft echter een moeilijke afweging: wel- of geen experiment. Daarom beschrijven wij hieronder een aantal projecten binnen het programma, die aansprekende voorbeelden zijn van de Europese ondersteuning van innovatie in West Nederland - innovatie, verstaan als de doorontwikkeling van bestaande methoden of producten.

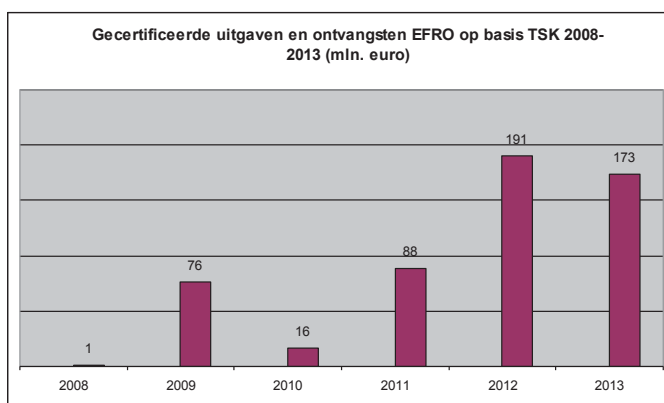
Zo werkt het project Slim Meten en Monitoren aan kennis over de toepassing van realtime meet- en monitoringsystemen voor stedelijk waterbeheer. Het project Ontwikkeling Grootschalige Inzet Offshore Getijstroomenergie onderzoekt 'offshore' energiecentrales in open zeegebieden. Het Delft Aardwarmte Pilot-Project combineert twee technologische ontwikkelingen; het mantelbuis boren (casing drilling) en toepassen van lichtgewicht composiet boorbuizen. Aardwarmte Den Haag gebruikt aardwarmte van bijzonder grote diepte (2.200 m) en hoge temperatuur (75°). Powered by You werkt aan een energieopwekkende vloer. Het Drijvend paviljoen onderzoekt de totstandkoming van drijvend bouwen. Het project PowerPlane Development Project; Airborne Wind Energy produceert elektriciteit door een kabel van een trommel te trekken met een zweefvliegtuig. Het project Bioprocess Pilot Facility in Delft test op industriële schaal het gebruik van biomassa voor energieopwekking. Het project Koudewinning Ouderkerkerplas combineert oplossingen voor de fosfaat- en algenproblematiek in de Oudekerkerplas met koeling

van gebouwen. De HeatMatcher werkt aan een match tussen vraag en aanbod van warmte door middel van warmtepomp, zonnecollectoren en energieopslag in de bodem. De Taskforce Duurzame Greenport Westland-Oostland ontwikkelt een integraal besturingssysteem voor gietwater en benutting van duurzaam opgewekte energie. Het project Tomaten op Afvalwater maakt uit afvalwater betrouwbaar en herbruikbaar water. Het project Energierijk werkt aan een bio co-vergister voor opwekking van energie uit dierlijke mest en planten op een boerderij. Het Dutch Offshore Wind Energy Services werkt aan een ICT-systeem waarmee offshore windparken vanuit Den Helder beheerd kunnen worden. Het project Ecoshape werkt aan nieuwe manieren om kust-, delta- en riviergebieden duurzaam te ontwerpen en in te richten. Bij Geo Valley wordt geo-informatie voor lucht, ruimte, water en geomatica technologie & infrastructuur ontwikkeld. Het project LNG Dual Fuel voor de Binnenvaart onderzoekt de toepassing van aardgas als verbranding voor de binnenvaart. Daarnaast worden binnen de regelingen van Kansen voor West nog veel innovaties gedaan op allerlei gebieden. Soms lukt een ontwikkeling ook niet. Zo is het project Ontwikkeling Robottechniek voor Primaire Productiebedrijven niet doorgegaan, omdat de variatie in witlofwortels te groot is om hiervoor een robot/automatiseringsprogramma te maken.

3.1.2 Financiële informatie

Uitgaven en betalingen

De cumulatieve door de certificeringsautoriteit gecertificeerde TSK-uitgaven op 31 december 2013 bedragen 541.588.877 euro (tabel B26). De EFRO-uitgaven bedragen 219.969.486 euro gebaseerd op de gecertificeerde TSK-uitgaven. De percentages hiervoor liggen vast, te weten 40% en 50%. De grafiek hiernaast geeft een overzicht van de jaarlijks gecertificeerde EFRO-uitgaven voor de periode 2007-2013, zie hier-

voor ook tabel B27.

De managementautoriteit heeft in 2013 voor 65.269.377 euro aan betalingen van de Europese Commissie ontvangen.

Hoewel in 2013 de N+2-opgave ruim behaald werd, blijven de projectuitgaven ten opzichte van de door de projecten opgegeven planning nog behoorlijk achter. Oorzaken zijn onder andere te optimistische inschatting van bestedingen, achterblijven vanwege vergunningen, maar ook een behoedzame kostenacceptatie. Vooral bij projecten waar nog geen controle ter plaatse werd uitgevoerd. Een gevolg hiervan is wel, dat bij iedere voortgangsrapportage een aantal projecten een zogenaamde nul-acceptatie krijgt waardoor de wel rechtmatige uitgaven niet opgevoerd kunnen worden. Serieus achterlopende projecten worden goed in de gaten gehouden en regelmatig besproken. Deze opvolging leidt er toe dat er vooralsnog geen reden is om aan te nemen dat achterlopende uitgaven tot grote problemen gaan leiden.

Onregelmatigheden

Het is in eerste instantie aan de lidstaat om onregelmatigheden te onderzoeken, op te treden en de nodige financiële correcties te verrichten. In 2013 zijn 14 onregelmatigheden gemeld voor 9 projecten. In totaal is daarmee voor 1.173.781 euro (TSK) en 469.512 euro (EFRO) aan onregelmatigheden aan de Europese Commissie gemeld. De redenen voor onregelmatigheid

betroffen het ten onterechte opvoeren van niet subsidiabele kosten zoals voor loonkosten, BTW, of in verband met aanbesteding. De onregelmatigheden zijn of worden gecorrigeerd in de betaalaanvragen of bij eindafrekening.

3.1.3 Informatie over de uitsplitsing van het gebruik van de fondsen inclusief kwalitatieve analyse

In deel C van bijlage II van Verordening (EG) 1828/2006 wordt een cumulatieve uitsplitsing van toewijzingen van de communautaire bijdrage per categorie over de uitvoering gevraagd. Deze is gerubriceerd volgens: Prioritair Thema, Financieringsvorm, Gebied, Economische Activiteit en Plaats van Uitvoering. Bovendien zijn binnen het prioritaire thema een aantal categorieën 'geoormerkt' t.b.v. de Lissabon-strategie. Deze uitsplitsing in categorieën is te zien in de bijlage, tabel B11 en B12. Hieronder wordt allereerst de totale voortgang besproken waarna verder per categoriegroep wordt ingegaan op de voortgang.

Algemene voortgang Lissabon

De centrale doelstelling van de Lissabon-strategie vormt het versterken van de nationale concurrentiekracht. Hiervoor is in het NSR, in lijn met Europese afspraken, afgesproken dat minimaal 60% van de inzet ten gunste komt aan de zogenaamde 'geoormerkte thema's'. Kansen

Tabel 6: Committingen per Lissabon geoormerkte categorieën t/m 31 december 2013

Geoormerkte categorieën	Code	Geplande verdeling in mln. €	Geplande verdeling in % EFRO-budget OP	Geplande uitgaven in projecten	% Geplande uitgaven in projecten tov gecommiteerde EFRO	Voortgang in % tov geplande verdeling
Onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO), innovatie en ondernemerschap	1 – 9	125.000.000	40%	154.488.905	49%	124%
Informatiemaatschappij	11 – 15	24.000.000	8%	8.704.214	3%	36%
Energie	39-43	20.300.000	7%	26.594.634	8%	131%
Milieubescherming en risicopreventie	52	6.500.000	2%	3.392.497	1%	52%
Verbetering van het aanpassingsvermogen van werknemers, bedrijven, ondernemingen en ondernemers	62-64	3.500.000	1%	3.307.536	1%	95%
Betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid	65-70	9.000.000	3%	4.856.975	2%	54%
Verbetering van de sociale insluiting van kansarmen	71	1.000.000	1%	1.100.000	0%	110%
Verbetering van het menselijk kapitaal	72-74	5.000.000	2%	4.692.001	1%	94%
Totaal		194.300.000	63%	207.136.763	65%	

G4P4 ●●●●●

voor West heeft hiervoor 63% opgenomen in het programma. Tabel B11 laat zien dat in 2013 de investeringen volgens de Lissabon-strategie, uitkomen op 65% t.o.v. de totale EFRO-investeringen. Ook geeft de tabel gedetailleerd aan hoe de inzet per categorie verloopt. Zo is te zien dat op 38 categorieën is gescoord, maar ook dat op 11 begrote categorieën niet werd gescoord. Een van de redenen hiervoor is dat een project slecht op één thema kan scoren, terwijl het project ook op andere thema's zou kunnen scoren. Een voorbeeld hiervan is de hoge score op de categorie energie, waarvoor ook de categorie duurzaamheid gekozen had kunnen worden. Ten slotte geeft tabel B13 een overzicht van zowel de Lissabon als de niet-Lissabon scores.

Investerings in de Prioritaire thema's van de Lissabon-categorieën en een analyse hiervan

Tabel 6 geeft een overzicht van de committeringen in de geoormerkte categoriegroepen. Deze verplichte weergave geeft een duidelijker beeld van de investeringen die passen in de Lissabon-strategie. Hierbij valt op dat vijf categoriegroepen redelijk goed overeenkomen met de in het OP opgenomen planning. Drie categoriegroepen blijven achter. De totale score ligt met 65% boven de geplande inzet op Lissabon. Hieronder volgt per categoriegroep een analyse van de voortgang.

De investeringen in *Onderzoek en technologische ontwikkeling* (categorie 1-9) laten een gevarieerd beeld zien. Deze groep kent de hoogste investering van het programma (155 mln. in 94 projecten) en heeft nu al 124% van de geplande bijdrage bereikt. Hiermee heeft Kansen voor West een duidelijke focus op Lissabon. Het gemiddelde EFRO-aandeel bedraagt ruim 1,6 mln/project. Het overgrote deel (80%) van de investeringen gaan naar drie thema's: *Technologieoverdracht en samenwerkingsnetwerken* (45% in 40 projecten), *OTO infrastructuur* (22%

in 14 projecten) en in *Andere stimuleringsmaatregelen* (14% in 10 projecten). De hoge scores zijn gedeeltelijk te verklaren door de hoge prioriteit die het programma kent voor samenwerking. Ook toont het aan dat het programma voorziet in een aantoonbare behoefte vanuit de markt. Opmerkelijk is dat er nagenoeg geen investeringen zijn gedaan in *Investerings in ondernemingen die rechtstreeks betrokken zijn bij onderzoek en innovatie* (0,1%) en in *OTO activiteiten in onderzoekscentra* (0,2%). Ook wordt in de overige categorieën maar matig gescoord. Een gedeeltelijke verklaring kan zijn dat de keuze voor een bepaald thema, andere mogelijke thema's uitsluiten.

Hoewel de geplande investeringen in *Informatiemaatschappij* niet hoog is, blijven ze toch nog achter bij die planning (36%). Van de vijf projecten gaat ruim de helft van de investering naar *ICT-toegang, veiligheid* (57%). De andere twee belangrijke investeringen gaan naar *Diensten en toepassingen voor de KMO's* (21%) en *Diensten en toepassingen voor de burger* (18%). Er zijn nog geen investeringen gedaan in het thema *Andere maatregelen voor betere toegang tot efficiënt gebruik van ICT*. Waarmee het lijkt dat er voor dit soort projecten binnen Kansen voor West geen duidelijke vraag ligt.

De geplande investering in de categorie *Energie* zijn met 131% nu al ruim behaald. Opvallend is de hoge investering in *Energie-efficiëntie, warmtekraftkoppeling en energiebeheer* (66% in 15 projecten). Mooie voorbeelden van inzet in energie-efficiëntie en het voorkomen van vervuiling en geluidsoverlast zijn de Walstroom-projecten. Andere voorbeelden zijn Kassenwarmte Koudewinning Oudekerkerplas. Een kwart (vijf projecten) wordt geïnvesteerd in *Duurzame energie: waterkracht, geothermie*. Voorbeelden van de laatste zijn de Aardwarmte-projecten in Delft en Den Haag, maar ook Ontwikkeling Offshore Getijdenstroomenergie. Bij de *Duurzame energie*-categorieën zijn een aantal bijzondere

projecten betrokken zoals, Dutch Offshore Wind Energy Services, en Airborne Wind Energy. Al met al scoren er nu 24 projecten in deze categorie. Alleen in het thema *Duurzame energie: zon*, zijn nog geen investeringen gemaakt.

De investeringen in *Milieubescherming en risicopreventie* lopen met 52% achter op de planning. Er zijn in 2013 geen nieuwe projecten geïmplementeerd naast Duivenvoorde Corridor en Aardgasmobiliteit. Interessant is hier de link tussen milieu en energie. Naar verwachting zal de geplande investering in deze categorie niet behaald gaan worden. Echter er zijn een fors aantal projecten (zoals de Walstroom projecten maar ook de Duurzaamheidsfabriek, de Bio-based Facility, LNG Dual Fuel), die evengoed hieronder geclassificeerd hadden kunnen worden. Gesteld kan dan ook worden dat ook voor het milieu een forse investeringsimpuls is gegeven met Kansen voor West.

De geplande investeringen in de categorie *Verbetering aanpassingsvermogen van werknemers, bedrijven, ondernemingen en ondernemers* is bijna bereikt (95%). Hoewel het een redelijk kleine opgave is van 3,5 mln. euro, scoren er toch nog drie projecten in deze categorie. Dit zijn Mijn bedrijf 2.0., Keurmerk Veilig Ondernemen en het Haagse Hogeschool KIO-programma.

De investeringen in de categorie *Betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid* loopt achter (54%) bij de planning. Hiervoor lopen vijf projecten, allen in het thema *Steun voor zelfstandigen en het starten van ondernemingen*. De investeringen betreffen stedelijke projecten in Utrecht en Den Haag en het thema kan dan ook als typisch stedelijk worden gezien. De lopende projecten zijn: Designer Café, Partners in Nieuw Ondernemerschap, Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap, Creatieve Stad Den Haag en Startersfonds Den Haag Er zijn geen investeringen gedaan in de thema's *Gender* en *Participatie migranten op de arbeidsmarkt*. De managementautoriteit verwacht dat

er niet meer op deze thema's geïnvesteerd gaat worden. Dat wordt mede veroorzaakt door de complexiteit om ESF-achtige uitgaven onder de EFRO-vlag te kunnen doen als gevolg van de causaliteitseis³.

De categorie *Verbetering sociale insluiting kansarmen* kent slechts een geplande investering van 1 mln. De categorie is ook de kleinste van alle categorieën, en vormt slechts een half procent van de totale Lissabon-opgave. Met het Haagse project Laak Noord Scoort; programma gezondheid, welzijn en sport is ook direct de geplande uitgave bereikt.

De geplande investering in de categorie *Verbetering van het menselijk kapitaal* is nagenoeg bereikt (94%). Opvallend is de hoge inzet in *Ontwikkeling van menselijk potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie* met 392%. Onder deze categorie vallen vijf projecten, te weten Living lab The Hague, De Wissel, Aanpak Openbare Ruimte in Utrecht, en Partners in Business SOB Haaglanden en EMI in Den Haag.

Nog enige opmerkingen ten aanzien van enkele opvallende thema's van de *Niet-Lissabon*-categorieën.

Ten eerste valt op dat maar liefst 23 projecten investeren in de categorie *Stads- of plattelandsvernieuwing*, onder het thema *Geïntegreerde projecten voor stads- en plattelandsontwikkeling*. Alle investeringen - op de projecten Willem Alexander Roeibaan en Haven Zuid Alblasserdam na - vallen allemaal onder prioriteit 3. Het thema maakt 13% uit van alle committeringen en blijkt daarmee in een behoefte te voorzien. Met een inzet van ruim 40 mln. EFRO werd de planning ruim (122%) behaald. Het zijn typisch stedelijke projecten die op verschillende manieren inzetten op het verbeteren van de publieke ruimte, gebiedsontwikkeling of meer op ondernemers gerichte activiteiten. Dit alles met het doel de economische ontwikkeling te versterken. Projecten die zich richten op de verbetering van de *openbare ruimte* zijn in Rotterdam de Revita-

³ Artikel 34 lid 2 van Vo. 1080/2006 van de EC

G4P4 ●●●●●

Inrichting Dakpark

De wijk Bospolder-Tussendijken in Rotterdam heeft een drastisch tekort aan parkjes en plantsoenen. Lange tijd waren er in dit verstedelijkte gebied nauwelijks mogelijkheden om daar verandering in aan te brengen. Tot het moment waarop besloten werd in het gebied eraan te werken: de bouw van een bedrijfsgebouw en parkeergarage met daar bovenop een park. Het park ligt 9 meter hoog, is 1200 meter lang en 85 meter breed, waarbij de uiteinden versmallen en naar straatniveau aflopen. Door de aanleg van het Dakpark Rotterdam is er een directe relatie ontstaan tussen de Bigshops Dakpark en de wijk Bospolder-Tussendijken.

De subsidie is gebruikt om het Dakpark aan te leggen en in te richten.

Totale kosten: € 5.036.142; KwV: €2.014.457

lisering Nieuwe Binnenweg en het Winkelgebied Oude Noorden en de Herinrichting Openbare Ruimte Katendrecht. In Den Haag zijn dat de projecten Herinrichting Grote Marktstraat en Kwaliteitsimpuls ontwikkeling Kuststrook in Lelystad. Verder valt ook de meer *gebiedsgerichte aanpak* onder dit thema. Verbeteren van gebouwen en gebieden die daardoor aantrekkelijk worden voor economische activiteiten. Projecten die hieronder vallen zijn in Amsterdam de Damrak-projecten en ARM de Prael; Revitalisering Winkelboulevard Zuid in Rotterdam en de Aanpak Theresiastraat in Den Haag. In Utrecht het verbeteren van het Bedrijventerrein Overvecht en in Almere het Stadscentrum met Bereikbaarheid op maat. Verder, de Ontwikkeling Buurtas Hogeweg in Amersfoort en Revitalisering Boswijk Centrum in Lelystad. De herontwikkeling van Haven Zuid Alblasterdam is een goed voorbeeld van een 'Brown-field' verbetering. Ook valt onder dit thema het stimuleren van oude en nieuwe *ondernemers* om investeringen te plegen in hun vastgoed en/of bedrijfsmiddelen, en daarmee de achterstandsgebieden te revitaliseren. Projecten die hieronder vallen zijn de Meesteropleiding Theater- en Modecoupeur in Amsterdam en de Regeling Bedrijven Verbeter Gebieden (BVG) en Economische Kansenzones in Rotterdam. Een meer sociale insteek voor stedelijke kwaliteit kent het project Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park in Utrecht.

Een tweede te onderscheiden categorie is *Toerisme*. Onder het thema *Bescherming en ontwikkeling Natuurlijk erfgoed* zijn nu tien projecten gecommitteerd voor ruim 15 mln. euro. Dit is anderhalf keer de geplande investering, waarmee de vraag naar dit soort investeringen aangetoond hoog is. Nagenoeg alle projecten vallen onder prioriteit 2 en betreffen veelal ruimtelijke herinrichting zoals Haarlemmermeer Noordwest Overbruggen, Recroduct "Zandpoort", Groene Carré, Groenrecreatie Papendrecht, Laakzone, Amersfoort, Groenzone, Berkel-Pijnacker, Rog-

gebotstaete en Natuurpark Lelystad. Onder het thema *Andere bijstand ter verbetering van de toeristische dienstverlening* zijn nu acht projecten gecommitteerd voor bijna 10 mln. euro, die zich richten op toeristische functies zoals bij Boulevard Scheveningen, Integrale Inrichting Veluwerandmeren of Toeristische Ontwikkeling Zaanse Schans.

De categorie *Cultuur* kent een aantal nationaal toonaangevende projecten. Met name het thema *Bescherming en behoud van het culturele erfgoed* kent een hoge investering van 208% in de projecten Kustbatterij Fort Diemerdam, Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Panorama Mesdag en de Hofbogen. Ook hier is de vraag ruim hoger dan de geplande investering. Ook het thema *Ontwikkeling Culturele infrastructuur* loopt goed met Utrechtse projecten als Kunstfactor, Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard en Zingende Toren. In Den Haag zijn dat de projecten Humanity House, De Poort en het Mauritshuis, in Amsterdam de uitbreiding van het Verzetsmuseum met een kindermuseum en EYE, en het Cultuurhuis Hommeles in Lelystad. Ook de investering in de categorie *Andere sociale infrastructuur* verloopt goed met 93% gecommitteerd in zeven projecten, namelijk Atolplaza, Bad Hanzeborg, De Nieuwe Bouwloods, Vernieuwing Elthetocomplex, Overdekte Skatebaan Binckhorst, Stadstuin Emma's Hof en de Multifunctionele Sportaccommodatie in Almere. Maar daar tegenover werd niet geïnvesteerd in het geplande thema *onderwijsinfrastructuur*. Ten slotte zijn er nog geen projecten beschikt in de thema's *Regionale/lokale wegen*, *Stadsvervoer*, *Intelligente vervoerssystemen*, *Zonne-energie*, *Drink- en industriewaterbeheer*, *Afvalwaterbehandeling*, *Luchtkwaliteit*, *Beperking/aanpassing klimaatveranderingen*, *Maatregelen voor meer toegang tot de werkgelegenheid*, *Participatie van migranten op de arbeidsmarkt*, en *Onderwijsinfrastructuur* (BioSimulation Factory). Een plausibele reden voor het niet scoren op die thema's is, dat uit slechts één thema per project gekozen kan worden. Zo scoort het project

Operatie Boeggolf op *Technologieoverdracht*, terwijl het ook op het thema *Stadsvervoer* had kunnen scoren. Het project Heatmatcher had ook op *Zonne-energie* kunnen scoren, of Gietwater op maat, Tomaten op afvalwater of Duurzame pot en Containerteelt op *Afvalwaterbehandeling*.

Investerings in de overige dimensies

Tabel B12 geeft het cumulatief overzicht van de uitsplitsing van alle dimensies die hieronder worden beschreven. Basis voor de uitsplitsing is het *Prioritair thema* of Lissabon-categorie.

Voor de dimensie *Financieringsvorm* (tabel B14) valt maar liefst 99% onder de noemer *Niet terugvorderbare hulp*. Dit is niet opvallend omdat de meeste investeringen die het programma maakt direct in een project via een subsidie besteed worden. In de categorie *Hulp* door middel van *lening*, *rentesubsidie*, *garanties* vallen de zeven fondsprojecten van Kansen voor West.

Voor de dimensie *Economische activiteit* (tabel B15) valt een aanzienlijk deel (56%) van de investeringen onder de activiteiten *Niet van Toepassing* of *Andere niet nader genoemde diensten*. Dit hoge percentage is misschien wel het meest opvallend aan deze dimensie. Veel economische activiteiten worden niet in die tabel benoemd, omdat de rubricering nog teveel op de oude economie is gebaseerd. Voorbeelden zijn Bio Partner Accelerator of Regeling Bedrijven Verbetergebieden. Sommige economische activiteiten van projecten kunnen nog niet benoemd worden, omdat ze onder een regeling vallen en niet apart worden gemeten. Zoals Clusterregeling Zuid-Holland, Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam of de incubators. Van de wel benoemde codes gaat de grootste investering naar *Gemeenschapsvoorzieningen en sociaal-culturele en persoonlijke diensten* (9%) voor 23 projecten, waaronder: EYE, Mauritshuis, Haven Zuid Alblasterdam en Laakzone Amersfoort. *Gezondheidszorg* kent een bijdrage

G4P4

van 7% met een inzet in de volgende acht projecten Spinoza Centrum, GMP2, NeCEN Open Access, Life Sciences Centrum Amsterdam, VU University Medical PET-MRI Center en Amsterdam Smart City, Inpreze en Holland health. De categorie *Territoriale dimensie* scoort volledig op *Stedelijk gebied* (tabel B16). Tabel B17 geeft ten slotte de *Locatie dimensie* met de investering per COROP-gebied.

Ten aanzien van de *Thematische en ruimtelijke focus* kan gezegd worden dat Kansen voor West kiest voor een generieke en integrale benadering en ontwikkeling van West-Nederland. Het gaat er daarbij om de kracht van het gebied als geheel en haar unieke karakter te versterken. Dat gebeurt door een thematische focus in prioriteit 1 en een ruimtelijke focus voor de prioriteiten 2 en 3. Projecten binnen prioriteit 1 zijn niet plaatsgebonden. Essentieel is dat een project de potentie van de regio optimaal benut en bijdraagt aan vergroting van de concurrentiekracht van westelijk Nederland binnen de kansrijke clusters. Daarnaast wil Kansen voor West mogelijkheden bieden voor nieuwe ontwikkelingen door in te zetten op innovatieve acties. Kansen voor West zet in op de bevordering van *gelijke kansen voor mannen en vrouwen*, door de aard van de projecten die veelal gericht zijn op technische investeringen in gebouwen, materialen etc. is dit soms minder zichtbaar. Gelijke

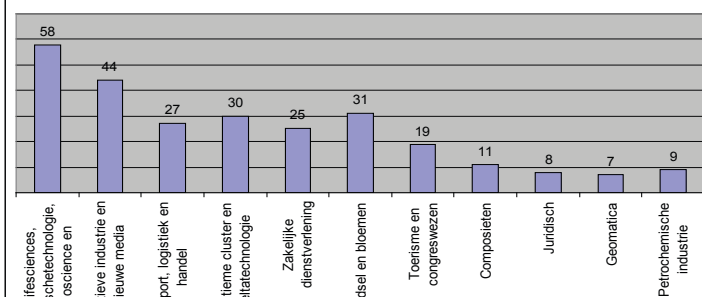
behandeling van *gehandicapten* bij de toegang tot openbare gebouwen wordt gevolgd en is in Nederland vastgelegd via het Bouwbesluit.

3.1.4 Bijstand per cluster en doelgroep

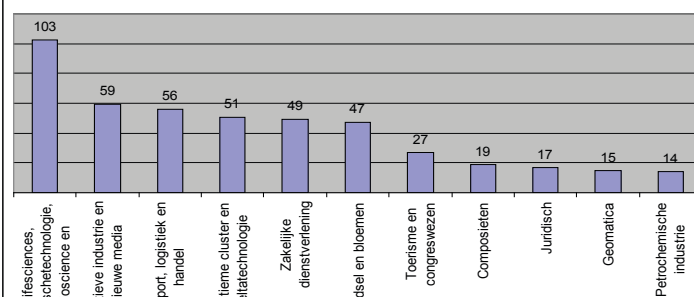
In tabel B28 is de clusterinzet van Kansen voor West weergegeven, inclusief het aantal projecten en om hoeveel investeringen dit gaat. Let wel, één project kan in meerdere clusters investeren. De investeringen geven een duidelijke focus op de cluster *Life Sciences*, waarop maar liefst 56 projecten zich richtten. Die projecten kennen een gezamenlijke EFRO-bijdrage van 99 mln. euro. Maar ook zijn 40 projecten gericht op de *Creatieve industrie en nieuwe media*, met een EFRO-bijdrage van 57 mln. euro. Daarnaast lopen er rond de 25 projecten per cluster, voor de clusters *Transport, Logistiek en Handel, Maritieme en Deltatechnologie, Zakelijke Dienstverlening en Voedsel en Bloemen*. De clusters *Toerisme, Petrochemische Industrie, Geomatica, Juridisch en Composieten* kennen wat minder projecten per cluster (7-19). Verreweg de meeste clusterinzet vindt plaats in prioriteit 1, maar er lopen ook projecten in de prioriteiten 2 en 3 die op clusters scoren. De hieronder getoonde grafieken zijn een weergave van de in tabel B28 aangegeven clusterinzet.

De hieronder getoonde grafieken zijn een weer-

Aantal projecten in gekozen clusters

EFRO investering in clusters (x mln. euro)

gave van de investeringen per doelgroep, zie ook tabel B29. Een project kan zich op één, maar ook op meerdere doelgroepen richten. Van de totale committering richt 33% zich op een of meerdere doelgroepen. Deze projecten vallen voornamelijk in de steden in prioriteit 3, maar ook een aantal in prioriteit 1. Opvallend is dat als een project een speciale doelgroep kent, zoals jongeren, er ook vaak een relatie ligt met de andere genoemde doelgroepen. Zoals laagopgeleiden, mensen in wijken en buurten met een lage sociaal-economische status, uitkeringsgerechtigden en arbeidsgehandicapten of vrouwen. Voorbeelden hiervan zijn projecten als Bad Hanzeborg, Ontwikkeling STC-Group, Fort Diemerdam, Humanity House of De Wissel. Daarnaast zijn er nog veel bijzondere doelgroepen benoemd zoals toeristen, binnenvaart, ondernemers etc.

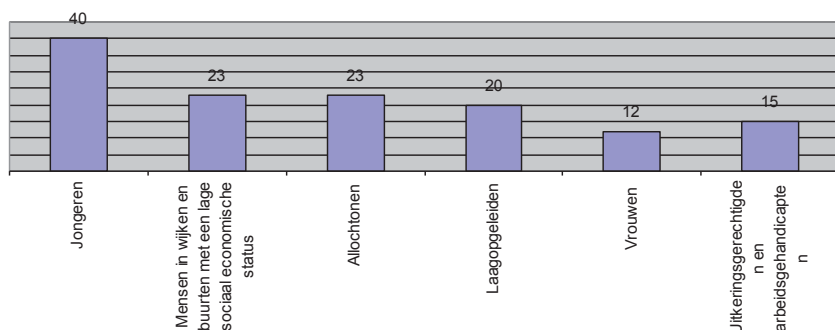
Ten slotte is het van belang te melden dat binnen Kansen voor West een groot aantal projecten wordt uitgevoerd waarbij universiteiten of hogescholen betrokken zijn, als aanvrager/begunstigde of partner. Deze projecten vallen nagenoeg alle binnen de innovatieprioriteit. Opvallend is het grote aantal projecten (18) waarbij de TU Delft betrokken is, maar ook de overige universiteiten van de Randstad zijn goed vertegenwoordigd. De samenwerking blijft

niet beperkt tot de Randstad, want er wordt ook samengewerkt met universiteiten zoals de WUR, RUG, TU Twente en TU Eindhoven. Verder zijn ook een aantal hogescholen en ROC's betrokken bij de projecten, en is een ruim aantal onderzoeksinstituten betrokken. Zie voor een volledig overzicht, tabel B30. Met deze grote betrokkenheid (61 projecten) wordt kennis meer systematisch ontwikkeld, is er een grotere kans voor doorontwikkeling en wordt ook de toepassing van die kennis meegenomen.

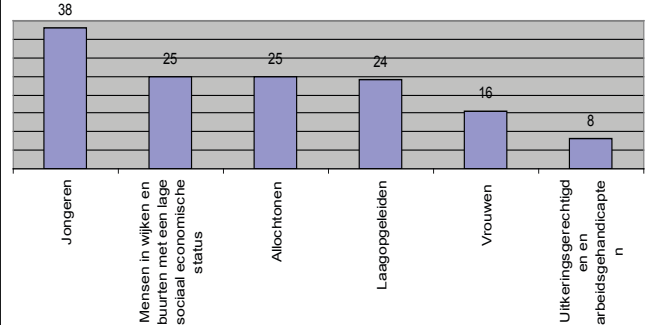
3.1.5 Terugbetaalde of opnieuw gebruikte bijstand

Er is in 2013 geen bijstand terugbetaald of opnieuw gebruikt.

Aantal projecten per gekozen doelgroep

EFRO investering in gekozen doelgroep (x mln. euro)

G4P4

3.2 Voortgang financiële instrumentering volgens Artikel 67 (EG) Nr. 1083/2006

De gedetailleerde informatie en resultaten van de acties in financiële instrumentering, zullen tegelijkertijd met het jaarverslag digitaal worden ingediend in het SFC systeem van de Europese Commissie.

3.2.1 Voortgang fondsen

In 2013 is één nieuw fonds gestart, het FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO Utrecht. Dit project stimuleert bedrijven en organisaties in Utrecht om energie te besparen en/of duurzaam op te wekken. Het project is opgezet als een revoluerend investeringsfonds dat risicodragend kapitaal verstrekt aan MKB-bedrijven of samenwerkingsprojecten. Het project werkt in nauwe samenwerking met het gemeentelijke programma Utrechtse Energie! dat branche- en gebiedsgericht bedrijven benaderd voor energieadvies. Er zijn in 2013 nog geen leningen, aandelen of garanties verstrekt.

Daarnaast lopen er nog zes andere fondsen. Dit zijn Doorstart Technofonds Flevoland, een risicokapitaalfonds dat wordt beheerd door de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland en tot doel heeft het verstrekken van risicokapitaal aan jonge hoogwaardige op technologie gerichte bedrijven in Flevoland. Een succesvol project, dat al twee keer werd opgehoogd.

Bij het Startersfonds in Den Haag lopen nu 21 projecten voor startende en doorstartende ondernemers in het MKB, die een krediet hebben ontvangen van gemiddeld 53 duizend euro. Het project wordt uitgevoerd door de stichting Qredits Microfinanciering Nederland.

Het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam maakt kleinere kredieten toegankelijk voor starters die niet terecht kunnen bij de reguliere kredietverstrekkers. Er zijn 30 vouchers verstrekt en

26 daarvan hebben een lening afgesloten voor in totaal 530 duizend euro.

Drie fondsen werken volgens het Europese JESSICA-initiatief (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), dat is ingesteld door de Europese Commissie in samenwerking met de Europese Investerings Bank (EIB). Vanuit Kansen voor West wordt de inzet van deze fondsen gezien als een proef hoe met het JESSICA-initiatief kan worden samengewerkt, wat de praktische betekenis van het fonds is, wat de eisen en verantwoording zijn, en om te kijken hoe deze stedelijke fondsen aanslaan. De voortgang van fondsen werd in de stedelijke stuurgroepen besproken.

De drie JESSICA-projecten hebben een revoluerend karakter, en kunnen worden ingezet als lening, garantie of participatie. Den Haag kent twee JESSICA-projecten, die zijn ondergebracht in een Holding Fonds. Beide fondsen zijn gericht op ruimte, economie en duurzaamheid binnen de Haagse context. Het eerste is het Fonds Ruimte en Economie Den Haag (FRED), dat zich richt op ruimte, economie en duurzaamheid binnen de Haagse context via de ontwikkeling van kleinschalige bedrijfs/winkelruimte. Het Energiefonds Den Haag (ED) richt zich juist op de ontwikkeling van duurzame energie projecten. Voor beide projecten is in 2013 het fondsmanagement gegund en operationeel gemaakt. Ook is de formele besluitvorming over oprichting van de Holding rond. Eerste gesprekken met potentiële begunstigden zijn gevoerd. Er zijn in 2013 nog geen leningen, aandelen of garanties verstrekt.

In Rotterdam werd het JESSICA Stadsontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie (SOFIE) gestart. Hier wordt ingezet op de financiering van de (her)ontwikkelingen in de Stadshavens.

Als blijkt dat het fonds een stimulerende werking heeft waardoor 'sluimerende' of potentiële ontwikkelingen versneld worden gerealiseerd, dan kan het investeringsgebied worden uitgebreid. In 2013 is de stichting SOFIE opgericht, managementovereenkomst gesloten, CV opgericht en operationeel. De investeringsstrategie is vastgesteld en fondsmiddelen zijn door de commanditaire vennoten gestort. Er zijn in 2013 nog geen leningen, aandelen of garanties verstrekt. Strategie is er op gericht om in 2014 de eerste overeenkomsten te sluiten

3.2.2 Voortgang regelingen

Met het opstellen van een regeling wordt getracht een bepaalde beleidsdoelstelling te behalen. Het is niet bij voorbaat bekend welke projecten hieraan gaan deelnemen, maar door het inschrijven op een regeling maken gerichte initiatieven kans een EFRO-subsidie te ontvangen. Nadat regelingen geïmplementeerd zijn, wordt de voortgang – en dus de soort van projecten – in de verschillende stuurgroepen besproken. In 2013 is één nieuwe regeling geïmplementeerd, te weten The Hague Security Delta Campus. Dit project richt zich op versnelling van valorisatie van kennis, toe te passen op uitontwikkelde innovaties op het gebied van veiligheid- en crisismanagement.

Daarnaast lopen er nog 13 andere regelingen. De Clusterregeling Zuid-Holland heeft in vier tenders 28 subsidieaanvragen gehonoreerd, die gericht zijn op nieuwe economische activiteiten en ontwikkeling van innovatieve producten. De uitvoering van de projecten is inmiddels zover gevorderd dat van de meeste projecten de eindrapportage in behandeling is en vijf projecten zijn vastgesteld. Vanaf 11 september 2013 is de projectaudit van de auditautoriteit gestart. De audit is in februari 2014 afgerond. Het foutbedrag is ruim de helft van het bedrag dat overigens in tot nu toe slechts één uitgavenstaat aan werkelijke uitgaven is gedeclareerd.

Voorzichtigheidshalve heeft de managementautoriteit al een deel van deze uitgaven gecorrigeerd in de laatste uitgavenstaat van 2013. Over een fors deel van de foutfractie verschilt de managementautoriteit hier van mening met de auditautoriteit. Het betreft zowel interpretatie van regelgeving als extra niet vereiste verantwoordingsnormen.

De regeling Aardgasmobiliteit wilde initieel 22 aardgasvulpunten in Zuid-Holland realiseren, maar dit is inmiddels bijgesteld naar 16. In 2013 zijn 5 subsidieaanvragen gehonoreerd en afhandeling zal in 2014 plaatsvinden.

De regeling Technologische innovatie en Milieu innovatie Flevoland ondersteunt het MKB bij (milieu) innovatieve ontwikkelingsprojecten. Er zijn 58 subsidieaanvragen ingediend, 2 aanvragen zijn ingetrokken, 3 projecten zijn afgewezen en aan 49 projecten is subsidie toegekend. 4 projecten zitten in de procedure. De 2e uitbreiding van de TMI-regeling is gesloten in januari vanwege uitputting van het budget en een 3e uitbreiding wordt voorbereid.

Met de regeling Innovatie Incentive Lelystad schept de gemeente gunstige randvoorwaarden om MKB innovatieve ondernemingen de ruimte te geven om te kunnen groeien, dan wel zich te vestigen in Lelystad. De gemeente Lelystad heeft voor 7 projecten beschikkingen afgegeven. Afhandeling zal in 2014 plaatsvinden.

De regeling 'Collectieve Initiatieven Mediasector Rotterdam' wordt uitgevoerd door de stichting Rotterdam Media Commission. De RMC is in 2013 begonnen met het bouwen van haar project. (De einddatum van het project was toen nog 30-6-2014). De film commissioners-activiteiten zijn per 1 oktober ondergebracht bij de stichting Rotterdam Festivals.

De investeringsregeling Kansenzones Amsterdam omvat 9 kansenzones en stimuleert de buurteconomie door het geven van subsidie aan gevestigde en startende ondernemers om hun onderneming te verbeteren. In juli is een

G4P4 ●●●●●

Blauwe As Almere

Ondanks de snelgroeiende bevolking is er in Flevoland nog volop rust en ruimte en indrukwekkende natuur te vinden, ondermeer op het alom aanwezige water. Dit is niet alleen goed voor het imago van Flevoland, het herbergt ook economisch potentieel voor verdere groei van de recreatieve (water-)sector. Om dit verder te versterken zijn toegankelijkheid en de mogelijkheid om dit landschap te beleven cruciale randvoorwaarden.

Om dit te bereiken wordt het project Blauwe As Almere uitgevoerd. Hierin staat voor de verbinding van stad en platteland via het water centraal. Met het project Blauwe As wordt een regionaal vaarwonder in zuidelijk Flevoland mogelijk en aantrekkelijk gemaakt. De capaciteit van de route wordt groter en ook grotere motorboten kunnen gebruik maken van de route. Zo wordt het waardevolle waterrijke landschap in Almere en omgeving aantrekkelijker en gemakkelijker toegankelijk voor waterrecreanten en inwoners.

Het projectplan bestaat uit zeven samenhangende activiteiten op het gebied van vergroten van capaciteit, aanlegvoorzieningen, sluisen, vaarroutes, marketing, publiciteit en management

Totale kosten: € 3.814.427; KvW: € 1.451.000

extra EFRO-bijdrage toegekend van € 750.000 en is de aanwijzingstermijn van kansenzones verlengd.

De regeling Bedrijven Verbeter Gebieden (BVG) stimuleert ondernemers- en winkeliersverenigingen om collectieve maatregelen ter verbetering van de bedrijfsomgeving te nemen. Het project is in 2013 vastgesteld. In 47 BVG zijn 66 projecten opgezet en uitgevoerd, gericht op verhoging van de organisatiegraad van de ondernemersvereniging en/of verbetering van de bedrijfsomgeving. Beoogde resultaten zijn gehaald, positieve stimulans bedrijfsomgeving en beter georganiseerde ondernemerscollectieven. Aantal leden OV is met 30% toegenomen, maar resultaat heeft door de economische crisis aan effect ingeboet. Er is met dit project aangetoond dat het concept van BVG werkt. N.a.v. de BVG-regeling is de BIZ ontstaan; Sinds 1 mei 2009 is de Experimentenwet Bedrijven Investeringszones (BIZ) in werking. Deze wet maakt het mogelijk voor ondernemers in een bepaald gebied om samen te investeren in de kwaliteit van hun winkelgebied of bedrijventerrein.

De Economische Kansenzones-regeling richt zich op het revitaliseren van achterstandsgebieden in Rotterdam-Zuid, door het stimuleren van private economische investeringen bij (startende) ondernemers en eigenaren van commercieel vastgoed. Het eindverslag van het project ligt ter beoordeling voor. De regeling heeft geleid tot nieuwe en verbeterde bedrijfsinrichtingen en verbouwingen. Ook is de leegstand van winkelen bedrijfspanden verminderd en werkgelegenheid behouden en nieuwe werkgelegenheid ontstaan. Er zijn 210 aanvragen vastgesteld en uitbetaald. De investeringspremies waren 3,8 mln. euro waarmee bijna 18 mln. euro aan investeringen werd uitgelokt. Ruim 18 duizend m² bedrijfsruimte werd opgeknapt. In totaal zijn 417 aanvragen ontvangen waarvan er 207 werden afgewezen. De beoogde langere termijn effecten, zoals meer goede ondernemers op

Rotterdam Zuid, vermindering van het vertrek-saldo van gevestigde ondernemers en groei van de economische dynamiek en bijbehorende werkgelegenheid zijn van toepassing.

De regeling Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden in Rotterdam richt zich op het verbeteren van de uitstraling van commerciële panden en is inmiddels gesloten. De animo voor deelname was laag omdat ondernemers aangeven dat er in het huidige economische klimaat weinig ruimte is voor investeringen. Er zijn 12 subsidies versterkt voor pandverbetering, buitenruimte is verbeterd, i.h.k.v. gebiedspromotie zijn er 7 evenementen en 4 ondernemersacties georganiseerd, door acquisitie hebben zich 11 nieuwe bedrijven gevestigd.

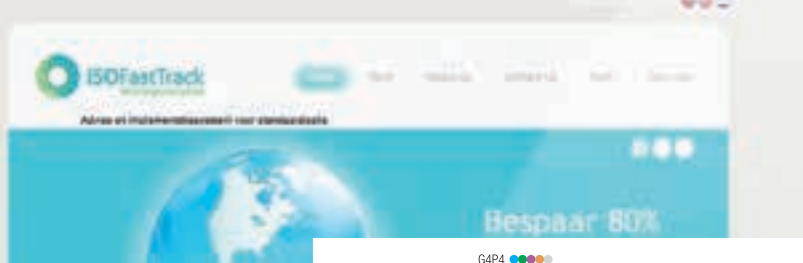
De Innovatie Stimuleringsregeling InnoSport-Lab Den Haag richt zich op stimulering van innovaties in de watersport en het uitlokken van tien samenwerkingsverbanden in de regio Den Haag/Scheveningen. In 2013 zijn er door de TU Delft: 3 nieuwe projecten en 3 mogelijke leads naar projecten gestart en zijn er daarnaast 3 nieuwe protoypen verder ontwikkeld.

De Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam (MRA) biedt een subsidieregeling voor zeven economische clusters in de MRA (life sciences, logistiek, creatieve industrie, ICT, food & flowers, toerisme en congressen en zakelijk en financiële dienstverlening). De regeling stimuleert samenwerkingsverbanden van bedrijfsleven en kennisinstellingen (eventueel met overheidspartijen) om innovatieve projecten op te starten die leiden tot een versterking van het concurrentievermogen van de regio.

De Investeringsregeling World of Food is opgezet om ondersteuning te bieden bij de professionalisering van zo'n 18 culinaire ondernemers in het stadsdeel Amsterdam Zuidoost. In 2013 is de wervingprocedure en selectiecriteria voor ondernemers van world of food vastgesteld.

De regeling Creatieve Stad Den Haag richt zich op het verbeteren van het vestigingsklimaat van de creatieve sector. De hoofdactiviteit is de

regeling met daarnaast aparte inzet voor de ontwikkeling van werkruimten, een beurs voor Toptalent en opleidingsmogelijkheden, relatie-marketing en promotie en publiciteit.

G4P4 ●●●●●

Open Access Biotech Campus Delft

Op het Delftse DSM-terrein komt hoogwaardige kennis op het gebied van chemie en biotechnologie samen. Het huidige complex heeft een grote economische waarde voor de regio. Er werken momenteel 1100 DSM medewerkers, ondersteund door 200-300 contractors. In dit project wordt een deel van het terrein van DSM in Delft herontwikkeld tot een 'open access campus'. DSM wil de cruciale schakel tussen onderzoek en toegepaste productie blijven vervullen en deze functie zelfs verder ontwikkelen.

Een belangrijk onderdeel binnen de 'open access' campus is de bouw en inrichting van een nieuwe laboratoriumfaciliteit met, ook voor derden toegankelijke, shared facilities: Lab-6. Het is belangrijk dat het Lab-6 goed toegankelijk is voor externe partijen, zowel optisch als praktisch. Daarom komen er aanpassingen aan de parkeerplaats, de toegangsweg, het elektriciteitsnet, en de toegangs- & veiligheidssystemen. Behalve het Lab-6 wordt in 2013/2014 ook de uitbreiding van de Bioprocess Pilot Facility gerealiseerd op het terrein. Hierdoor wordt het aantrekkelijk voor bedrijven die willen inzetten op R&D in de 2e en 3e generatie biotechnologie om zich hier te vestigen.

Totale kosten: €4.333.896; KvW: € 2.000.000

3.3 Informatie over de inachtneming van de communautaire wetgeving

In 2013 zijn door de managementautoriteit geen problemen geconstateerd in verband met de inachtneming van de communautaire wetgeving bij de uitvoering van het Operationeel Programma Kansen voor West.

3.4 Geconstateerde uitvoeringsproblemen en gekozen oplossingsmaatregelen

De begunstigde van het project Kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving (DonQi) is failliet gegaan, en in het verslagjaar is hiervoor de subsidietechnische afhandeling gedaan. Voor dit project is een oninbare vordering gemaakt van 124.320,38 euro EFRO (310.800,94 euro TSK), die in 2014 door de certificeringsautoriteit aan de EC is gemeld.

Het project Waalblok 4B is wel beschikt maar niet in uitvoering gekomen. Ondanks dat er door veel partijen inzet is geleverd om tot realisatie te komen. Nadat geconcludeerd is dat het geen haalbaar project was, is het in 2013 officieel gestopt door de begunstigde.

Samen met het eerder vastgestelde project Ontwikkeling robottechniek voor primaire productiebedrijven, zijn hiermee in Kansen voor West in totaal drie projecten wel beschikt, maar vastgesteld op 0 euro.

Het project Aardwarmte den Haag is failliet verklaard in 2013. Het project was nagenoeg afgerond en de investeringen zijn gedaan. Er wordt gezocht naar doorstartmogelijkheden, waarna ook de vaststelling kan worden opgepakt. Ook binnen de diverse regelingen gaat soms een begunstigde failliet, waardoor een deel op nul moet worden vastgesteld, zoals EFFICE BV binnen de Clusterregeling Zuid-Holland.

3.5 Wijzigingen in verband met de uitvoering

In 2013 zijn geen wijzigingen in verband met de uitvoering van Kansen voor West gemaakt. Zo was er geen wijziging in wet- en regelgeving die gevolg had op de uitvoering.

Wel heeft de crisis gevolgen voor de Nederlandse economie en een negatieve invloed op de ontwikkelingen in de Randstad. En daarmee voor een klein deel op het programma. Gemeenten en provincies hebben een verslechterde financiële positie gekregen door een terugloop van inkomsten uit het gemeentefonds en teruglopende opbrengsten door niet doorgegangene planontwikkelingen. Met gevolg voor de verdere investeringen, die met geplande opbrengsten voorzien waren. Van directe invloed op bijvoorbeeld de aard- en kassenwarmte-projecten. Deze zijn aangepast omdat de geplande aantallen aansluitingen van nieuwe woningen op het aardwarmtenet naar beneden werd bijgesteld.

3.6 Belangrijke wijziging als bedoeld in Artikel 57 (EG) Nr. 1083/2006

Dit artikel handelt over de duurzame instandhouding van projecten na voltooiing. Zowel in de uitvoeringsovereenkomst als de vaststellingsbeschikking wordt de begunstigde erop gewezen dat indien in het project investeringen zijn gedaan in infrastructuur of in productiecapaciteit, de functie en het eigendom van het resultaat van deze investering vijf jaar in stand moet worden gehouden, en in het geval van een MKB-ondernemer drie jaar. Daarbij is het de begunstigde tot de genoemde datum niet toegestaan het project of onderdelen van het project te vervreemden dan wel van functie te wijzigen. De managementautoriteit heeft hiervoor een werkinstructie opgesteld waarin staat aangegeven dat jaarlijks, via een steekproef, controles op deze klevende voorwaarden wordt gedaan. Op verzoek van de auditautoriteit zal de nadruk van controle in 2016 liggen.

3.7 Complementariteit met andere instrumenten

Er zijn verschillende andere Europese subsidieprogramma's die raakvlakken hebben met Kansen voor West. Dit zijn onder meer ESF (Doelstelling 2) de Europees Territoriale Samenwerking (Doelstelling 3) en het URBACT-programma. Er is een duidelijke afbakening aangebracht tussen de activiteiten die Kansen voor West ondersteunt en de activiteiten van de andere programma's. Bij ieder projectidee worden al in de oriëntatiefase de raakvlakken met andere Europese programma's besproken en de afbakening ten opzichte van EFRO bepaald. Indien nodig zal het programma-management subsidieaanvragers verwijzen naar die andere programma's. Daarnaast werd toegezien om stapeling van subsidies te voorkomen. In bijzondere gevallen zal bij interpretatieverschillen een advies worden gevraagd bij de Europese Commissie.

Koppeling met het Europees Sociaal Fonds (ESF)

Het ESF richt zich op het ontwikkelen van regionaal arbeidsmarktbeleid via de actielijnen: toeleiding van werklozen naar de arbeidsmarkt, re-integratie van gedetineerden en jongeren in jeugdinrichtingen, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, verbetering arbeidsmarktpositie van werkenden en sociale innovatie. Het ESF kent één nationaal programma.

Kansen voor West kan gebruik maken van de ruimte die het NSR biedt om EFRO-middelen in te zetten op ESF-maatregelen. Uitgangspunt is dat thema's en aandachtsgebieden integraal worden aangepakt. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een koppeling van activiteiten op het gebied van innovatie en kennis aan investeringen in de kwaliteit van de woon- en werkomgeving en investeringen in de opleiding van werknemers. Hierbij geldt de voorwaarde dat ESF-gerelateerde activiteiten noodzakelijk moeten zijn voor een goede uitvoering van de concrete actie en er rechtstreeks verband mee houden. Op basis van

G4P4 ●●●●●

Artikel 34 lid 2 mag maximaal 10%-15% van een prioriteit in een EFRO-programma besteed worden aan ESF-achtige uitgaven. Tot heden zijn geen projecten vastgesteld die deze ESF-component hebben.

Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (JESSICA)

In Rotterdam en Den Haag lopen drie fondsen die ontwikkeld zijn onder het JESSICA initiatief. Zie verder ook de beschrijving onder Voortgang financiële instrumentering.

Rol als geassocieerd managementautoriteit voor URBACT-projecten

De samenwerking van EFRO met het URBACT-programma sluit aan bij de door de Europese Commissie gewenste samenwerking in het kader van 'Regions for economic change'. Om dit te benadrukken treden de Europese managementautoriteiten op als zogenaamd 'geassocieerd managementautoriteit' van de URBACT-projecten. Het URBACT-programma betreft een gecoördineerde benadering van stedelijke netwerken, waarbij het laten zien van 'spreekende voorbeelden' wordt

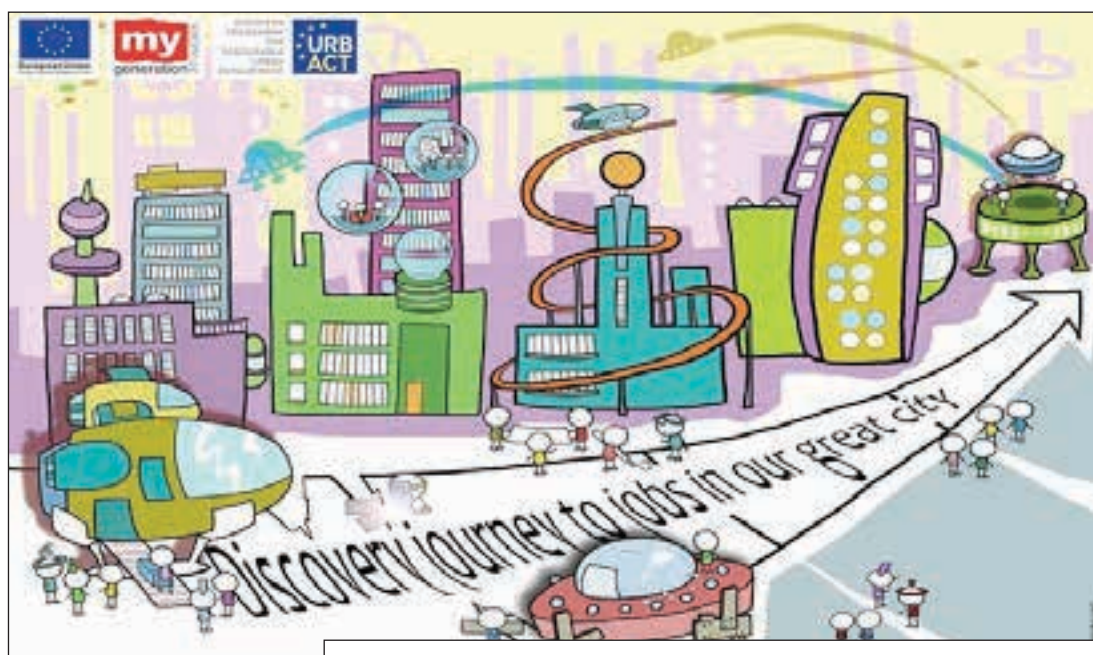
nagestreefd. URBACT richt zich op duurzame stedelijke ontwikkeling via uitwisseling van kennis en ervaring, en wordt gefinancierd vanuit het EFRO. Iedere stad die aan een netwerk deelneemt, ontwikkelt ook een actieplan voor de eigen stad. Zie voor meer informatie: <http://urbact.eu/en/header-main/our-projects/>. In de bijlage wordt in tabel B37 een korte omschrijving gegeven van de zes URBACT-projecten die momenteel lopen binnen Kansen voor West.

3.8 Toezicht en evaluatie

De toezichtregelingen betreffen het verzamelen van gegevens, ondervonden problemen en de maatregelen om deze op te lossen. In 2013 zijn geen evaluaties uitgevoerd.

3.9 Hardheidsclausule

In het toetsingskader van Kansen voor West is een hardheidsclausule opgenomen, dat bepaalt dat afwijkingen van het toetsingskader vanwege bijzondere omstandigheden mogelijk zijn. Wel dienen deze afwijkingen aan het Comité van Toezicht ter kennisname worden voorgelegd. In 2013 is geen beroep gedaan op de hardheidsclausule.

4 Uitvoering naar prioriteit

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoering van de prioriteiten. Eerst wordt in een analyse gekeken naar de inhoudelijke aspecten van het programma waaronder indeling in typologie. Daarna wordt per prioriteit speciale aandacht gegeven aan zaken als de verwezenlijking van de doelstellingen, eventueel geconstateerde uitvoeringsproblemen en de daarvoor gekozen oplossing.

4.1 Analyse van de inzet

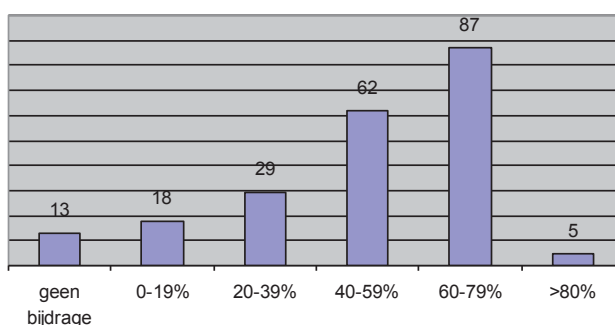
Voordat ingegaan wordt op de beschrijving per prioriteit, volgt eerst een korte analyse van de inzet. In deze analyse wordt programmabreed gekeken naar de keuzecriteria en de bijzonderheden van het programma. Een aantal opvallende zaken zijn:

- De voortgang in EFRO-vastleggingen ligt nu boven de 100%.
- Er wordt dus gebruik gemaakt van overcommittering, maar ook nog enkele inspanningsplafonds moeten worden behaald.
- Projecten voeren activiteiten uit die bijdragen aan de programmadoelstellingen.
- Een groot aantal projecten is een samenwerking van meerdere partners.
- Er zijn geen projecten bekend waar financieringsproblemen waren als gevolg van de in het toetsingskader vastgelegde 50% maximering.
- De EFRO-bijdrage varieert tussen 122.000 euro (Duurzame groei door innovatie en kenniscirculatie) en 7,5 mln. (STC groep).
- De grafiek hieronder laat zien wat de publieke financiering (exclusief EFRO) bijdraagt als

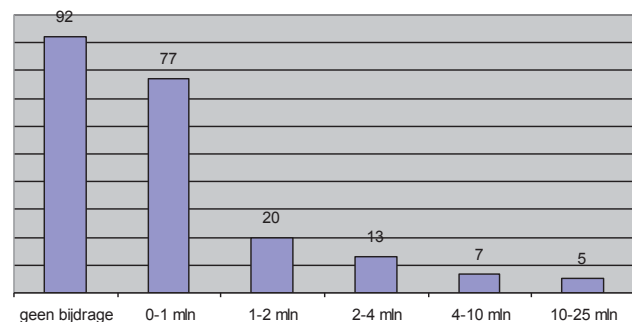
aandeel van de TSK kosten van de projecten.

- De EFRO-interventie varieert tussen 5 en 50%, het gemiddelde bedraagt (34%).
- 13 projecten hebben een EFRO-interventie tot 19%, bij 45 projecten is de EFRO-interventie tussen de 20% en 29%, bij 75 projecten is dit tussen de 30% en 39% en bij 81 projecten is de EFRO-interventie tussen de 40% en 50%.
- 100 projecten ontvangen een EFRO-bijdrage tot 1 mln. 64 projecten tussen 1 - 2 mln; 26 projecten tussen 2 - 3 mln; 13 projecten tussen 3 - 4 mln. en 11 projecten boven de 4 mln. euro. Ruim driekwart van de projecten kent daarmee een EFRO-financiering tot 2 mln.
- De private cofinanciering van projecten is aanzienlijk hoger dan gepland (235 mln. is 350%).
- De grafiek hieronder laat het aantal projecten zien dat een private bijdrage ontvangt en hoeveel die bedraagt t.o.v. de totale financiering.
- Waar in het OP nog is uitgegaan van een totale grootte van het programma van 770 mln. euro, ligt het totale volume nu boven de 1 miljard euro (135%).
- Private cofinanciering bestaat veelal uit de inzet in uren in het project.

Procentuele bijdrage van overheidsfinanciering (publiek en rijkscofinanciering) als aandeel van de TSK

aantal projecten dat een private bijdrage ontvangt (mln. euro)

G4P4

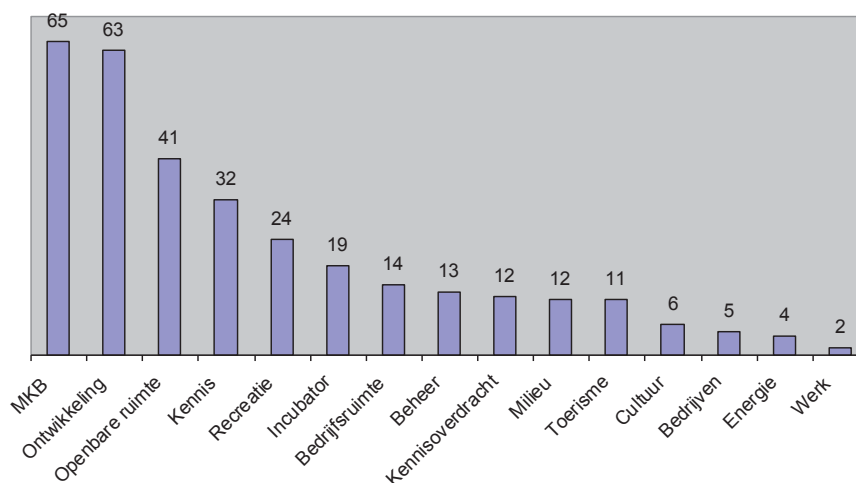
- Kansen voor West investeert voor bijna een derde van de totale investering (28%) in zogenaamde aanjaagprojecten, zie onderstaande tabel 7 hieronder. De belangrijkste groep die hiervan profiteert is het MKB.

Tabel 7: Aandeel aanjaagprojecten in Kansen voor West

Aanjaagproject in typologie:	TSK	EFRO	Tot. overheid incl EFRO	Privaat
Incubator (euro)	67	18	57	10
% tov totaal gecommiteerd	6%	6%	7%	4%
Kennisoverdracht (euro)	28	10	25	3
% tov totaal gecommiteerd	3%	3%	3%	1%
MKB (euro)	199	64	136	64
% tov totaal gecommiteerd	19%	20%	17%	27%
Totaal aanjaag (euro)	295	92	218	77
% aanjaag	28%	29%	27%	33%

De financiering van projecten geeft aan in welke mate partijen betrokken zijn bij de totstandkoming van bepaalde economische initiatieven. Om dit op een alternatieve manier in kaart te brengen heeft Kansen voor West al eerder de typologiemeting geïntroduceerd. Een typologie geeft in maximaal twee woorden de eigenschap van een project weer. 'Waar is de investering specifiek op gericht' en/of 'wat is het belangrijkste kenmerk dat het project teweeg brengt'. De grafiek laat de investering per typologie zien.

EFRO gecommiteerd volgens eerste typologie (x mln. euro)

Tabel 8: investeringen volgens hoofdtypologie (xmln. euro)

Aantal projecten	Hoofdtypologie	TSK	EFRO	% EFRO tov totaal EFRO
41	Ontwikkeling	231	60	19%
35	MKB	199	64	21%
28	Openbare ruimte	131	40	13%
24	Kennis	99	32	10%
19	Recreatie	75	24	8%

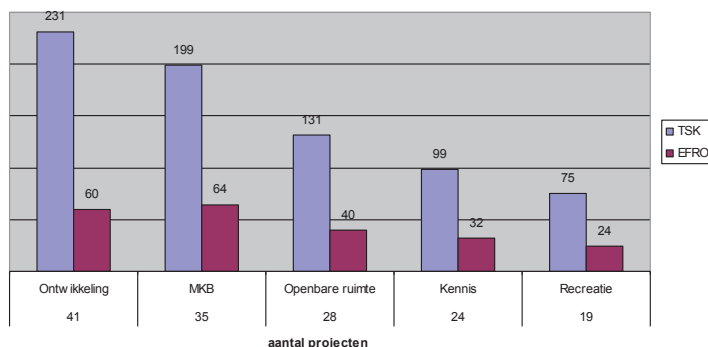
De bovenstaande tabel 8 geeft een overzicht van de meest voorkomende hoofdtypologieën en de grafiek laat dit in verhouding zien. De tabellen B18-B19 geven het overzicht van alle typologieën.

Op basis van de meest voorkomende typologieën kunnen de volgende observaties worden gemaakt:

De grootste investering richt zich op het versterken van het MKB (21% van het totale EFRO, in 35 projecten), waarmee het programma Kansen voor West zich duidelijk richt op de ontwikkeling van het MKB. Binnen het MKB gaat ruim een derde van de investering naar Kennisoverdracht met 14 projecten als Ondersteuning Innovatief Ondernemerschap Flevoland, KansenKanon, Green Metropole, i-HIC en The Next Step. Meer dan een kwart van de investeringen gaat naar Financieel met fondsprojecten als Garantiefonds Microkredieten Amsterdam, Startersfonds Den Haag, Technofonds Flevoland BV, Investeringsregeling voor ondernemers Amsterdam en Economische Kansenzones in Rotterdam. Een vijfde gaat naar Innovaties met twee clusterregelingen in Zuid-Holland en Metropoolregio Amsterdam.

Direct daarna valt de hoge investering van bijna een vijfde - 41 projecten - in Ontwikkeling. Hierbinnen zijn twee categorieën die er duidelijk uitspringen. De eerste is de Medische ontwikkeling. Maar liefst 40% van de investering gaat naar 9 projecten als het Spinoza Centrum, GMP2, Holland Health, INPREZE en NeCEN Open Access. Daarnaast richt een derde van de Ontwikkeling zich op Energie, met 14 projecten. Ten slotte is de diversiteit van inzet te zien aan de investering in categorieën op het gebied van Geomatica, Composieten, Bouw, Topsport etc.

Inzet op belangrijkste hoofdtypologieën (mln. euro)

G4P4 ●●●●●

Evenemententerrein Biddinghuizen

Het evenemententerrein Biddinghuizen (ca. 109 ha) is eigendom van de gemeente Dronten, in Flevoland. De gemeente verhuurt het terrein voor tijdelijke evenementen, zoals Lowlands

In dit project krijgt het terrein een kwaliteitsimpuls die er uiteindelijk toe zal leiden dat het terrein tot een volwaardig Nationaal Evenemententerrein (NET) zal uitgroeien dat goed is ingepast in de natuurlijke omgeving. Een deel van de 108 ha zal worden ingericht als natuurterrein, waardoor het evenemententerrein niet opvalt als er geen activiteiten zijn. Een NET zorgt voor een efficiëncyslag omdat tijdelijke voorzieningen worden vervangen door permanente.

Concrete activiteiten zijn het aanleggen van een calamiteitenroute en het aanleggen van twee ecologische verbindingzones

Totale kosten: € 1.860.000; KvW: € 750.000

Investeringen in de Openbare ruimte vormen een aanzienlijk aandeel van het geheel: 14% (28 projecten). De meest in het oog springende investering gaat naar Herinrichting (38%). De activiteiten zijn vaak gericht om bedrijvigheid mogelijk te maken, zoals bij projecten als Haven Zuid Alblasterdam, Atolplaza, Upgrading havenbekkens Lage Weide of Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park. Daarnaast gaat het om aanpassing van stedelijke gebieden, om die economisch interessant te maken voor ondernemers via projecten als Herinrichting Grote Marktstraat, Herinrichting Openbare Ruimte Kantendrecht of Aanpak Theresiastraat. Daarnaast gaat bijna een derde van de investering naar projecten die de bedrijfsruimten zelf verbeteren, zoals de Revitalisering Nieuwe Binnenweg of Bedrijventerrein Overvecht.

Ten slotte behoort ook de inzet in Kennis bij die van de meest voorkomende typologieën. 10% van het programma zet in op Kennis. De investering in de sector Maritiem is met 29% aanzienlijk, en is te zien in de projecten Ontwikkeling STC-Group in Rotterdam en MCN Maritime Campus Netherlands in Den Helder. Daarna is de inzet in Kennis redelijk gelijk verdeeld in sectoren als Water, Media, Clusters, Recht, Tuinbouw, Energie, Ondernemen, Maritiem, Creatief, Mode, Voedsel en Water. Dit alles maakt dat het programma zeer breed inzet in Kennis en ontwikkeling.

Interessant is om ook te kijken of de typologieën verwijzen naar een focus van inzet per prioriteit, waarmee deze prioriteit dan nog beter te karakteriseren valt. Zo gaat in prioriteit 1 een derde van de investering naar Ontwikkeling, 30% naar het MKB en 22 % naar Kennis en kennisoverdracht. Hiermee is het een echte Lissabon-prioriteit. Prioriteit 2 is nog meer onderscheidend omdat bijna de helft van de investeringen naar Recreatie gaat (49%), 17% naar Milieu en 9%

Tabel 9: Committering en realisatie Prioriteit 1 (mln. €) cumulatief t/m 31 december 2013

Prioriteit 1	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering (3+4)	Totaal OP (2+5)
Te committeren	148	177	44	222	369
Gecommitteerd	155	272	151	423	578
Gecommitteerd in %	105%	154%	340%	191%	156%
Nog te committeren	-7	-95	-106	-201	-208

naar Openbare Ruimte. Prioriteit 3 is weer heel anders onderscheidend en kent ook inzet op de meeste typologieën. 36% van de investering gaat naar Openbare Ruimte, 19% naar het MKB, en 11% naar Toerisme. Hiermee komt de inzet overeen met de in het OP opgenomen karakterisering van de prioritaire inzet.

4.2 Uitvoering naar prioriteit

Hieronder wordt per prioriteit ingegaan op de verwezenlijking van de doelstelling, met een korte voortgangsanalyse. Dit dient in samenhang gelezen te worden met de hierboven gepresenteerde meer inhoudelijke analyse. Ten aanzien van de drie prioriteiten zijn er in 2013 geen belangrijke problemen met de uitvoering ondervonden en zijn er op basis van Artikel 62, lid 1, onder d), punt i), van Verordening (EG) nr. 1083/2006 geen ernstige problemen vastgesteld.

Prioriteit 1 “Kenniseconomie, ondernemerschap en innovatie”

4.2.1 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse

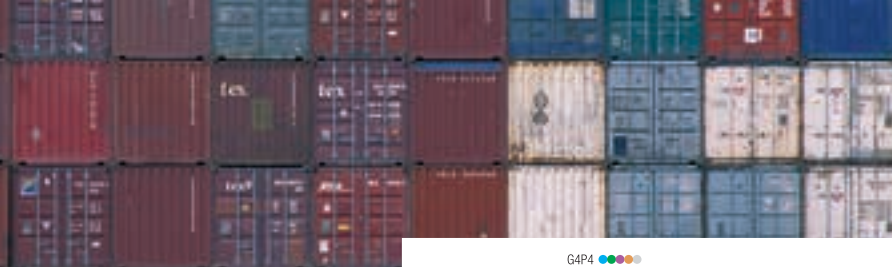
Per 31 december 2013 lopen er 104 projecten binnen prioriteit 1, met een gemiddelde projectgrootte van 5,5 mln. waarvan 1,5 mln. EFRO (27% interventie). In 2013 zijn tien projecten gecommitteerd voor ruim 10 mln. EFRO. Hiernaast werden 14 projecten herbeschikt in verband met aanpassingen aan zaken als begroting en financiering, projectnaam, looptijd, toetreding partners, en aanpassing indicatoren. In tabel 9 is de committering voor prioriteit 1 aangegeven, waar te zien

is dat het beschikbare budget ruim is (over) gecommitteerd (105%). Wel dient op basis van de inspanningsplafonds nog ruim acht ton te worden gecommitteerd. 56% van de committeringen is al gerealiseerd. Om alle vastleggingen te zien, inclusief de gemaakte overcommittering en de realisaties, zie tabellen B2 en B3.

4.2.2 Kwalitatieve analyse

Prioriteit 1 - Ontwikkeling van kennis, innovatie en ondernemerschap - draagt het meest bij aan de Lissabon-doelstellingen. De helft van het Kansen voor West-budget is hiervoor bestemd.

De in 2013 gecommitteerde projecten dragen op de volgende wijze bij: The Hague Security Delta Campus ontwikkelt een campus en een stimuleringsfonds voor valorisatie van kennis op veiligheidsgebied; Kansen voor Robotica betreft de opzet van een Robot Techniek lab (Almere en Emmeloord) waar bedrijven, overheid en onderwijs in samenwerken. Het Population Imaging Infrastructuur in Medical Delta (Rotterdam / Leiden) richt zich op het vinden van meetbare imaging biomarkers, die iets zeggen over de gezondheid van een individu, of over de prognose van aandoeningen. Energiedijken werkt in Zuid- en Noord-Holland en Zeeland aan innovatieve, integrale en duurzame dijkconcepten. Crossmedia innovation in the Media Valley richt zich op de samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid, onderwijsveld en onderzoekswereld in de cross media sector (Haarlem, Hilversum). FEE-U, Fonds Energietransitie (Utrecht) is een revoluerend investeringsfonds op het gebied van energiebesparing en duurzame opwekking. GO BIO! is MKB

G4P4

Tabel 10: Committering en realisatie Prioriteit 2 (mln. €) cumulatief t/m 31 december 2013

Prioriteit 2	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering (3+4)	Totaal OP (2+5)
Te committeren	54	72	8	81	134
Gecommitteerd	50	79	19	98	148
Gecommitteerd in %	93%	110%	231%	122%	110%
Nog te committeren	4	-7	-11	-18	-14

programma dat marktdynamiek stimuleert om nieuwe business en private investeringen uit te lokken in de duurzame Biobased Economy. De Extractenbibliotheek is een diepvries 'bibliotheek' (Westland) met extracten die representatief is voor de biodiversiteit van de Nederlandse tuinbouwgewassen waar markten gebruik van kunnen maken. En ten slotte AquaReUse dat de (vervulde) reststroom van het water dat de glastuinbouw nodig heeft, met 75% vermindert door een AquaReUse installatie.

Prioriteit 2 "Attractieve regio's"

4.2.3 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse

Per 31 december 2013 lopen er 39 projecten binnen prioriteit 2, met een gemiddelde projectgrootte van 3,8 mln. waarvan 1,3 mln. EFRO. In 2013 zijn er zeven projecten gecommitteerd voor ruim 7 mln. EFRO. Hiernaast werden 11 projecten herbeschikt. In tabel 10 is de committering voor prioriteit 2 aangegeven, waar te zien is dat 93% van het budget is gecommitteerd, met een resterende opgave van 3,6 mln. euro. Op basis van de inspanningsplafonds dient nog 4,8 mln. euro te worden gecommitteerd. 39%

van de committeringen is al gerealiseerd. Om alle vastleggingen te zien, inclusief de gemaakte overcommittering en de realisaties, zie tabellen B2 en B3.

4.2.4 Kwalitatieve analyse

Prioriteit 2 kent een ruimtelijke focus, waarbij het gaat om het versterken van de economische vitaliteit met behoud van milieukwaliteit en de landschappelijke waarden en daarnaast verruiming en verbetering van de gebruikswaarde van groen en water in en om de stad.

De in 2013 gecommitteerde projecten dragen op de volgende wijze bij: Blauwe As Almere maakt het waardevolle waterrijke landschap in Almere en omgeving aantrekkelijk en toegankelijk voor waterrecreanten. Het Evenementen Terrein Biddinghuizen krijgt een kwaliteitsimpuls tot volwaardig Nationaal Evenemententerrein (NET) dat goed is ingepast in de natuurlijke omgeving. De Groene Stelling ontwikkelt Fort Krommeniedijk (onderdeel Stelling van Amsterdam) tot een toeristische plek. Met de Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek wordt een veilige, doorgaande en recreatie aantrekkelijke doorgang tussen Diemen en Amsterdam naar de Vechtstreek gemaakt. Bij Recreatieve verbindingen

Tabel 11: Committering en realisatie Prioriteit 3 (mln. €) cumulatief t/m 31 december 2013

Prioriteit 3	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering (3+4)	Totaal OP (2+5)
Te committeren	97	131	15	145	242
Gecommitteerd	100	128	65	193	292
Gecommitteerd in %	103%	98%	448%	133%	121%
Nog te committeren	-3	3	-50	-48	-50

de Omzoom wordt een groen recreatiegebied gemaakt tussen IJmond en Zaanstad. Bij de Open Access Biotech Campus Delft wordt het zgn. Lab-6 goed toegankelijk gemaakt met aanpassingen aan de parkeerplaats, de toegangsweg, utilities, en de toegangs- & veiligheidssystemen. Opschaling Restwarmtenet Dordrecht richt zich op de aanleg van het verzwaarde primaire distributienet van dit warmtenet.

Prioriteit 3 “Attractieve steden”

4.2.5 Verwezenlijking van de doelstellingen en voortgangsanalyse

Per 31 december 2013 lopen er 73 projecten binnen prioriteit 3 met een gemiddelde projectgrootte van 4 mln. waarvan 1,4 mln. EFRO. In 2013 werden er zes projecten gecommiteerd voor ruim 4 mln. EFRO en er werden vier projecten herbeschikt. In tabel 11 zijn zowel de committering als de realisatie voor prioriteit 3 aangegeven. Hier is te zien dat 103% van het budget is gecommiteerd. Wel dient op basis van de inspanningsplafonds nog ruim 2,5 mln. euro te worden gecommiteerd. 60% van de committeringen is al gerealiseerd. Om alle vastleggingen te zien, inclusief de gemaakte overcommittering en de realisaties, zie tabellen B2 en B3.

4.2.6 Kwalitatieve analyse

Prioriteit 3 wordt uitgevoerd in de G-4 steden en in Almere en Amersfoort. De G-4 opereren als bemiddelende instanties binnen het programma. In 2013 werden de volgende projecten gecommiteerd: Het Amsterdam Light Festival dat twee tentoonstellingen omvat met lichtkunst en lichtontwerp in de publieke ruimte van de binnenstad van Amsterdam. Walstroom Eerste haven Scheveningen betreft de aanleg van walstroom voor diepvriestrawlers en schepen van Rijkswaterstaat, waarmee fijnstof en geluidsoverlast afnemen. Door de aanleg van het Dakpark Rotterdam (meervoudig ruimtegebruik) ontstaat een directe relatie tussen de Bigshops Dakpark en de wijk Bospolder-Tussendijken. De Startup Campus in Rotterdam faciliteert ondernemers en bevordert kennisvalorisatie van alfa- en gammawetenschap. De tentoonstelling ‘Call of the Mall’ in Utrecht laat zien wat kunst kan betekenen voor het winkelcentrum van de toekomst, waar steeds meer aandacht zal zijn voor de ‘non-shopping experience’. In Utrecht wordt het breng- en sorteerpunt Emmaus Retourshop aangepast om zodoende diensten te kunnen blijven leveren aan inwoners van Overvecht die geen kans op de reguliere arbeidsmarkt maken.

G4P4

5 EFRO/CF - programma's: grote projecten

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op het gebruik van grote projecten in het verslagjaar, zoals is bedoeld in Artikel 39 van Verordening (EG) Nr. 1083/2006.

Grote projecten zijn die projecten waarvoor de totale kosten hoger zijn dan € 25 mln. (milieuprojecten) of hoger dan € 50 mln. In het Operationeel Programma Kansen voor West zijn, inclusief het verslagjaar 2013, geen grote projecten gecommiteerd.

6 Technische Bijstand

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op het gebruik van de Technische Bijstand dat als een afzonderlijk project onder de managementautoriteit valt. Omschreven worden de uitgevoerde activiteiten en de resultaten hiervan.

De Technische Bijstand van Kansen voor West valt onder prioriteit 4. Uit de Technische Bijstand wordt de uitvoering van het programma gefinancierd. Daaronder vallen de voorbereiding, toezicht, administratie en technische ondersteuning, evaluatie, audit en projectcontroles. Ook het inschakelen van specialistische externe expertise of ondersteuning en materiële kosten. Zowel kosten als bijdragen aan de Technische Bijstand zijn verdeeld over de managementautoriteit, het programmabureau West-Regio en de vier stedelijke programmabureaus. De Technische Bijstand valt als afzonderlijk project onder de verantwoordelijkheid van de managementautoriteit. De uitvoering is functioneel ondergebracht bij de Cluster Stadsontwikkeling van de gemeente Rotterdam. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste uitgevoerde activiteiten.

De managementautoriteit heeft allerlei zaken uitgevoerd ten aanzien van het beheer en uitvoering van het programma. Zo is de nodige tijd en aandacht gegaan naar de adequate werking van het beheersysteem, door het verder verbeteren van de workflows, aanpassing formulieren, opstellen van rapportageformats. De werkinstructies zijn verder verbeterd en uitgebreid en er zijn er nu 15 van kracht. Daarnaast werd ingezet op passende communicatie-uitingen van zowel projecten als het programma. Op 17 juni werd de voorlichtingsbijeenkomst voor begunstigden gehouden. Verder, het organiseren van de accounthouders- en programmabureau-overleggen, het Comité van Toezicht (samen met Ministerie BZK) en de stuurgroep West-Regio. Het financieel beheer van het programmabudget, het op de hoogte houden van de partners van zowel de voortgang per programmadeel en

het gehele programma. Uitvoeren van controles op voortgangsrapportages en verder betalingen aan programmabureaus en de West-Regio-projecten. Samen met de programmabureaus toelichting en commentaar gegeven bij de verschillende projectaudits. Advies en begeleiding geven over afzonderlijke projecten.

De programmamanager besteedt regelmatig een dagdeel in West-Regio over de werking van het programmabureau. Ieder jaar kent deze samenwerking ook een evaluatie. Verder is actief deelgenomen aan de voorbereiding van de JES-SICA-projecten in Rotterdam en Den Haag. Alle programmabureaus en steunpunten zijn in 2013 bezocht waarbij de voortgang van de programmadelen werd besproken. Ook is weer gesproken met vertegenwoordigers van de Rekenkamer over de controles van programma-uitgaven. In november was de managementautoriteit vertegenwoordigd op de EFRO-jaarvergadering in 's Hertogenbosch bij de managementautoriteit van het OP Zuid. Verder werd veel tijd en inzet gegeven aan de voorbereiding van Kansen voor West II.

De vijf programmabureaus hebben weer volop gewerkt aan het beoordelen van projectaanvragen en het begeleiden van zowel aanvragen als projecten in uitvoering. 2013 was weer een druk bezet jaar omdat er heel veel projecten draaien. 52 projecten werden gecommiteerd of herbeschikt en 14 projecten werden vastgesteld. Daarnaast werden de lopende projecten begeleid in de uitvoering. Beoordeling en begeleiding gaan volgens de geldende regelgeving, en aangezien deze complex is vereist de behandeling veel nauwkeurigheid. Er kan zeker niet gesproken worden van standaard projecten waardoor projectbeoordeling maatwerk dient te zijn. Ook kost de afhandeling van de projectaudits de nodige tijd van de programmabureaus. Ondertussen is over het EFRO wel veel expertise opgebouwd bij de programmabureaus. Dit wordt ook nog ondersteund door de verschillende werkinstructies voor complexe onderdelen.

G4P4 ●●●●●

Tijdens de behandeling van projecten zijn er een aantal terugkerende zaken die veel tijd kosten zoals onvolledige of beperkt geleverde informatie bij aanvragen, verkeerde kostenopstelling of onduidelijkheid over de organisatie van begunstigden, medebeginstigden, penvoerders, verschillende kostenstructuren begunstigden, etc. Daarnaast levert de beoordeling van de voortgangsrapportages van lopende projecten de nodige zorg op. Rapportages worden onvolledig ingevuld, verzoeken tot aanvullende informatie worden niet ingewilligd, verplichte bijlagen worden niet ingediend etc. Bovendien kost de beoordeling de nodige tijd omdat er ingewikkelde zaken lopen zoals kostenstructuren aanbesteden, staatssteun, inkomsten etc.

In tabel 12 is de comittingering voor prioriteit 4 aangegeven. 61% van de comittingering is inmiddels gerealiseerd (tabel B3). Hier past de opmerking dat het totale programmvolume nu al 35% groter is dan voorzien. Aangezien alle subsidiebele kosten gecontroleerd moeten worden is de verwachting dat we weliswaar geen 30% extra kosten gaan maken, maar dat de 4% van de Technische Bijstand wel erg krap wordt.

Tabel 12: Comittingering en realisatie Prioriteit 4 (mln €) cumulatief t/m 31 december 2013

Prioriteit 4	(2) EFRO	(3) Publieke cofinanciering	(4) Private cofinanciering	(5) Totaal cofinanciering (3+4)	Totaal OP (2+5)
Te committeren	12	12	0	12	25
Gecommitteerd	12	12	0	12	25
Gecommitteerd in %	100%	100%	0%	100%	100%
Nog te committeren	0	0	0	0	0

7 Voorlichting en publiciteit

Opschaling Restwarmtenet Dordrecht

De gemeente Dordrecht zet breed in op duurzaamheid. Eén van die doelen is dat Dordrecht in 2015 60% van het huishoudelijk afval nuttig (her)gebruikt. Ook kent de gemeente vier impulsprojecten. Eén daarvan is de aanleg van een restwarmtenet door (de Huisvuilcentrale) HVC. HVC wil de warmte die vrijkomt bij de verbranding van afval in de afvalverbrandingsinstallatie (AVI) aan de Dordtse Baanhoekweg gebruiken om woningen en bedrijven te verwarmen. Dit levert aanzienlijke energiebesparing en CO₂-reductie op. HVC heeft met de gemeente Dordrecht en twee woningcorporaties een overeenkomst afgesloten om voor 2020 minimaal 4.277 woningequivalenten (WEQ) aan te sluiten op restwarmte. Omdat de potentiële capaciteit voor warmtelevering hoger ligt dan de gecontracteerde levering zien HVC en de gemeente Dordrecht mogelijkheden om op termijn in totaal 10.000 WEQ op het restwarmtenet aan te sluiten. Hier is echter een grotere investering voor nodig waar de financiële ruimte voor ontbreekt. Daarom doet het project een beroep op Kansen voor West.

Totale kosten: € 5.541.668; KvW: € 2.200.000

Dit hoofdstuk behandelt de uitgevoerde voorlichtings- en publiciteitsmaatregelen. Het omschrijft de voortgang van het communicatieplan, de communicatieactiviteiten, de netwerken; de nodige voorlichting van begunstigden en publiciteit.

De meest in het oog springende activiteiten in 2013 waren de 'Europa Kijkdagen', in samenhang met de websites (www.kansenvoorwest.nl en www.europaomdehoek.nl). Daarnaast was er veel aandacht voor de begunstigden, de publicatie van een gepersonifieerde publieksversie van het jaarverslag en representatieve activiteiten als bezoeken en ontvangsten. Kernwoorden in de communicatieactiviteiten: samenwerking, plezier en concrete werkbare concepten.

7.1 Voortgang communicatieplan

Het communicatieplan voor Kansen voor West is in 2007 geschreven en in 2008 door de Europese Commissie goedgekeurd. Jaarlijks wordt het geactualiseerd met een actieplan aan de actuele ontwikkelingen. Sinds 2011 ligt de focus op 'het grote publiek'. De boodschap was daarbij steeds: 'kijk, dit gebeurt er met Europees geld bij jou in de buurt'. Projecten spelen hierbij een centrale rol. Ze zijn betrouwbare afzenders die geloofwaardige en persoonlijke boodschappen afgeven aan hun specifieke doelgroepen. Deze kleine doelgroepen vormen samen 'het grote publiek'. Met de nieuwe programmaperiode voor de deur, hebben de communicatieadviseurs van de vier OP's van EFRO, ESF en het ministerie van EZ hard gewerkt aan een gezamenlijke communicatiestrategie voor de periode 2014-2020. Ook de andere Europese fondsen hebben aangegeven zoveel mogelijk in de geest van deze strategie te willen handelen.

7.2 Europa Kijkdagen

Op 10, 11 en 12 mei werden voor de derde keer de landelijke Europa Kijkdagen gehouden. Het

G4P4 ●●●●●

aantal deelnemende fondsen bleef gelijk. Het aantal deelnemende projecten steeg van 147 naar 169. Het aantal bezoekers (14.000) steeg licht. Dit is te verklaren doordat de Kijkdagen erg ongunstig vielen, met Hemelvaartdag en moederdag op het zelfde moment. Dit jaar zijn voor het eerst de sociale media bewust ingezet om de Kijkdagen meer bekendheid te geven. Het effect was nog niet erg groot. De aandacht van de (digitale) pers en het aantal internet hits, was wel wat hoger, met vorig jaar vergeleken.

Slim gebruik van internet en alleen digitale middelen hebben ertoe geleid dat het budget gelijk gebleven is. Hoe belangrijk Brussel het concept van de Kijkdagen en de gezamenlijke communicatiestrategie vindt, blijkt uit het verzoek om tijdens de Telling the Story-conferentie in Brussel over beide onderwerpen een workshop te houden.

7.3 Bezoeken en ontvangsten

Net als vorige jaren legt de managementautoriteit regelmatig bezoeken af om het programma beter voor het voetlicht te brengen, opgedane kennis te delen en om blijk te geven van belangstelling. Hiermee wordt op een heel praktische manier kennis verspreid over het opzetten en uitvoeren van een Europees programma. Daarnaast is bouwen aan het programma één van de doelen van het communicatiebeleid. Hieronder volgt een chronologische samenvatting.

- 24 januari - Social Event voor alle medewerkers van Kansen voor West.
- 24 april - Consultatiebijeenkomst Low Carbon prioriteit bij de Provincie Zuid-Holland
- 25 april - Consultatiebijeenkomst Innovatie prioriteit, Erasmus Universiteit Rotterdam
- 6 mei - Consultatiebijeenkomst over prioriteit Kapitaal bij de Provincie Zuid-Holland
- 29 en 20 mei - Workshop communicatiestrategie, INFORM-meeting, Budapest
- 4 juni - Conferentie Meerwaarde en synergie, meerwaarde voor groei, Nieuwegein

- 12/13 juni - Werkbezoek EC in het kader van het Comité van Toezicht.
- 17 juni - Expertmeeting FEI in Brussel
- 27 juni - Symposium Innovatie en MKB in Den Haag
- 17 juli - Stage bij Kansen voor West door twee medewerkers van EZ
- 29 augustus - Congres Toekomst Structuurfondsen in Almaar
- 14 en 15 november - Jaarvergadering EFRO in Noord Brabant
- 20 november - Uitreiking ESF-awards in Den Haag
- 6 december - Opening Light Festival Amsterdam
- 9 en 10 december - Conferentie Telling the Story in Brussel

7.4 Voorlichting

De managementautoriteit heeft in 2013 weer twee voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Omdat een aantal projecten nu richting de eindrapportage gaan, was de eerste bijeenkomst op 17 juni georganiseerd voor 'gevorderden', waarbij de voorlichting voor 'starters' eveneens op deze dag is gehouden.

7.5 Communicatieplatform.

Al vanaf 2007 vindt er landelijk Europees communicatieoverleg plaats. In de afgelopen jaren hebben de vertegenwoordigers van de verschillende fondsen elkaar beter leren kennen en is de samenwerking gegroeid. Dat geldt ook voor de internationale samenwerking. Het communicatieplatform INFORM (opgericht in 2007 om de communicatie rond EFRO te ondersteunen) komt twee maal bij elkaar. De Nederlandse initiatieven blijken zo aansprekend te zijn, dat zeer regelmatig gevraagd wordt om in workshops uitleg te komen geven. De resultaten van deze bijeenkomsten vinden op hun beurt weer weerslag in de Nederlandse communicatie-overleggen, zowel op landelijk als op regionaal niveau.

7.6 Exitgesprekken.

De managementautoriteit heeft behoefte aan feedback van begunstigden, om daarmee ook handvatten voor eventuele verbetering te krijgen. Daarom neemt de managementautoriteit contact op met afgeronde projecten met de vraag of zij, op geheel vrijwillige basis, bereid zijn tot een 'exitgesprek'. Onderwerpen daarbij zijn: hoe voelen projectleiders zich behandeld, is er met ze meegedacht, waar zaten eventuele problemen, wat zou beter kunnen? Daarnaast is het belangrijk na te gaan of men nu anders denkt over Europese subsidie, dan voordat zij aan een project begonnen. En zo ja, in welke richting. Er zijn nu zes gesprekken gevoerd. Programmabureau West Regio heeft aangegeven meer betrokken te willen worden bij deze gesprekken en ze in te bedden in een breder klanttevredenheidsonderzoek.

Uit de reacties blijkt dat de projecten te spreken zijn over de manier waarop ze behandeld zijn. Medewerkers van programmabureaus en steunpunten denken in termen van oplossingen en niet in obstakels. Wat bij alle projecten tegenviel was de regel- en controledruk. De projecten begrijpen dat controle belangrijk en noodzakelijk is maar de procedures duren (te) lang.

verspreid en staat ook op de website.

De traditionele media hebben weinig belangstelling voor de Structuurfondsen. Het algemene persbericht over de Kijkdagen heeft echter toch het ANP gehaald, met als gevolg dat het aantal internet-hits flink steeg en ook de website goed bezocht werd. Daarnaast vonden meer regionaal gerichte persberichten over de Kijkdagen hun weg naar locale en regionale kranten.

7.7 Publiciteit

De Europese 'RegioStars Awards' worden jaarlijks in Brussel uitgereikt aan de meest aansprekende projecten die als 'goed voorbeeld' kunnen dienen. De categorieën wisselen jaarlijks. Dit zorgt er voor dat een breed scala projecten onder de aandacht gebracht kunnen worden. In 2013 was er echter geen categorie bij waar Kansen voor West op zou kunnen scoren. Daarom is van deelname afgezien.

De publieksversie van het jaarverslag 2012 werd gemaakt en bevat een samenvatting van het jaarverslag met daarnaast interviews met projectleiders. Dit keer stond de regionale ontwikkeling centraal. Daarom zijn vier provinciale projecten belicht. De publieksversie is breed

G4P4 ●●●●●

G4P4

8 Bijlagen

Lijst van afkortingen

- Tabel B1: Committering, herbeschikking, vaststelling in 2013 (€)
- Tabel B2: Vastlegging inspanningsverplichtingen en budgetruimte (€) per 31 december 2013
- Tabel B3: Realisatie t.o.v. de inspanningsverplichtingen (afgetopt, € en %) per 31 december 2013
- Tabel B4: Committingen vallend onder West-Regio stuurgroep (€), cumulatief t/m 31 december 2013
- Tabel B5: Committingen G4 gelabeld en P4 (€), cumulatief t/m 31 december 2013
- Tabel B6: Committingen vallend onder de G4 (€), cumulatief t/m 31 december 2013
- Tabel B7: Overzicht vastgestelde projecten OP Kansen voor West in 2013
- Tabel B8: N+2 overzicht OP Kansen voor West per partner, per 31 december 2013
- Tabel B9: Uitgevoerde controles ter plaatse Kansen voor West, in 2012
- Tabel B10: Totaal vastleggingen Kansen voor West per 31 december 2013
- Tabel B11: Categoriseringsbijdrage aan het Lissabonproces per 31 december 2013
- Tabel B12: Cumulatieve uitsplitsing per dimensie (basis is Prioritair thema) t/m 31 december 2013
- Tabel B13: (niet) Lissabon committingen per prioriteit t/m 31 december 2013
- Tabel B14 Codes voor de dimensie financieringsvorm (in euro's) t/m 31 december 2013
- Tabel B15 Codes voor de dimensie economische activiteit (in euro's) t/m 31 december 2013
- Tabel B16 Codes voor de territoriale dimensie (in euro's) t/m 31 december 2013
- Tabel B17 Codes voor de dimensie locaties t/m 31 december 2013
- Tabel B18 Indeling projecten volgens typologie t/m 31 december 2013
- Tabel B19: Vastlegging Eerste typologie geaccumuleerd
- Tabel B20: kernindicatoren Prioriteit 1 Kennis, Innovatie en Ondernemerschap
- Tabel B21: kernindicatoren Prioriteit 2 Attractieve regio's
- Tabel B22: kernindicatoren Prioriteit 3 Attractieve steden
- Tabel B23: outputindicator Prioriteit 1
- Tabel B24: outputindicatoren Prioriteit 2
- Tabel B25: outputindicatoren Prioriteit 3
- Tabel B26: Financiële informatie
- Tabel B27: Financiële informatie gecertificeerde uitgaven
- Grafiek 27A: gecertificeerde uitgaven en ontvangsten EFRO
- Tabel B28: aantal projecten dat scoort in een of meerdere clusters per 31 december 2013
- Tabel B29: aantal projecten dat scoort in een of meerdere doelgroepen per 31 december 2013
- Tabel B30: aantal betrokken onderwijsorganisaties of instituten per 31 december 2012
- Tabel B31: Contextindicatoren
- Tabel B32: Werkzame beroepsbevolking (x 1000) per gebied, 1990 - 2000 - 2005 tot en met 2012
- Tabel B33: Werkloosheidspercentage per gebied 2005 tot en met 2012
- Tabel B34: Werkloosheidspercentage per gebied (mannen/vrouwen) 2005 tot en met 2012
- Tabel B35: Regionale economische groei: Bbp, volumemutaties in procenten
- Tabel B36: Aantal bedrijfsvestigingen per gebied, 1 januari
- Bijlage B37: URBACT projecten
- Bijlage B38: Leden van het Comité van Toezicht en Stuurgroepen in 2013
- Bijlage B39: Bezetting programmamanagement en steunpunten

Lijst van afkortingen

AA	Auditoriteit
AO	Administratieve Organisatie
Art. 71	Beschrijving beheer- en controlesystemen
ASR	Audit Services Rotterdam
B&W	College van Burgemeester en Wethouders
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CA	Certificeringsautoriteit
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
COCOF	Coördinatiecomité van de fondsen
COS	Centrum voor onderzoek en statistiek
CvT	Comité van Toezicht
DG Regio	Directoraat Generaal voor Regionaal Beleid van de Europese commissie
EC	Europese Commissie
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkeling
EL&I	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
EU	Europese Unie
G4	Steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht
GSB	Grotestedenbeleid
I&F	Afdeling Investerings en Fondsen
IBW	Interbestuurlijke Werkgroep
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
IKT	Integrale kostprijsberekening
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
JESSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas
KvK	Kamer van Koophandel
MA	Managementautoriteit
MKB	Midden en Kleinbedrijf
MSF	Monitor Structuur Fondsen
NSR	Nationaal Strategisch Referentiekader
OBR	Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam
OP	Operationeel Programma
OTO	Onderzoek en Technologieoverdracht
P4	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland
PMO	Programma Managers Overleg
PPS	Publiek – Private - Samenwerking
RAD	Rijksaccountantsdienst
S3	Smart Specialisation Strategie
SG	Stuurgroep
TB	Technische Bijstand
TK	Totale Kosten
TO	Totale Overheidskosten
TsK	Totale Subsidiabele Kosten
TU	Technische Universiteit
URBACT	European Programme for Sustainable Urban Development
VSNU	Vereniging van universiteiten
Wob	Wet openbaarheid van bestuur

G4P4

Tabel B1: Committering, herbeschikking, vaststelling in 2013 (€)

Nummer	Project	Prio.	TSK	EFRO	Rijks. Cof.	Publiek		Status
21D.005	The Hague Security Delta Campus	1	3.352.862	1.122.295	-	1.692.105	538.462	Beschikt
21F.011	Kansen voor Robotica	1	2.278.418	341.520	205.899	873.910	857.089	Beschikt
21G.006	Population Imaging Infrastructuur in Medical Delta	1	6.882.265	2.795.155	-	4.087.110	-	Beschikt
21N.015	Energiedijken	1	1.379.781	549.980	-	470.415	359.386	Beschikt
21N.016	Crossmedia innovation in the MediaValley (CIM)	1	1.365.645	545.000	-	744.330	76.315	Beschikt
21U.003	FEE-U. Fonds Energietransitie EFRO utrecht	1	3.750.000	1.250.000	-	2.500.000	-	Beschikt
21Z.023	GO BIO! (BBE in beweging, MKB Stim.proq. BBE)	1	1.395.420	483.345	-	689.575	222.500	Beschikt
21Z.024	Extractenbibliotheek	1	1.355.355	677.677	332.323	90.355	255.000	Beschikt
21Z.025	AquaReUse	1	1.000.000	380.000	-	620.000	-	Beschikt
21Z.026	Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports	1	3.859.949	1.900.000	-	-	1.959.949	Beschikt
22F.004	Blauwe As Almere: water voor toeristisch recreatieve ontw	2	3.814.427	1.461.000	-	2.353.427	-	Beschikt
22F.005	Openb. voorz. Evenementen Terrein Biddinghuizen	2	1.860.000	750.000	-	1.110.000	-	Beschikt
22N.006	De Groene Stelling: Innovatief ondernemerschap	2	665.041	217.041	-	448.000	-	Beschikt
22N.007	Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek	2	871.870	348.308	-	523.562	-	Beschikt
22N.008	Recreatieve verbindingen de Omzoom	2	900.000	360.000	-	540.000	-	Beschikt
22Z.016	Open Access Biotech Campus Delft	2	4.333.896	2.000.000	-	2.000.000	333.896	Beschikt
22Z.017	Opschaling Restwarmtenet Dordrecht	2	5.541.668	2.200.000	-	-	3.341.668	Beschikt
23A.017	Amsterdam Light Festival	3	1.382.771	400.000	-	112.552	870.219	Beschikt
23D.022	Walstroom Eerste haven Scheveningen	3	1.254.000	350.000	-	904.000	-	Beschikt
23R.009	Inrichting Dakpark	3	5.036.142	2.014.457	-	3.021.685	-	Beschikt
23R.010	Startup Campus	3	1.806.329	722.531	-	1.083.798	-	Beschikt
23U.015	Beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall'	3	1.425.000	400.000	-	680.000	345.000	Beschikt
23U.016	Emmaus Overvecht	3	424.560	122.310	-	50.000	252.250	Beschikt
Totaal beschikt in 2013			55.935.399	21.390.619	538.222	24.594.824	9.411.734	
21A.007	Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde, kassa	1	10.131.090	3.165.435	2.602.315	4.092.840	270.500	Herbeschikking
21F.003	Regeling Technologische Milieu Innovatie 2008-2013	1	34.912.899	3.083.334	2.246.231	4.083.334	25.500.000	Herbeschikking
21G.005	Ontwikkeling STC-Group tot hoogwaardig kennisinstituut	1	20.335.000	7.565.000	-	12.770.000	-	Herbeschikking
21M.006	Life Sciences Centrum Amsterdam	1	2.742.930	1.057.172	536.758	1.149.000	-	Herbeschikking
21M.007	CineGrid Amsterdam	1	2.969.632	1.130.132	-	1.197.198	642.302	Herbeschikking
21M.008	Spinoza Centrum	1	13.124.359	4.495.238	1.999.101	6.630.020	-	Herbeschikking
21M.011	Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam	1	10.533.035	4.213.214	-	2.633.259	3.686.562	Herbeschikking
21N.001	MCN Maritime Campus Netherlands	1	7.320.000	1.769.000	1.856.000	2.565.000	1.130.000	Herbeschikking
21N.004	Open Innovatie-Alliantie Groot Composiet Noord-Holland	1	5.646.075	1.303.361	1.411.519	1.411.097	1.520.098	Herbeschikking
21N.011	De HeatMatcher	1	3.323.005	1.328.005	665.000	859.583	470.417	Herbeschikking
21R.006	UDF SOFIE	1	6.500.000	2.455.734	1.794.266	2.250.000	-	Herbeschikking
21T.004	Amersfoort Innovatief Sterk	1	6.348.625	2.539.450	1.587.156	1.873.919	348.100	Herbeschikking
21Z.012	Bioprocess Pilot Facility (BPF)	1	42.677.783	4.645.000	8.155.000	11.100.000	18.777.783	Herbeschikking
21Z.020	De Duurzaamheidsfabriek	1	9.428.860	804.800	804.800	7.819.260	-	Herbeschikking
22F.002	Project Roggebootslaete	2	2.189.321	525.437	-	457.777	1.206.107	Herbeschikking
22M.002	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Haven Amsterdam	2	3.630.752	1.337.399	800.000	1.493.353	-	Herbeschikking
22N.001	Groene Carrâ Zuid en West	2	3.705.335	1.235.048	-	777.124	1.693.163	Herbeschikking
22N.003	Natuurbrug "Zandpoort"	2	8.336.301	3.171.750	-	4.238.000	926.551	Herbeschikking
22Z.001	Walstroom in Zuid-Holland	2	1.004.344	401.738	-	602.606	-	Herbeschikking
22Z.003	Walstroom in Zuid-Holland, deelproject Drechtsteden	2	2.020.000	969.600	-	1.050.400	-	Herbeschikking
22Z.005	Versterking groenrecreatieve structuren Papendrecht	2	4.150.000	1.575.000	-	2.575.000	-	Herbeschikking
22Z.006	Kassenwarme Hoogeland en De Naaldhorst	2	4.809.183	1.603.673	-	2.868.503	337.007	Herbeschikking
22Z.008	Pilot Duurzaam Zuidwijk	2	959.980	479.980	-	480.000	-	Herbeschikking
22Z.012	Groenzone Berkel-Pijnacker, fase 1	2	6.500.000	2.000.000	-	4.500.000	-	Herbeschikking
22Z.014	Kennisontwikkeling Zandmotor Delfland	2	6.750.000	3.150.000	-	2.800.000	800.000	Herbeschikking
23A.008	Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in Ar	3	13.725.100	5.312.394	-	1.968.406	6.444.300	Herbeschikking
23F.006	Revitalisering Boswijk Centrum	3	1.648.947	606.026	-	911.694	131.227	Herbeschikking
23R.001	Revitalisering Nieuwe Binnenweg	3	13.064.959	4.710.221	-	8.354.738	-	Herbeschikking
23R.007	Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden	3	1.854.835	656.835	-	518.000	680.000	Herbeschikking
Totaal herbeschikt in 2013			250.342.350	67.289.976	24.458.146	94.030.111	64.564.117	
21G.001	Pilot project kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving	1	-	-	-	-	-	Vastgesteld
21N.003	Ontwikkeling robotechniek voor primaire productiebedrijven	1	-	-	-	-	-	Vastgesteld
21N.005	House of Food	1	1.712.549	508.906	427.546	574.162	201.935	Vastgesteld
21N.007	Cross Media Expertisecentrum	1	5.253.317	1.324.730	1.286.519	1.771.579	870.489	Vastgesteld
21N.008	Nieuwe Energie op de Creatieve As	1	2.367.268	742.382	590.209	934.348	100.329	Vastgesteld
21R.001	Drivend Palvlioen	1	4.035.766	350.789	387.877	3.297.099	-	Vastgesteld
22M.003	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Gemeente Zaanstad	2	817.318	230.831	204.309	382.178	-	Vastgesteld
22Z.013	Pilotproject Waalblok 4B-concept water	2	-	-	-	-	-	Vastgesteld
23A.009	Vernieuwing Elthetcomplex	3	1.812.064	708.375	-	42.820	1.060.869	Vastgesteld
23D.008	Internationaal Experience Center "De Poort"	3	1.838.570	518.904	-	-	1.319.666	Vastgesteld
23R.003	Regling BedrijvenVerbeterGebieden (BVG)	3	4.462.074	1.784.829	-	2.677.244	-	Vastgesteld
23U.001	Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	3	2.492.264	800.000	-	867.693	824.571	Vastgesteld
23U.007	De Wissel	3	678.755	330.000	-	348.755	-	Vastgesteld
23U.011	De Nieuwe Bouwloods	3	1.190.220	400.000	-	-	790.220	Vastgesteld
Totaal vastgesteld in 2013			26.660.165	7.699.746	2.896.460	10.895.879	5.168.079	

Tabel B2: Vastlegging inspanningsverplichtingen en budgetruimte (€) per 31 december 2013

Vastleggingen	P1	P2	P3	P4	P1 gel.	P2 gel.	TOTAAL	Rijksco
Provincie Flevoland	17.149.000	4.502.937	10.369.607				32.021.544	7.162.000
provincie Noord-Holland	15.436.582	10.925.350					26.361.932	11.846.308
Provincie Utrecht	7.001.000	1.600.000	3.000.000				11.601.000	4.962.893
Provincie Zuid-Holland	39.407.408	23.334.289					62.741.697	23.632.198
Amsterdam	6.578.999		29.313.281		20.544.872	2.191.830	58.628.982	8.242.768
Den Haag	5.346.872		23.496.177		10.255.919	2.264.000	41.362.969	5.324.319
Rotterdam	5.558.274		22.731.575		16.964.319	4.381.000	49.635.169	7.547.799
Utrecht	2.386.669		10.714.150		8.043.801	800.000	21.944.620	3.270.653
TB				12.424.000			12.424.000	
Totaal	98.864.805	40.362.576	99.624.790	12.424.000	55.808.911	9.636.830	316.721.912	71.988.938

Budgetruimte absoluut	P1	P2	P3	P4	P1 gel.	P2 gel.	TOTAAL	Rijksco
Provincie Flevoland	-250.000	397.063	630.393				777.456	371
Provincie Noord-Holland	46.418	-925.350					-878.932	2.067.000
Provincie Utrecht	-	-	-				-	199.478
Provincie Zuid-Holland	-3.245.408	4.471.711					1.226.303	1.605.852
Stad Amsterdam	-		-1.158.281		535.128	170	-622.982	707.159
Stad Den Haag	-2.932.872		-3.746.177		89.081	-264.000	-6.853.969	-
Stad Rotterdam	181.726		1.835.425		-1.040.319	-	976.831	261.202
Stad Utrecht	17.331		-425.150		-339.801	1.000	-746.620	-
TB	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-6.182.805	3.943.424	-2.863.790	-	-755.911	-262.830	-6.121.912	4.841.062

Nog te committeren

Overcommittering

Tabel B3: Realisatie t.o.v. de inspanningsverplichtingen (afgetopt, € en %) per 31 december 2013

	P1	P2	P3	P4	TOTAAL	Rijksco
Provincie Flevoland	12.301.215	554.771	7.704.761	-	20.560.746	4.658.551
provincie Noord-Holland	7.987.617	4.401.343	-	-	12.388.961	7.379.059
Provincie Utrecht	5.562.975	506.141	1.333.172	-	7.402.288	3.253.488
Provincie Zuid-Holland	19.590.353	8.223.816	-	-	27.814.169	11.414.358
Amsterdam	4.765.331	-	20.974.547	-	37.140.276	4.931.011
Den Haag	1.630.797	-	9.038.115	-	19.027.149	3.386.972
Rotterdam	1.647.633	-	9.892.617	-	23.799.190	2.510.192
Utrecht	715.666	-	8.763.032	-	12.784.879	1.656.565
West Regio	-	-	-	7.570.561	7.570.561	-
Totaal	82.428.692	20.782.723	57.706.243	7.570.561	168.488.219	39.190.196

* let op : dit zijn de door het programmabureau geaccepteerde realisaties, in verhouding van de financiering verdeeld over de verschillende financiers. Inclusief de vastgestelde bedragen.

Operationeel programma

	P1	P2	P3	P4
Realisatie in dit overzicht	82.428.692	20.782.723	57.706.243	7.570.561
OP	147.735.000	53.680.000	96.761.000	12.424.000
saldo tov OP	65.306.308	32.897.277	39.054.757	4.853.439
% gerealiseerd tov OP	56%	39%	60%	61%

Tabel B4: Committeringen vallend onder West-Regio stuurgroep (€), cumulatief t/m 31 december 2013

W-R Stuurgroep	Inspanning	Gecommitteerd (euro)	Gecommitteerd in %
Prioriteit 1	129.098.000	134.802.901	104%
Prioriteit 2	53.680.000	49.999.406	93%
Prioriteit 3	17.000.000	13.369.607	79%
Totaal	199.778.000	198.171.914	99%

Tabel B5: Committeringen G4 gelabeld en P4 (€), cumulatief t/m 31 december 2013

P4 en G-4 gel.	P4			G-4 gelabeld		
W-R Stuurgroep	Inspanning	Gecommitteerd (euro)	Gecommitteerd in %	Inspanning	Gecommitteerd (euro)	Gecommitteerd in %
Prioriteit 1	74.045.000	85.498.996	115%	55.053.000	49.303.905	90%
Prioriteit 2	42.806.000	40.362.576	94%	10.874.000	9.636.830	89%
Prioriteit 3	17.000.000	13.369.607	79%			
Totaal	133.851.000	139.231.179	104%	65.927.000	58.940.735	89%

Tabel B6: Committeringen vallend onder de G4 (€), cumulatief t/m 31 december 2013

G-4 steden	Inspanning	Gecommitteerd (euro)	Gecommitteerd in %
Prioriteit 1	18.637.000	19.870.815	107%
Prioriteit 2			
Prioriteit 3	79.761.000	86.255.183	108%
Totaal	98.398.000	106.125.998	108%

Tabel B7: Overzicht vastgestelde projecten OP Kansen voor West in 2013

Nummer	Project	Prio.	TSK gepland	TSK vastgesteld	EFRO gepland	EFRO vastgesteld	EFRO vastgesteld tov gepland
21G.001	Pilot project kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving	1	1.039.702	-	200.000	-	0%
21N.003	Ontwikkeling robotechniek voor primaire productiebedrijven	1	7.405.320	-	1.348.670	-	0%
21N.005	House of Food	1	2.117.249	1.712.549	630.037	508.906	81%
21N.007	Cross Media Expertisecentrum	1	5.241.500	5.253.317	1.324.730	1.324.730	100%
21N.008	Nieuwe Energie op de Creatieve As	1	2.620.865	2.367.268	824.149	742.382	90%
21R.001	Drijvend Palvlijoen	1	4.276.867	4.035.766	400.000	350.789	88%
22M.003	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Gemeente Zaanstad	2	817.907	817.318	231.021	230.831	100%
22Z.013	Pilotproject Waalblok 4B-concept water	2	4.246.500	-	1.698.600	-	0%
23A.009	Vernieuwing Elthetocomplex	3	1.770.939	1.812.064	708.375	708.375	100%
23D.008	Internationaal Experience Center "De Poort"	3	1.896.854	1.838.570	535.354	518.904	97%
23R.003	Regling BedrijvenVerbeterGebieden (BVG)	3	5.575.175	4.462.074	2.230.070	1.784.829	80%
23U.001	Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	3	2.478.428	2.492.264	800.000	800.000	100%
23U.007	De Wissel	3	665.000	678.755	330.000	330.000	100%
23U.011	De Nieuwe Bouwloods	3	1.059.868	1.190.220	400.000	400.000	100%
	Totaal vastgesteld in 2013		41.212.174	26.660.165	11.661.006	7.699.746	66%
	Totaal vastgesteld zonder 0 vaststellingen		28.520.652	26.660.165	8.413.736	7.699.746	92%

Tabel B8: N+2 overzicht OP Kansen voor West per partner, per 31 december 2013

	Be tranche 2008 (incl 1/6 2007)	Ce tranche 2009 (incl 1/6 2007)	De tranche 2010 (incl 1/6 2007)	Ee tranche 2011 (incl 1/6 2007)	H 5% voorschot	I 2,5% extra voorschot	J N+2 basis Jaartracnches - werkkapitaal 31/12/2013 (Be+Ce+De+Ee-H- I)	K Totaal aan betaal- aanvragen t/m nr 13	saldo nog aan te vragen in t/m 31-12-13
G4									
Amsterdam	4.890.643	4.980.106	5.058.386	6.478.610	1.736.700	868.350	18.802.694	28.800.542	
Rotterdam	4.267.309	4.345.369	4.413.672	5.652.883	1.515.350	757.675	16.406.209	12.091.077	
Den Haag	2.909.548	2.962.771	3.009.342	3.854.264	1.033.200	516.600	11.186.125	12.922.977	
Utrecht	1.787.209	1.819.902	1.848.508	2.367.507	634.650	317.325	6.871.152	10.404.264	
P4									
Provincie Zuid Holland	9.006.870	9.171.630	9.315.795	11.931.357	3.198.400	1.599.200	34.628.052		
Provincie Noord Holland	3.588.076	3.653.712	3.711.143	4.753.107	1.274.150	637.075	13.794.814		
Provincie Utrecht	1.633.453	1.663.333	1.689.478	2.163.827	580.050	290.025	6.280.015		
provincie Flevoland	4.618.189	4.702.668	4.776.588	6.117.693	1.639.950	819.975	17.755.213		
Gelabeld G4								146.362.130	
gelabeld Amsterdam	3.276.762	3.336.702	3.389.150	4.340.710	1.163.600	581.800	12.597.924		
gelabeld Rotterdam	2.859.000	2.911.299	2.957.060	3.787.303	1.015.250	507.625	10.991.786		
gelabeld Den Haag	1.949.414	1.985.074	2.016.277	2.582.379	692.250	346.125	7.494.769		
gelabeld Utrecht	1.197.527	1.219.433	1.238.601	1.586.359	425.250	212.625	4.604.045		
Technische Bijstand	1.749.333	1.781.333	1.809.333	2.317.333	621.200	310.600	6.725.533	7.570.561	
Totaal	43.733.333	44.533.333	45.233.333	57.933.333	15.530.000	7.765.000	168.138.333	218.151.552	-50.013.218

Tabel B9: Uitgevoerde controles ter plaatse Kansen voor West, in 2013

Proj. Nr.	Project
21A.008	Operatie Boeggolf
21G.002	Erasmus MC Life Science Incubator
21G.004	Rotterdam Media Commission
21M.004	Incubator Matrix VI
21N.006	KansenKanon Noordwest-Holland
21N.011	De HeatMatcher
21Z.007	Technostarters-New Business Development YES!Delft
21Z.012	Bioproces Pilot Facility (BPF)
21Z.019	Gietwater op Maat
22F.003	Natuurpark Lelystad: duurzaam verbindend
22G.001	Walstroom Binnenvaart Rotterdam
22H.002	Verbetering natuurkwaliteit Westduinpark - periode 2010-2015
22N.004	Innovatiesnelweg
22N.005	Toeristische Ontwikkeling Zaanse Schans
22T.001	Laakzone Amersfoort
22Z.003	Walstroom in Zuid-Holland, deelproject Drechtsteden
22Z.004	Schieveste (2X)
22Z.009	Langzaam verkeersbrug tussen Westerpark en N3MP
23A.004	Verbeteren economische functies Damrak - 8 panden
23A.005	Verbeteren economische functies Damrak - 5 historische panden
23A.008	Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in Amsterdam
23A.011	uitbreiding Verzetsmuseum met een kindermuseum
23A.012	Made@De Overkant-leren, creëren, produceren&verkopen
23F.004	Stadscentrum Almere: Bereikbaarheid op maat
23F.005	Cultuurhuis Hommeles: activiteiten voor de wijk (2x)
23R.008	Revitalisering Winkelboulevard Zuid
23U.012	Bedrijventerrein Overvecht
23U.013	Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park

G4P4

Tabel B10: Totaal vastleggingen Kansen voor West per 31 december 2013

Nr.	Project	TSK	EFRO	Rijkscof	Publiek	Privaat	Status
21A.001	Garantiefonds Microkredieten Amsterdam	1.200.000	400.000	-	400.000	400.000	Beschikt
21A.002	Amsterdam Smart City	3.910.400	1.564.140	782.080	-	1.564.180	Vaststelling
21A.003	West Orange	1.625.528	619.651	162.553	-	843.325	Vastgesteld
21A.004	EnergieLoket	604.151	241.661	-	362.491	-	Vastgesteld
21A.007	Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde, kassa	10.131.090	3.165.435	2.602.315	4.092.840	270.500	Beschikt
21A.008	Operatie Boeggolf	1.470.282	588.113	-	882.169	-	Beschikt
21D.001	EMI	1.911.000	600.000	200.000	1.111.000	-	Beschikt
21D.002	PowerPlane Development Project; Airborne Wind Energy	1.900.961	569.041	284.520	-	1.047.400	Beschikt
21D.003	JESSICA Energiefonds Den Haag (ED)	4.000.000	1.683.877	316.123	2.000.000	-	Beschikt
21D.004	Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag	524.984	171.659	53.325	-	300.000	Beschikt
21D.005	The Hague Security Delta Campus	3.352.862	1.122.295	-	1.692.105	538.462	Beschikt
21D.018	Startersfonds Den Haag	2.400.000	1.200.000	600.000	600.000	-	Beschikt
21F.001	Duurzame groei door innovatie en kenniscirculatie	8.100.198	3.240.164	-	4.505.284	354.750	Beschikt
21F.002	Ondersteuning Innovatief Ondernemerschap Flevoland	8.505.211	3.402.084	1.000.000	3.169.707	933.420	Beschikt
21F.003	Regeling Technologische Milieu Innovatie 2008-2013	34.912.899	3.083.334	2.246.231	4.083.334	25.500.000	Beschikt
21F.004	Doorstart Technofonds Flevoland BV	5.500.000	1.245.000	825.000	3.430.000	-	Beschikt
21F.005	Geo Valley	5.901.800	1.926.350	1.475.450	1.208.212	1.291.788	Vaststelling
21F.006	Energierijk	6.116.490	800.000	475.000	2.574.266	2.267.224	Vaststelling
21F.007	Innovatie Incentive Lelystad	20.150.000	1.075.000	-	1.075.000	18.000.000	Beschikt
21F.009	Emerging Disease Campus	971.969	388.788	-	486.607	96.574	Beschikt
21F.010	Nieuw- en verbouw Biosaftey level 3 dierfaciliteit	10.285.661	1.400.000	800.000	5.800.000	2.285.661	Beschikt
21F.011	Kansen voor Robotica	2.278.418	341.520	205.899	873.910	857.089	Beschikt
21G.001	Pilot project kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving	-	-	-	-	-	Vastgesteld
21G.002	Erasmus MC Life Science Incubator	2.824.297	1.129.719	-	1.694.578	-	Beschikt
21G.003	RDM Innovation Dock - fase 3	7.760.000	1.970.264	179.736	5.610.000	-	Vaststelling
21G.004	Rotterdam Media Commission	5.387.668	1.504.181	1.080.862	2.326.927	475.698	Beschikt
21G.005	Ontwikkeling STC-Group tot hoogwaardig kennisinstituut	20.335.000	7.565.000	-	12.770.000	-	Vaststelling
21G.006	Population Imaging Infrastructuur in Medical Delta	6.882.265	2.795.155	-	4.087.110	-	Beschikt
21H.001	Partners in Business SOB Haaglanden	1.627.379	441.297	-	1.177.694	8.388	Vastgesteld
21H.002	Het Haagse Hogeschool KIO programma	1.494.800	747.400	-	747.400	-	Vaststelling
21H.003	Poortgebouw / Bezoekerscentrum Vredespaleis	2.858.558	600.000	200.000	2.058.558	-	Vaststelling
21H.004	InnoSportLab Zeilen	4.716.080	1.322.415	440.805	2.261.885	690.975	Beschikt
21H.005	Aardwarmte Den Haag	17.901.000	2.919.750	475.250	4.000.000	10.506.000	Beschikt
21H.006	Living Lab The Hague	15.617.064	3.320.704	2.379.296	9.917.064	-	Beschikt
21M.001	KansenKanon-2	4.548.104	1.763.742	-	2.264.004	520.358	Vastgesteld
21M.002	PICNIC 2008-2010 Internationaal Cross Media Platform	2.783.874	600.000	-	1.437.575	746.299	Vastgesteld
21M.003	Koudewinning Ouderkerkerplas	1.536.954	614.782	228.477	693.695	-	Beschikt
21M.004	Incubator Matrix VI	14.796.621	3.413.757	2.133.598	9.249.266	-	Beschikt
21M.005	Creative City Lab	678.610	195.711	-	137.000	345.899	Vastgesteld
21M.006	Life Sciences Centrum Amsterdam	2.742.930	1.057.172	536.758	1.149.000	-	Herbeschikking
21M.007	CineGrid Amsterdam	2.969.632	1.130.132	-	1.197.198	642.302	Beschikt
21M.008	Spinoza Centrum	13.124.359	4.495.238	1.999.101	6.630.020	-	Beschikt
21M.009	GMP2	6.415.584	2.566.234	-	3.849.350	-	Vaststelling
21M.010	Green Metropole	2.237.224	494.890	400.000	508.080	834.254	Beschikt
21M.011	Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam	10.533.035	4.213.214	-	2.633.259	3.686.562	Beschikt
21N.001	MCN Maritime Campus Netherlands	7.320.000	1.769.000	1.856.000	2.565.000	1.130.000	Beschikt
21N.002	Dutch Offshore Wind Energy Services D OWES	2.987.230	1.015.658	597.446	516.784	857.342	Beschikt
21N.003	Ontwikkeling robotechniek voor primaire productiebedrijven	-	-	-	-	-	Vastgesteld
21N.004	Open Innovatie-Alliantie Groot Composiet Noord-Holland	5.646.075	1.303.361	1.411.519	1.411.097	1.520.098	Beschikt
21N.005	House of Food	1.712.549	508.906	427.546	574.162	201.935	Vastgesteld
21N.006	KansenKanon Noordwest-Holland	2.972.456	1.368.114	118.114	1.042.478	443.750	Beschikt
21N.007	Cross Media Expertisecentrum	5.253.317	1.324.730	1.286.519	1.771.579	870.489	Vastgesteld
21N.008	Nieuwe Energie op de Creatieve As	2.367.268	742.382	590.209	934.348	100.329	Vastgesteld
21N.009	Vizier op de toekomst: agribusiness Noord-Holland Noord	1.885.387	566.290	182.767	1.136.330	-	Beschikt
21N.010	Ontwikkeling grootschalige inzet offshore getijdstroomenergie	4.300.673	1.720.269	1.005.236	500.000	1.075.168	Beschikt
21N.011	De HeatMatcher	3.323.005	1.328.005	665.000	859.583	470.417	Beschikt
21N.012	Innovatiemotor Greenport Aalsmeer	2.514.658	1.005.863	170.000	938.687	400.108	Beschikt
21N.013	Holland Health	3.500.000	1.400.000	330.000	700.000	1.070.000	Beschikt
21N.014	INPREZE	2.180.500	848.000	300.000	935.000	97.500	Beschikt
21N.015	Energiedijken	1.379.781	549.980	-	470.415	359.386	Beschikt
21N.016	Crossmedia innovation in the MediaValley (CIM)	1.365.645	545.000	-	744.330	76.315	Beschikt
21R.001	Drievend Palvlijoen	4.035.766	350.789	387.877	3.297.099	-	Vastgesteld
21R.002	Powered by You	506.143	226.185	-	32.164	247.794	Beschikt
21R.003	i-HIC	1.432.340	381.702	190.851	552.287	307.500	Beschikt
21R.004	Rotterdam Internet Valley	2.330.989	897.869	450.000	160.000	823.120	Beschikt
21R.005	MEC-Innovatie	3.605.937	1.000.000	464.207	-	2.141.730	Beschikt
21R.006	UDF SOFIE	6.500.000	2.455.734	1.794.266	2.250.000	-	Herbeschikking
21R.007	Aquadock - CTD	611.065	245.995	-	73.736	291.334	Beschikt
21T.001	Protospace Utrecht	1.400.000	560.000	350.000	400.000	90.000	Vaststelling
21T.002	Mijn Bedrijf 2.0 (zie memo 22 december 2010)	4.213.649	1.894.336	1.053.960	1.085.353	180.000	Vaststelling
21T.003	Utrecht Science Park	2.098.345	839.338	524.586	734.421	-	Beschikt
21T.004	Amersfoort Innovatief Sterk	6.348.625	2.539.450	1.587.156	1.873.919	348.100	Beschikt

Nr.	Project	TSK	EFRO	Rijkscof	Publiek	Privaat	Status
21T.005	Business Case Centrum voor Aarde & Duurzaamheid	6.835.042	1.756.910	373.741	4.704.391	-	Beschikt
21T.006	Utrecht Innoveert: The Next Step	7.103.696	2.699.404	1.433.828	2.970.464	-	Beschikt
21U.001	Partners in Nieuw Ondernemerschap	177.922	66.669	-	105.000	6.253	Vastgesteld
21U.002	Proefinstallatie Nereda technologie rwzi Utrecht	2.675.000	1.070.000	-	1.605.000	-	Beschikt
21U.003	FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO utrecht	3.750.000	1.250.000	-	2.500.000	-	Beschikt
21X.002	Dutch Game Garden 2010-2015	4.035.059	1.614.567	1.007.992	1.412.500	-	Beschikt
21X.003	Life Science Incubator Utrecht	14.516.158	2.828.581	1.767.863	2.300.000	7.619.714	Beschikt
21Z.001	BioPartner Accelerator	14.109.575	3.400.000	1.700.000	6.524.575	2.485.000	Vastgesteld
21Z.002	Clusterregeling Zuid-Holland	35.500.000	7.500.000	3.750.000	3.750.000	20.500.000	Beschikt
21Z.003	EcoShape - Building with Nature	2.707.000	760.000	360.000	1.587.000	-	Beschikt
21Z.004	Kennisbruggen	4.206.980	1.714.650	700.840	984.690	806.800	Beschikt
21Z.005	Kennisnetwerken en Innovatie in clusters	4.340.000	1.700.000	900.000	1.000.000	740.000	Beschikt
21Z.007	Technostarters-New Business Development YES!Delft	2.255.511	902.204	507.490	845.817	-	Beschikt
21Z.008	Tomaten op afvalwater	788.231	315.292	-	177.715	295.224	Vaststelling
21Z.009	Taskforce Duurzame Greenport Westland-Oostland	3.442.827	1.377.131	723.134	1.342.562	-	Beschikt
21Z.010	Technopolis Accelerator	9.074.943	3.342.826	2.089.266	3.642.851	-	Vastgesteld
21Z.011	Kennis en Innovatie Impuls Greenport Regio Boskoop	1.942.420	776.968	402.941	410.093	352.418	Beschikt
21Z.012	Bioprocess Pilot Facility (BPF)	42.677.783	4.645.000	8.155.000	11.100.000	18.777.783	Beschikt
21Z.013	Proeftuin Maritieme Innovatie	1.533.465	600.000	150.000	630.000	153.465	Beschikt
21Z.014	NeCEN Open Access	7.235.085	2.894.034	1.808.771	2.532.280	-	Vaststelling
21Z.015	Kenniscentrum Plantenstoffen	2.670.000	1.282.500	667.500	400.000	320.000	Beschikt
21Z.016	Slim meten en monitoren	530.000	212.000	53.000	180.000	85.000	Beschikt
21Z.017	Delft Aardwarmte Pilot-Project (DAPP)	6.761.680	1.354.317	1.587.371	1.065.795	2.754.197	Beschikt
21Z.018	Bio Simulation Factory	7.594.000	2.500.000	1.500.000	200.000	3.394.000	Beschikt
21Z.019	Gietwater op Maat	1.250.000	200.000	300.000	120.000	630.000	Beschikt
21Z.020	De Duurzaamheidsfabriek	9.428.860	804.800	804.800	7.819.260	-	Beschikt
21Z.021	Groene Revolutie in de Nederlandse Glastuinbouw	2.001.893	800.757	-	-	1.201.136	Beschikt
21Z.022	Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water	3.638.790	1.788.260	514.762	1.335.768	-	Beschikt
21Z.023	GO BIO! (BBE in beweging, MKB Stim.prog. BBE)	1.395.420	483.345	-	689.575	222.500	Beschikt
21Z.024	Extractenbibliotheek	1.355.355	677.677	332.323	90.355	255.000	Beschikt
21Z.025	AquaReUse	1.000.000	380.000	-	620.000	-	Beschikt
21Z.026	Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports	3.859.949	1.900.000	-	-	1.959.949	Beschikt
22F.001	Integrale Inrichting Veluwerandmeren IIVR-2	6.500.000	1.300.000	-	5.200.000	-	Beschikt
22F.002	Project Roggebotstaete	2.189.321	525.437	-	457.777	1.206.107	Herbeschikking
22F.003	Natuurpark Lelystad: duurzaam verbindend	1.933.000	466.500	-	825.000	641.500	Beschikt
22F.004	Blauwe As Almere: water voor toeristisch recreatieve ontw	3.814.427	1.461.000	-	2.353.427	-	Beschikt
22F.005	Openb voorz Evenementen Terrein Biddinghuizen	1.860.000	750.000	-	1.110.000	-	Beschikt
22G.001	Walstroom Binnenvaart Rotterdam	6.170.000	2.468.000	-	3.702.000	-	Beschikt
22G.002	Realisatie Willem-Alexander Baan	6.987.072	1.913.000	-	5.074.072	-	Vaststelling
22H.001	Boulevard Scheveningen	4.146.194	1.634.000	-	2.512.194	-	Vaststelling
22H.002	Verbetering natuurkwaliteit Westduinpark - periode 2010-2015	2.237.900	630.000	-	1.607.900	-	Beschikt
22M.001	Pleisterplaats / recreatieknooppunt Kustbatterij Fort Diemerdam	1.641.020	623.600	-	690.350	327.070	Beschikt
22M.002	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Haven Amsterdam	3.630.752	1.337.399	800.000	1.493.353	-	Beschikt
22M.003	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Gemeente Zaanstad	817.318	230.831	204.309	382.178	-	Vastgesteld
22N.001	Groene CarrA@ Zuid en West	3.705.335	1.235.048	-	777.124	1.693.163	Herbeschikking
22N.002	Haarlemmermeer Overbruggen	12.419.599	3.754.344	-	8.665.255	-	Beschikt
22N.003	Natuurbrug "Zandpoort"	8.336.301	3.171.750	-	4.238.000	926.551	Beschikt
22N.004	Innovatiesnelweg	3.159.808	951.308	790.000	292.982	1.125.518	Beschikt
22N.005	Toeristische Ontwikkeling Zaanse Schans	4.079.680	887.551	-	1.461.643	1.730.486	Beschikt
22N.006	De Groene Stelling; Innovatief ondernemerschap	665.041	217.041	-	448.000	-	Beschikt
22N.007	Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek	871.870	348.308	-	523.562	-	Beschikt
22N.008	Recreatieve verbindingen de Omzoom	900.000	360.000	-	540.000	-	Beschikt
22T.001	Laakzone Amersfoort	8.030.500	1.600.000	-	6.430.500	-	Beschikt
22X.001	Versterken cultureel toeristische waarde landgoederen Amelisweerd en F	2.431.000	800.000	-	1.631.000	-	Beschikt
22Z.001	Walstroom in Zuid-Holland	1.004.344	401.738	-	602.606	-	Beschikt
22Z.002	Aardgasmobiliteit	5.075.000	1.858.974	-	762.180	2.453.846	Beschikt
22Z.003	Walstroom in Zuid-Holland, deelproject Drechtsteden	2.020.000	969.600	-	1.050.400	-	Beschikt
22Z.004	Schieveste	1.690.203	676.081	-	1.014.122	-	Beschikt
22Z.005	Versterking groenrecreatieve structuren Papendrecht	4.150.000	1.575.000	-	2.575.000	-	Beschikt
22Z.006	Kassenwarmte Hoogeland en De Naaldhorst	4.809.183	1.603.673	-	2.868.503	337.007	Beschikt
22Z.007	Haven Zuid Alblasserdam	2.997.316	925.000	-	2.072.316	-	Vaststelling
22Z.008	Pilot Duurzaam Zuidwijk	959.980	479.980	-	480.000	-	Vaststelling
22Z.009	Langzaam verkeersbrug tussen Westerpark en N3MP	5.779.918	2.000.000	-	3.779.918	-	Beschikt
22Z.010	Duivenvoerde Corridor	4.056.434	1.338.623	-	1.911.747	806.064	Beschikt
22Z.011	LNG Dual fuel voor de Binnenvaart	3.464.060	1.200.000	-	-	2.264.060	Vaststelling
22Z.012	Groenzone Berkel-Pijnacker, fase 1	6.500.000	2.000.000	-	4.500.000	-	Beschikt
22Z.013	Pilotproject Waalblok 4B-concept water	-	-	-	-	-	Vastgesteld
22Z.014	Kennisontwikkeling Zandmotor Delfland	6.750.000	3.150.000	-	2.800.000	800.000	Beschikt
22Z.015	Duurzame Pot en Containerplanten Teelt (PCT) Rijnwoude	2.389.050	955.620	-	816.715	616.715	Beschikt
22Z.016	Open Access Biotech Campus Delft	4.333.896	2.000.000	-	2.000.000	333.896	Beschikt
22Z.017	Opschaling Restwarmtenet Dordrecht	5.541.668	2.200.000	-	-	3.341.668	Beschikt
23A.001	ARM	2.985.204	731.335	-	2.253.869	-	Vastgesteld

G4P4

Nr.	Project	TSK	EFRO	Rijkscf	Publiek	Privaat	Status
23A.002	Westergasfabriek 'Het Levende Park'	428.978	152.000	-	250.000	26.978	Vastgesteld
23A.003	Haringpakkerstoren	263.416	84.293	-	-	179.123	Vastgesteld
23A.004	Verbeteren economische functies Damrak - 8 panden	12.087.890	4.835.156	-	-	7.252.734	Beschikt
23A.005	Verbeteren economische functies Damrak - 5 historische panden	3.397.670	1.359.068	-	-	2.038.602	Beschikt
23A.006	De Toekomst van Museum Ons' Lieve Heer op Solder	9.777.425	3.368.643	-	330.000	6.078.782	Beschikt
23A.007	Meesteropleiding Theater- en Modecoupeurs	720.696	288.279	-	342.917	89.500	Beschikt
23A.008	Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in	13.725.100	5.312.394	-	1.968.406	6.444.300	Beschikt
23A.009	Vernieuwing Elthetocomplex	1.812.064	708.375	-	42.820	1.060.869	Vastgesteld
23A.010	Versterken van de toeristische functie van de Westerkerk	819.644	327.858	-	-	491.786	Beschikt
23A.011	uitbreiding Verzetsmuseum met een kindermuseum	2.153.972	300.000	-	400.000	1.453.972	Beschikt
23A.012	Made@De Overkant-leren, creëren, produceren&verkoppen	11.888.897	2.726.095	-	-	9.162.802	Vaststelling
23A.013	De microZOO	4.700.000	2.000.000	-	1.700.000	1.000.000	Beschikt
23A.014	VU University Medical PET-MRI Center	12.948.385	4.800.985	778.369	7.369.031	-	Beschikt
23A.015	EYE in Amsterdam-Noord	3.938.615	1.500.000	-	600.000	1.838.615	Vaststelling
23A.016	Investeringsregeling World of Food	1.047.000	418.800	-	548.200	80.000	Beschikt
23A.017	Amsterdam Light Festival	1.382.771	400.000	-	112.552	870.219	Beschikt
23D.001	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)	1.997.400	665.800	-	1.331.600	-	Vaststelling
23D.002	Revitalisering bedrijventerrein Zichtenburg en Kerketuinen	4.500.000	1.300.000	-	3.200.000	-	Vaststelling
23D.003	Humanity House	5.002.455	2.000.000	-	2.000.000	1.002.455	Beschikt
23D.004	Stadstuin Emma's Hof	1.472.038	450.000	-	790.000	232.038	Vastgesteld
23D.005	Panorama Mesdag	4.046.455	1.408.374	-	1.600.000	1.038.081	Beschikt
23D.006	Creative Stad Den Haag	3.511.690	1.404.676	-	2.107.014	-	Beschikt
23D.007	Overdekte Skatebaan Binckhorst	998.948	399.579	-	250.000	349.369	Beschikt
23D.008	Internationaal Experience Center "De Poort"	1.838.570	518.904	-	-	1.319.666	Vastgesteld
23D.009	Herinrichting Grote Marktstraat	6.059.128	1.698.976	-	4.360.152	-	Beschikt
23D.011	Mauritshuis bouwt aan de toekomst	6.027.437	2.000.000	-	-	4.027.437	Beschikt
23D.012	Aanpak Theresiastraat	1.474.236	592.700	-	881.536	-	Beschikt
23D.013	BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde	851.040	340.416	-	510.624	-	Beschikt
23D.014	Laak noord Scoort: programma gezondheid, welzijn, sport	2.871.285	1.100.000	-	954.570	816.715	Beschikt
23D.015	Royal Mariahoeve	816.819	319.100	-	363.000	134.719	Beschikt
23D.016	Opwaardering Haagse Markt	8.239.000	2.150.000	-	6.089.000	-	Beschikt
23D.017	Herinrichting openbare ruimte Stationsplein Den Haag	5.627.710	869.710	-	4.758.000	-	Beschikt
23D.018	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte winkelstraten	6.004.800	1.789.086	-	4.215.714	-	Beschikt
23D.019	JESSICA Fonds Ruimte en Economie Den Haag (FRED)	4.860.000	2.000.000	-	2.860.000	-	Beschikt
23D.020	2e Fase revitalisering Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkersho	7.193.325	1.872.496	-	3.320.829	2.000.000	Beschikt
23D.021	Haagse Hooftpunten in Beeld	666.360	266.360	-	400.000	-	Beschikt
23D.022	Walstroom Eerste haven Scheveningen	1.254.000	350.000	-	904.000	-	Beschikt
23F.001	Kwaliteitsimpuls ontwikkeling Kuststrook	4.560.689	946.654	-	3.614.035	-	Vastgesteld
23F.002	Atolplaza motor voor kwaliteitsimpuls leefomgeving	7.833.716	2.000.000	-	4.873.716	960.000	Vaststelling
23F.003	Zorg en doelgroepenbad Bad Hanzeborg	1.245.035	350.000	-	150.000	745.035	Vastgesteld
23F.004	Stadscentrum Almere: Bereikbaarheid op maat	7.090.000	2.772.235	-	4.317.765	-	Beschikt
23F.005	Cultuurhuis Hommeles: activiteiten voor de wijk	605.045	302.522	-	302.523	-	Beschikt
23F.006	Revitalisering Boswijk Centrum	1.648.947	606.026	-	911.694	131.227	Beschikt
23F.007	Multifunctionele Sportaccommodatie Almere	2.381.515	833.170	-	1.548.345	-	Beschikt
23F.008	VeiligheidsExpo Almere	7.088.166	2.559.000	-	4.529.166	-	Beschikt
23R.001	Revitalisering Nieuwe Binnenweg	13.064.959	4.710.221	-	8.354.738	-	Beschikt
23R.002	Ondernemershuis op Zuid Fase I	4.584.942	1.833.977	-	2.704.965	46.000	Vaststelling
23R.003	Regling BedrijvenVerbeterGebieden (BVG)	4.462.074	1.784.829	-	2.677.244	-	Vastgesteld
23R.004	Economische Kansenzones Rotterdam II	14.600.000	5.840.000	-	1.560.000	7.200.000	Vaststelling
23R.005	De Hofbogen	4.720.723	1.888.290	-	-	2.832.433	Beschikt
23R.006	Herinrichting Openbare Ruimte Katendrecht	1.339.741	409.875	-	804.866	125.000	Vaststelling
23R.007	Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden	1.854.835	656.835	-	518.000	680.000	Beschikt
23R.008	Revitalisering Winkelboulevard Zuid	7.176.400	2.870.560	-	4.305.840	-	Beschikt
23R.009	Inrichting Dakpark	5.036.142	2.014.457	-	3.021.685	-	Beschikt
23R.010	Startup Campus	1.806.329	722.531	-	1.083.798	-	Beschikt
23T.001	Ontwikkeling Buurtas Hogeweg	12.042.240	3.000.000	-	9.042.240	-	Beschikt
23U.001	Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	2.492.264	800.000	-	867.693	824.571	Vastgesteld
23U.002	Aanpak Openbare Ruimte	622.183	242.675	-	292.380	87.129	Vastgesteld
23U.003	Zingende Toren	1.245.825	247.133	-	823.692	175.000	Vastgesteld
23U.004	Kunstfactor	995.000	398.000	-	597.000	-	Vastgesteld
23U.005	Emissie vrije Bierboot	621.190	194.900	-	426.290	-	Vastgesteld
23U.006	Trajectum Lumen	3.226.000	1.060.000	-	2.166.000	-	Beschikt
23U.007	De Wissel	678.755	330.000	-	348.755	-	Vastgesteld
23U.008	Wikeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap	4.565.156	1.826.062	-	2.739.094	-	Beschikt
23U.009	Designer Café	898.920	359.568	-	539.000	352	Beschikt
23U.010	Creative Industrie Jan Jongerius	3.235.245	1.249.516	-	1.161.832	823.897	Vaststelling
23U.011	De Nieuwe Bouwloods	1.190.220	400.000	-	-	790.220	Vastgesteld
23U.012	Bedrijventerrein Overvecht	704.986	283.986	-	421.000	-	Beschikt
23U.013	Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park	2.456.887	800.000	-	1.656.887	-	Vaststelling
23U.014	Upgrading havenbekkens Lage Weide	5.000.000	2.000.000	-	3.000.000	-	Vaststelling
23U.015	Beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall'	1.425.000	400.000	-	680.000	345.000	Beschikt
23U.016	Emmaus Overvecht	424.560	122.310	-	50.000	252.250	Beschikt
24Z.001	Technische Bijstand Kansen voor West	24.848.000	12.424.000	-	12.424.000	-	Beschikt

Tabel B11: Categoriseringsbijdrage aan het Lissabonproces per 31 december 2013

Code	CODES VOOR DE DIMENSIE PRIORITAIR THEMA	Committeringen t/m 31-12-2012 (euro)	Opgave Kansen voor West (euro)	% gecom
	Onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO), innovatie en ondernemerschap			
1	OTO-activiteiten in onderzoekcentra	400.000	6.000.000	7%
2	OTO-infrastructuur (onder meer installatie, instrumentarium en snelle computernetwerken tussen onderzoekcentra) en expertisecentra voor een bepaalde technologie	34.085.853	16.000.000	213%
3	Technologieoverdracht en verbetering van samenwerkingsnetwerken tussen kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's), tussen deze ondernemingen en andere ondernemingen en universiteiten, alle soorten postsecundaire onderwijsinstellingen, regionale overheden, onderzoekcentra en wetenschappelijke en technologische centra (wetenschaps- en technologieparken, technopoles, enz.)	69.022.746	19.000.000	363%
4	Steun voor OTO, met name in KMO's (mkb) (onder meer door toegang tot OTO-diensten in onderzoekcentra)	3.545.170	15.000.000	24%
5	Geavanceerde ondersteunende diensten voor bedrijven en bedrijfsgroepen	5.578.700	13.000.000	43%
6	Steun voor KMO's (mkb) ter bevordering van milieuvriendelijke producten en productieprocessen (invoering van een doeltreffend milieubeheerssysteem, vaststelling en toepassing van technologieën ter voorkoming van milieuverontreiniging, integratie van schone technologieën in bedrijfsproductie)	8.783.440	9.000.000	98%
7	Investerings in ondernemingen die rechtstreeks betrokken zijn bij onderzoek en innovatie (innovatietechnologieën, oprichting van nieuwe ondernemingen door universiteiten, bestaande OTO-centra en ondernemingen, enz.)	171.659	7.000.000	2%
8	Andere investeringen in ondernemingen	11.423.020	16.000.000	71%
9	Andere maatregelen ter stimulering van onderzoek en innovatie en ondernemerschap in KMO's (mkb)	21.478.317	24.000.000	89%
	Informatiemaatschappij			
10	Telefonie-infrastructuur (inclusief breedbandnetwerken)		0	
11	Informatie- en communicatietechnologie (toegang, veiligheid, interoperabiliteit, risicopreventie, onderzoek, innovatie, e-inhoud, enz.)	5.003.877	7.000.000	71%
12	Informatie- en communicatietechnologie (TEN-ICT)	266.360	2.000.000	13%
13	Diensten en toepassingen voor de burger (e-gezondheid, e-overheid, e-leren, e-insluiting, enz.)	1.600.000	3.000.000	53%
14	Diensten en toepassingen voor KMO's (mkb) (e-handel, onderwijs en opleiding, netwerken, enz.)	1.833.977	6.000.000	31%
15	Andere maatregelen voor betere toegang tot en efficiënt gebruik van ICT door KMO's (mkb)		6.000.000	0%
	Vervoer			
16	Spoorwegen		0	
17	Spoorwegen (TEN-T)		0	
18	Rollend spoorwagematerieel		0	
19	Rollend spoorwagematerieel (TEN-T)		0	
20	Autosnelwegen		0	
21	Autosnelwegen (TEN-T)		0	
22	Nationale wegen		0	
23	Regionale/lokale wegen		1.500.000	0%
24	Fietspaden	708308	2.000.000	35%
25	Stadsvervoer		350.000	0%
26	Multimodaal vervoer	2.000.000	1.000.000	200%
27	Multimodaal vervoer (TEN-T)		0	
28	Intelligente vervoerssystemen		1.500.000	0%
29	Luchthavens		0	
30	Havens		0	
31	Binnenwateren (regionaal en lokaal)	1461000	1.250.000	117%
32	Binnenwateren (TEN-T)		0	
	Energie			
33	Elektriciteit		0	
34	Elektriciteit (TEN-E)		0	
35	Aardgas		0	
36	Aardgas (TEN-E)		0	
37	Aardolieproducten		0	
38	Aardolieproducten (TEN-E)		0	
39	Duurzame energie: wind	1.584.699	1.800.000	88%
40	Duurzame energie: zon		500.000	0%
41	Duurzame energie: biomassa	800.000	500.000	160%
42	Duurzame energie: waterkracht, geothermisch en andere	6.770.501	500.000	1354%
43	Energie-efficiëntie, warmtekruis koppeling en energiebeheer	17.439.434	17.000.000	103%
	Milieubescherming en risicopreventie			
44	Drink- en industriewaterbeheer		1.000.000	0%
45	Waterbeheer en -distributie (drinkwater)		0	
46	Waterbehandeling (afvalwater)	380000	1.000.000	38%
47	Luchtkwaliteit		2.750.000	0%
48	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging		0	
49	Beperking van en aanpassing aan klimaatveranderingen		1.000.000	0%
50	Sanering van bedrijfsterreinen en verontreinigde grond	5.322.496	20.900.000	25%
51	Bevordering van biodiversiteit en natuurbescherming (waaronder Natura 2000)	630.000	2.026.000	31%
52	Bevordering van schoon stadsvervoer	3.392.497	6.500.000	52%
53	Risicopreventie (waaronder de opstelling en uitvoering van plannen en maatregelen ter voorkoming en beheersing van natuurlijke en technologische risico's)		0	
54	Andere maatregelen ter bescherming van het milieu en ter voorkoming van risico's		0	

G4P4 ●●●●●

Code	CODES VOOR DE DIMENSIE PRIORITAIR THEMA	Committeringen t/m 31-12-2012 (euro)	Opgave Kansen voor West (euro)	% gecom
	Toerisme			
55	Bevordering van de natuurlijke rijkdom		0	
56	Bescherming en ontwikkeling van natuurlijk erfgoed	15.429.413	10.500.000	147%
57	Andere bijstand ter verbetering van de toeristische dienstverlening	9.858.409	6.250.000	158%
	Cultuur			
58	Bescherming en behoud van het culturele erfgoed	7.288.907	3.500.000	208%
59	Ontwikkeling van culturele infrastructuur	8.466.559	5.500.000	154%
60	Andere bijstand ter verbetering van de culturele dienstverlening		0	
	Stads- of plattelandsvernieuwing			
61	Geïntegreerde projecten voor stads- en plattelandsvernieuwing	40.232.259	32.850.000	122%
	Verbetering van het aanpassingsvermogen van werknemers, bedrijven, ondernemingen en ondernemers			
62	Ontwikkeling van systemen en strategieën voor levenslang leren bij bedrijven; opleiding en diensten voor werknemers om hun aanpassingsvermogen te vergroten; bevordering van ondernemerschap en innovatie	2.560.136	3.000.000	85%
63	Ontwerp en verspreiding van innoverende en productievere Werkorganisatiemethoden		0	
64	Ontwikkeling van specifieke diensten voor werkgelegenheid, opleiding en ondersteuning in verband met de herstructurering van sectoren en bedrijven, en ontwikkeling van systemen om in te spelen op economische veranderingen en toekomstige eisen qua banen en vaardigheden	747.400	500.000	149%
	Betere toegang tot werkgelegenheid en duurzaamheid			
65	Modernisering en versterking van arbeidsmarktinstanties		0	
66	Toepassing van actieve en preventieve maatregelen op de arbeidsmarkt		0	
67	Maatregelen ter stimulering van actief ouder worden en langer doorwerken		0	
68	Steun voor zelfstandigen en het starten van ondernemingen	4.856.975	7.000.000	69%
69	Maatregelen voor meer toegang tot de werkgelegenheid en meer duurzame arbeidsparticipatie en meer vrouwen op de arbeidsmarkt om de genderkloof op de arbeidsmarkt te verkleinen, en om werk en privéleven te combineren, zoals het toegankelijker maken van kinderopvang en van zorg voor afhankelijke personen		1.000.000	0%
70	Specifieke maatregelen om de participatie van migranten op de arbeidsmarkt en daardoor hun sociale integratie te bevorderen		1.000.000	0%
	Verbetering van de sociale insluiting van kansarmen			
71	Trajecten voor integratie en herintreding in het arbeidsproces van kansarmen; bestrijding van discriminatie bij het betreden van en het vooruitkomen op de arbeidsmarkt en bevordering van de aanvaarding van diversiteit op de werkplek	1.100.000	1.000.000	110%
	Verbetering van het menselijk kapitaal			
72	Ontwerp, invoering en toepassing van hervormingen in onderwijs- en opleidingssystemen teneinde de inzetbaarheid te ontwikkelen, de arbeidsmarktrelevantie van initieel onderwijs en beroepsonderwijs alsook initiële opleiding en beroepsopleiding te verbeteren, en de vaardigheden van opleiders bij te scholen met het oog op innovatie en een kenniseconomie	771.297	2.000.000	39%
73	Maatregelen voor een grotere deelname aan onderwijs en opleiding in elke levensfase, o.a. via maatregelen om vroegtijdig schoolverlaten en de seksesegregatie van vakgebieden terug te dringen, en de toegang tot en de kwaliteit van initieel onderwijs, beroepsonderwijs en tertiair onderwijs en initiële opleiding, beroepsopleiding en tertiaire opleiding te vergemakkelijken	242.675	2.000.000	12%
74	Ontwikkeling van menselijk potentieel op het gebied van onderzoek en innovatie, met name via onderwijs en opleiding op postuniversitair niveau voor onderzoekers en via netwerkactiviteiten tussen universiteiten, onderzoekcentra en bedrijven	3.920.704	1.000.000	392%
	Investerings in de sociale infrastructuur			
75	Onderwijsinfrastructuur		3.500.000	0%
76	Gezondheidsinfrastructuur		0	
77	Kinderopvangfaciliteiten		0	
78	Huisvestingsinfrastructuur		0	
79	Andere sociale infrastructuur	5.141.124	5.500.000	93%
	Stimulering van hervormingen op het gebied van werkgelegenheid en integratie			
80	Bevordering van partnerschappen, pacten en initiatieven via netwerkvorming van de betrokken belanghebbenden		0	
	Versterking van de institutionele capaciteit op nationaal, regionaal en plaatselijk			
81	Mechanismen ter verbetering van een goede concipiëring, monitoring en evaluatie van beleid en programma's op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, capaciteitsopbouw voor de uitvoering van beleidsmaatregelen en programma's		0	
	Verlaging van de extra kosten die de ontwikkeling van perifere regio's in de weg staan			
82	Vergoeding van extra kosten als gevolg van ontsluitingsproblemen en territoriale versnippering		0	
83	Specifieke actie ter vergoeding van extra kosten als gevolg van marktfactoren die te maken hebben met de omvang van de gebieden		0	
84	Steun ter vergoeding van extra kosten als gevolg van klimaat en reliëf		0	
	Technische bijstand			
85	communicatie	12.424.000	12.424.000	100%
86	Evaluatie en studies; informatie en communicatie		0	
TOTAAL	Alle categorieën	316.721.912	310.600.000	102%
%	Alle categorieën	102%		
Categoriseren	Lissabon categorieën (blauw)	207.379.437	194.300.000	107%
%	Lissabon tov totale gecommitteerde EFRO	65%	63%	105%

Tabel B12: Cumulatieve uitsplitsing per dimensie (basis is Prioritair thema) t/m 31 december 2013

vastgelegd EFRO	Prioritair Thema	Financieringsvorm	Territoriale Dimensie	Economische Activiteit	Locatie
400.000	1	2	1	0	NL326
1.400.000	2	1	1	22	NL23
341.520	2	1	1	6	NL23
1.400.000	2	1	1	19	NL32
560.000	2	1	1	0	NL31
4.645.000	2	1	1	6	NL33
2.894.034	2	1	1	19	NL33
2.500.000	2	1	1	22	NL33
677.677	2	1	1	22	NL33
2.000.000	2	1	1	6	NL33
4.495.238	2	1	1	19	NL32
2.566.234	2	1	1	19	NL32
245.995	2	1	1	22	NL335
7.565.000	2	1	1	11	NL33
2.795.155	2	1	1	19	NL33
3.240.164	3	1	1	0	NL23
3.402.084	3	1	1	0	NL23
1.926.350	3	1	1	22	NL23
388.788	3	1	1	0	NL23
1.769.000	3	1	1	22	NL32
1.303.361	3	1	1	6	NL32
508.906	3	1	1	3	NL32
1.368.114	3	1	1	22	NL32
1.324.730	3	1	1	22	NL32
742.382	3	1	1	22	NL32
566.290	3	1	1	1	NL32
1.005.863	3	1	1	0	NL32
545.000	3	1	1	22	NL32
839.338	3	1	1	16	NL31
7.500.000	3	1	1	0	NL33
760.000	3	1	1	21	NL33
1.714.650	3	1	1	0	NL33
1.700.000	3	1	1	0	NL33
902.204	3	1	1	0	NL33
1.377.131	3	1	1	1	NL33
3.342.826	3	1	1	22	NL33
776.968	3	1	1	0	NL33
600.000	3	1	1	5	NL33
1.282.500	3	1	1	6	NL33
1.900.000	3	1	1	0	NL33
3.150.000	3	1	1	21	NL33
588.113	3	1	1	0	NL326
2.000.000	3	1	1	18	NL326
4.800.985	3	1	1	19	NL326
1.763.742	3	1	1	0	NL32
600.000	3	1	1	22	NL32
195.711	3	1	1	0	NL32
1.057.172	3	1	1	19	NL32
4.213.214	3	1	1	0	NL32
1.322.415	3	1	1	22	NL33
1.000.000	3	1	1	0	NL335
2.455.734	3	2	1	0	NL335
1.970.264	3	1	1	0	NL33
1.504.181	3	1	1	22	NL33
1.614.567	3	1	1	22	NL31
1.756.910	4	1	1	22	NL31
1.788.260	4	1	1	0	NL33
897.869	5	1	1	0	NL335
722.531	5	1	1	0	NL335
1.129.719	5	1	1	22	NL33
2.828.581	5	1	1	22	NL31
315.292	6	1	1	9	NL33
200.000	6	1	1	9	NL33
804.800	6	1	1	22	NL33
800.757	6	1	1	0	NL33
479.980	6	1	1	0	NL33
1.200.000	6	1	1	11	NL33
955.620	6	1	1	1	NL33
619.651	6	1	1	21	NL326
241.661	6	1	1	21	NL326

vastgelegd EFRO	Prioritair Thema	Financieringsvorm	Territoriale Dimensie	Economische Activiteit	Locatie
494.890	6	1	1	0	NL32
350.789	6	1	1	0	NL335
1.070.000	6	1	1	0	NL31
1.250.000	6	1	1	0	NL31
171.659	7	1	1	22	NL332
1.245.000	8	3	1	0	NL23
1.075.000	8	1	1	0	NL23
5.312.394	8	1	1	22	NL326
418.800	8	1	1	22	NL326
2.000.000	8	2	1	16	NL332
1.249.516	8	1	1	22	NL31
122.310	8	1	1	0	NL2
3.083.334	9	1	1	21	NL23
2.699.404	9	1	1	22	NL31
3.400.000	9	1	1	0	NL33
483.345	9	1	1	22	NL33
3.165.435	9	1	1	22	NL326
2.726.095	9	1	1	16	NL326
3.413.757	9	1	1	0	NL32
340.416	9	1	1	22	NL332
381.702	9	1	1	0	NL335
1.784.829	9	1	1	0	NL335
2.539.450	11	1	1	22	NL31
212.000	11	1	1	22	NL33
1.130.132	11	1	1	22	NL32
1.122.295	11	1	1	0	NL332
266.360	12	1	1	22	NL332
848.000	13	1	1	19	NL32
152.000	13	1	1	22	NL326
600.000	13	1	1	0	NL33
1.833.977	14	1	1	0	NL335
348.308	24	1	1	0	NL32
360.000	24	1	1	0	NL32
2.000.000	26	1	1	0	NL31
1.461.000	31	1	1	0	NL23
1.015.658	39	1	1	8	NL32
569.041	39	1	1	0	NL332
800.000	41	1	1	8	NL23
1.720.269	42	1	1	8	NL32
549.980	42	1	1	8	NL32
1.354.317	42	1	1	8	NL33
2.919.750	42	1	1	8	NL33
226.185	42	1	1	22	NL335
1.328.005	43	1	1	21	NL33
951.308	43	1	1	12	NL32
401.738	43	1	1	0	NL33
969.600	43	1	1	8	NL33
676.081	43	1	1	21	NL33
1.603.673	43	1	1	8	NL33
2.200.000	43	1	1	21	NL33
1.564.140	43	1	1	19	NL326
614.782	43	1	1	21	NL32
1.337.399	43	1	1	9	NL32
230.831	43	1	1	9	NL32
1.683.877	43	2	1	8	NL332
350.000	43	1	1	8	NL332
2.468.000	43	1	1	8	NL33
1.060.000	43	1	1	22	NL310
380.000	46	1	1	9	NL33
1.300.000	50	1	1	0	NL332
2.150.000	50	1	1	13	NL332
1.872.496	50	1	1	22	NL332
630.000	51	1	1	21	NL332
1.858.974	52	1	1	0	NL33
1.338.623	52	1	1	20	NL33
194.900	52	1	1	22	NL310
525.437	56	1	1	20	NL23
466.500	56	1	1	20	NL23
1.235.048	56	1	1	0	NL32
3.754.344	56	1	1	0	NL32
3.171.750	56	1	1	0	NL32

vastgelegd EFRO	Prioritair Thema	Financieringsvorm	Territoriale Dimensie	Economische Activiteit	Locatie
217.041	56	1	1	20	NL32
1.600.000	56	1	1	20	NL31
1.575.000	56	1	1	0	NL33
2.000.000	56	1	1	20	NL33
84.293	56	1	1	16	NL326
800.000	56	1	1	0	NL31
1.300.000	57	1	1	20	NL23
750.000	57	1	1	20	NL23
2.559.000	57	1	1	20	NL23
887.551	57	1	1	20	NL32
2.000.000	57	1	1	0	NL33
327.858	57	1	1	20	NL326
400.000	57	1	1	14	NL326
1.634.000	57	1	1	20	NL33
3.368.643	58	1	1	22	NL326
623.600	58	1	1	0	NL32
1.408.374	58	1	1	22	NL332
1.888.290	58	1	1	0	NL335
302.522	59	1	1	20	NL23
300.000	59	1	1	20	NL326
1.500.000	59	1	1	20	NL326
2.000.000	59	1	1	22	NL332
518.904	59	1	1	0	NL332
2.000.000	59	1	1	20	NL332
800.000	59	1	1	17	NL310
247.133	59	1	1	22	NL310
398.000	59	1	1	0	NL310
400.000	59	1	1	0	NL31
946.654	61	1	1	20	NL23
2.772.235	61	1	1	0	NL23
606.026	61	1	1	0	NL23
3.000.000	61	1	1	20	NL31
925.000	61	1	1	20	NL33
731.335	61	1	1	16	NL326
4.835.156	61	1	1	16	NL326
1.359.068	61	1	1	16	NL326
288.279	61	1	1	18	NL326
1.698.976	61	1	1	22	NL332
592.700	61	1	1	13	NL332
319.100	61	1	1	20	NL332
869.710	61	1	1	14	NL332
1.789.086	61	1	1	13	NL332
4.710.221	61	1	1	13	NL335
5.840.000	61	1	1	0	NL335
409.875	61	1	1	0	NL335
656.835	61	1	1	0	NL335
2.870.560	61	1	1	0	NL335
2.014.457	61	1	1	0	NL335
1.913.000	61	1	1	0	NL33
283.986	61	1	1	0	NL31
800.000	61	1	1	0	NL31
1.894.336	62	1	1	0	NL31
665.800	62	1	1	0	NL332
747.400	64	1	1	18	NL33
1.200.000	68	2	1	1	NL332
1.404.676	68	1	1	0	NL332
66.669	68	1	1	22	NL310
1.826.062	68	1	1	22	NL310
359.568	68	1	1	4	NL31
1.100.000	71	1	1	20	NL332
441.297	72	1	1	18	NL33
330.000	72	1	1	22	NL310
242.675	73	1	1	22	NL310
600.000	74	1	1	0	NL332
3.320.704	74	1	1	18	NL33
2.000.000	79	1	1	20	NL23
350.000	79	1	1	20	NL23
833.170	79	1	1	20	NL23
708.375	79	1	1	18	NL326
450.000	79	1	1	20	NL332
399.579	79	1	1	0	NL332
400.000	79	1	1	0	NL31
12.424.000	85	1	0	0	NL3

G4P4

Tabel B13: (niet) Lissabon committeringen per prioriteit t/m 31 december 2013

	EFRO budget in euro	Lissabon					Niet Lissabon
		Opgave OP = 63% van totaal	Opgave OP in %	Opgave OP in euro	Committering (euro)	%Committering tov opgave OP	Committering (euro)
prioriteit 1	147.735.000			146.370.860	154.293.716	105%	380.000
prioriteit 2	53.680.000		28%	15.030.400	21.821.827	145%	28.177.579
prioriteit 3	96.761.000		34%	32.898.740	31.263.894	95%	68.360.896
prioriteit 4	-	-	0%	-	-	0%	12.424.000
totaal	298.176.000	194.300.000	63%	186.528.000	207.379.437	111%	109.342.475

Tabel B14 Codes voor de dimensie financieringsvorm (in euro's) t/m 31 december 2013

Code	Codes voor dimensie Financieringsvorm	EFRO Opgave OP (euro)	EFRO Gecommitteerd (euro)	EFRO % gecommitteerd tov opgave OP
1	Niet-terugvorderbare hulp	264.010.000	307.737.301	116,6%
2	Hulp (lening, rentesubsidie, garanties)	27.954.000	7.739.611	27,7%
3	Risicokapitaal (participatie, risicokapitaalfonds)	18.636.000	1.245.000	6,7%
4	Andere financieringsvormen	0	0	0,0%
Totaal		310.600.000	316.721.912	102%

Tabel B15 Codes voor de dimensie economische activiteit (in euro's) t/m 31 december 2013

Code	Code voor dimensie Economische Activiteit	EFRO Gecommitteerd (euro)	% van totaal
0	Niet van toepassing	119.130.808	38%
1	Landbouw, jacht en bosbouw	4.099.041	1%
3	Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	508.906	0%
4	Vervaardiging van textiel en textielproducten	359.568	0%
5	Vervaardiging van transport producten	600.000	0%
6	Niet nader genoemde be- en verwerkende industrie	9.572.381	3%
8	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en warm water	15.435.124	5%
9	Winning, zuivering en distributie van water	2.463.522	1%
11	Vervoer	8.765.000	3%
12	Bouwnijverheid	951.308	0%
13	Groothandel en detailhandel	9.242.007	3%
14	Hotels en restaurants	1.269.710	0%
16	Onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening	12.575.285	4%
17	Openbaar bestuur	800.000	0%
18	Onderwijs	7.506.055	2%
19	Gezondheidszorg	22.420.958	7%
20	Gemeenschapsvoorzieningen en sociaal-culturele en persoonlijke diensten	27.632.456	9%
21	Activiteiten in verband met het milieu	13.303.513	4%
22	Andere niet nader genoemde diensten	60.086.270	19%
Totaal		316.721.912	100%

Tabel B16 Codes voor de territoriale dimensie (in euro's) t/m 31 december 2013

Code	Codes voor dimensie Financieringsvorm	EFRO Gecommitteerd (euro)
0	Niet van toepassing	12.424.000
1	Stedelijk	304.297.912
Totaal		316.721.912

Tabel B17 Codes voor de dimensie locaties t/m 31 december 2013

Code	Locatie COROP / NUTS gebieden	EFRO Gecommitteerd (euro)
NL23	Flevoland	31.774.784
NL3	West Nederland	12.424.000
NL31	Utrecht	28.067.966
NL310	Utrecht	5.165.439
NL32	Noord-Holland	49.657.609
NL326	Groot Amsterdam	35.892.280
NL33	Zuid-Holland	95.976.935
NL332	Agglomeratie s Gravenhage	29.473.049
NL335	Groot Rijnmond	28.289.850
Totaal		316.721.912

Tabel B18 Indeling projecten volgens typologie t/m 31 december 2013

Nummer	Project	Prioriteit	TSK	EFRO	Hoofdtypologie	Subtypologie
23A.001	ARM	3	2.985.204	731.335	Bedrijfsruimte	Sociaal
23A.003	Haringpakkerstoren	3	263.416	84.293	Bedrijfsruimte	Cultuur
23A.004	Verbeteren economische functies Damrak - 8 panden	3	12.087.890	4.835.156	Bedrijfsruimte	Cultuur
23A.005	Verbeteren economische functies Damrak - 5 historische panden	3	3.397.670	1.359.068	Bedrijfsruimte	Cultuur
23A.012	Made@De Overkant-leren, creëren, produceren&verkopen	3	11.888.897	2.726.095	Bedrijfsruimte	Creatief
23R.005	De Hofbogen	3	4.720.723	1.888.290	Bedrijfsruimte	MKB
23U.004	Kunstfactor	3	995.000	398.000	Bedrijfsruimte	Cultuur
23U.010	Creative Industrie Jan Jongerius	3	3.235.245	1.249.516	Bedrijfsruimte	Cultuur
22Z.013	Pilotproject Waalblok 4B-concept water	2	-	-	Bedrijven	Water
23A.016	Investeringsregeling World of Food	3	1.047.000	418.800	Bedrijven	catering
21D.004	Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag	1	524.984	171.659	Bedrijven	Topsport
23D.001	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)	3	1.997.400	665.800	Bedrijven	Veilig
23D.019	JESSICA Fonds Ruimte en Economie Den Haag (FRED)	3	4.860.000	2.000.000	Bedrijven	Financieel
22H.002	Verbetering natuurkwaliteit Westduinpark - periode 2010-2015	2	2.237.900	630.000	Beheer	Recreatie
24Z.001	Technische Bijstand Kansen voor West	4	24.848.000	12.424.000	Beheer	
23F.005	Cultuurhuis Hommes: activiteiten voor de wijk	3	605.045	302.522	Cultuur	Sociaal
23F.008	VeiligheidsExpo Almere	3	7.088.166	2.559.000	Cultuur	
23A.009	Vernieuwing Elthetocomplex	3	1.812.064	708.375	Cultuur	Sociaal
23A.011	uitbreiding Verzetmuseum met een kindermuseum	3	2.153.972	300.000	Cultuur	
23A.015	EYE in Amsterdam-Noord	3	3.938.615	1.500.000	Cultuur	
23D.008	Internationaal Experience Center "De Poort"	3	1.838.570	518.904	Cultuur	Openbare ruimte
21D.003	JESSICA Energiefonds Den Haag (ED)	1	4.000.000	1.683.877	Energie	Financieel
21T.003	Utrecht Science Park	1	2.098.345	839.338	Incubator	Bedrijven
21Z.001	BioPartner Accelerator	1	14.109.575	3.400.000	Incubator	Bedrijven
21Z.007	Technostarters-New Business Development YES/Delft	1	2.255.511	902.204	Incubator	Bedrijven
21Z.010	Technopolis Accelerator	1	9.074.943	3.342.826	Incubator	Bedrijven
21M.004	Incubator Matrix VI	1	14.796.621	3.413.757	Incubator	Bedrijven
21G.002	Erasmus MC Life Science Incubator	1	2.824.297	1.129.719	Incubator	Bedrijven
21G.003	RDM Innovation Dock - fase 3	1	7.760.000	1.970.264	Incubator	Bedrijven
21X.003	Life Science Incubator Utrecht	1	14.516.158	2.828.581	Incubator	Bedrijven
21F.009	Emerging Disease Campus	1	971.969	388.788	Kennis	Land en Tuinbouw
21N.001	MCN Maritime Campus Netherlands	1	7.320.000	1.769.000	Kennis	Maritiem
21N.005	House of Food	1	1.712.549	508.906	Kennis	Voedsel
21N.007	Cross Media Expertisecentrum	1	5.253.317	1.324.730	Kennis	Media
21N.015	Energiedijken	1	1.379.781	549.980	Kennis	Energie
21Z.003	EcoShape - Building with Nature	1	2.707.000	760.000	Kennis	Water
21Z.008	Tomaten op afvalwater	1	788.231	315.292	Kennis	Land en Tuinbouw
21Z.009	Taskforce Duurzame Greenport Westland-Oostland	1	3.442.827	1.377.131	Kennis	Land en Tuinbouw
21Z.016	Slim meten en monitoren	1	530.000	212.000	Kennis	Water
21Z.019	Gietwater op Maat	1	1.250.000	200.000	Kennis	Land en Tuinbouw
21Z.024	Extractenbibliotheek	1	1.355.355	677.677	Kennis	Land en Tuinbouw
22Z.014	Kennisontwikkeling Zandmotor Delfland	2	6.750.000	3.150.000	Kennis	Water
22Z.016	Open Access Biotech Campus Delft	2	4.333.896	2.000.000	Kennis	Voedsel
21A.003	West Orange	1	1.625.528	619.651	Kennis	Energie
21A.007	Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde, kassa	1	10.131.090	3.165.435	Kennis	Ondernemen
23A.007	Meesteropleiding Theater- en Modecoupeurs	3	720.696	288.279	Kennis	Mode
21M.002	PICNIC 2008-2010 Internationaal Cross Media Platform	1	2.783.874	600.000	Kennis	Media
21M.005	Creative City Lab	1	678.610	195.711	Kennis	Creatief
21M.007	CineGrid Amsterdam	1	2.969.632	1.130.132	Kennis	Media
21H.001	Partners in Business SOB Haaglanden	1	1.627.379	441.297	Kennis	Ondernemen
21H.002	Het Haagse Hogeschool KIO programma	1	1.494.800	747.400	Kennis	Clusters
21H.003	Poortgebouw / Bezoekerscentrum Vredespaleis	1	2.858.558	600.000	Kennis	Recht
21H.006	Living Lab The Hague	1	15.617.064	3.320.704	Kennis	Recht
21G.005	Ontwikkeling STC-Group tot hoogwaardig kennisinstituut	1	20.335.000	7.565.000	Kennis	Maritiem
21N.009	Vizier op de toekomst: agribusiness Noord-Holland Noord	1	1.885.387	566.290	Kennisoverdracht	Clusters
21N.012	Innovatiemotor Greenport Aalsmeer	1	2.514.658	1.005.863	Kennisoverdracht	Land en Tuinbouw
21T.005	Business Case Centrum voor Aarde & Duurzaamheid	1	6.835.042	1.756.910	Kennisoverdracht	Milieu
21Z.011	Kennis en Innovatie Impuls Greenport Regio Boskoop	1	1.942.420	776.968	Kennisoverdracht	Land en Tuinbouw
22Z.008	Pilot Duurzaam Zuidwijk	2	959.980	479.980	Kennisoverdracht	Land en Tuinbouw
21A.002	Amsterdam Smart City	1	3.910.400	1.564.140	Kennisoverdracht	Energie
23A.013	De microZOO	3	4.700.000	2.000.000	Kennisoverdracht	Medisch
21M.006	Life Sciences Centrum Amsterdam	1	2.742.930	1.057.172	Kennisoverdracht	Bedrijven
21D.001	EMI	1	1.911.000	600.000	Kennisoverdracht	Bestuur
23U.002	Aanpak Openbare Ruimte	3	622.183	242.675	Kennisoverdracht	Openbare ruimte
21F.003	Regeling Technologische Milieu Innovatie 2008-2013	1	34.912.899	3.083.334	Milieu	MKB
22Z.001	Walstroom in Zuid-Holland	2	1.004.344	401.738	Milieu	Energie
22Z.002	Aardgasmobiliteit	2	5.075.000	1.858.974	Milieu	Energie
22Z.003	Walstroom in Zuid-Holland, deelproject Drechtsteden	2	2.020.000	969.600	Milieu	Energie
22Z.004	Schieveste	2	1.690.203	676.081	Milieu	Energie
22M.002	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Haven Amsterdam	2	3.630.752	1.337.399	Milieu	Energie
22M.003	Walstroom in Noord-Holland, deelproject Gemeente Zaanstad	2	817.318	230.831	Milieu	Energie
23D.022	Walstroom Eerste haven Scheveningen	3	1.254.000	350.000	Milieu	Energie

Nummer	Project	Prioriteit	TSK	EFRO	Hoofdtypologie	Subtypologie
22G.001	Walstroom Binnenvaart Rotterdam	2	6.170.000	2.468.000	Milieu	Energie
23U.005	Emissie vrije Bierboot	3	621.190	194.900	Milieu	Energie
21F.001	Duurzame groei door innovatie en kenniscirculatie	1	8.100.198	3.240.164	MKB	Kennisoverdracht
21F.002	Ondersteuning Innovatief Ondernemerschap Flevoland	1	8.505.211	3.402.084	MKB	Kennisoverdracht
21F.004	Doorstart Technofonds Flevoland BV	1	5.500.000	1.245.000	MKB	Financieel
21F.007	Innovatie Incentive Lelystad	1	20.150.000	1.075.000	MKB	Financieel
21N.006	KansenKanon Noordwest-Holland	1	2.972.456	1.368.114	MKB	Kennisoverdracht
21N.008	Nieuwe Energie op de Creatieve As	1	2.367.268	742.382	MKB	Creatief
21N.016	Crossmedia innovation in the MediaValley (CIM)	1	1.365.645	545.000	MKB	Media
21T.001	Protospace Utrecht	1	1.400.000	560.000	MKB	Creatief
21T.002	Mijn Bedrijf 2.0 (zie memo 22 december 2010)	1	4.213.649	1.894.336	MKB	Kennisoverdracht
21T.004	Amersfoort Innovatief Sterk	1	6.348.625	2.539.450	MKB	Digitaal
21T.006	Utrecht Innoveert: The Next Step	1	7.103.696	2.699.404	MKB	Kennisoverdracht
21Z.002	Clusterregeling Zuid-Holland	1	35.500.000	7.500.000	MKB	Innovatie
21Z.004	Kennisbruggen	1	4.206.980	1.714.650	MKB	Kennisoverdracht
21Z.005	Kennisnetwerken en Innovatie in clusters	1	4.340.000	1.700.000	MKB	Kennisoverdracht
21Z.022	Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water	1	3.638.790	1.788.260	MKB	Water
21Z.023	GO BIO! (BBE in beweging, MKB Stim.prog. BBE)	1	1.395.420	483.345	MKB	Kennisoverdracht
21A.001	Garantiefonds Microkredieten Amsterdam	1	1.200.000	400.000	MKB	Financieel
21A.004	EnergieLoket	1	604.151	241.661	MKB	Energie
23A.008	Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in Ams	3	13.725.100	5.312.394	MKB	Financieel
21M.001	KansenKanon-2	1	4.548.104	1.763.742	MKB	Kennisoverdracht
21M.010	Green Metropole	1	2.237.224	494.890	MKB	Kennisoverdracht
21M.011	Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam	1	10.533.035	4.213.214	MKB	Innovatie
21D.018	Startersfonds Den Haag	1	2.400.000	1.200.000	MKB	Financieel
23D.006	Creatieve Stad Den Haag	3	3.511.690	1.404.676	MKB	Creatief
23D.013	BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde	3	851.040	340.416	MKB	Ontwikkeling
21R.003	i-HIC	1	1.432.340	381.702	MKB	Kennisoverdracht
21R.004	Rotterdam Internet Valley	1	2.330.989	897.869	MKB	Ontwikkeling
23R.002	Ondernemershuis op Zuid Fase I	3	4.584.942	1.833.977	MKB	Kennisoverdracht
23R.003	Regling BedrijvenVerbeterGebieden (BVG)	3	4.462.074	1.784.829	MKB	Financieel
23R.004	Economische Kansenzones Rotterdam II	3	14.600.000	5.840.000	MKB	Financieel
21G.004	Rotterdam Media Commission	1	5.387.668	1.504.181	MKB	Media
21U.001	Partners in Nieuw Ondernemerschap	1	177.922	66.669	MKB	Kennisoverdracht
23U.008	Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap	3	4.565.156	1.826.062	MKB	Kennisoverdracht
23U.009	Designer Café	3	898.920	359.568	MKB	Mode
21X.002	Dutch Game Garden 2010-2015	1	4.035.059	1.614.567	MKB	Kennis
21F.005	Geo Valley	1	5.901.800	1.926.350	Ontwikkeling	Geomatica
21F.006	Energierijk	1	6.116.490	800.000	Ontwikkeling	Energie
21F.010	Nieuw- en verbouw Biosafety level 3 dierfaciliteit	1	10.285.661	1.400.000	Ontwikkeling	Medisch
21F.011	Kansen voor Robotica	1	2.278.418	341.520	Ontwikkeling	Robotica
21N.002	Dutch Offshore Wind Energy Services D OWES	1	2.987.230	1.015.658	Ontwikkeling	Onderhoud
21N.003	Ontwikkeling robotechniek voor primaire productiebedrijven	1	-	-	Ontwikkeling	Land en Tuinbouw
21N.004	Open Innovatie-Alliantie Groot Composiet Noord-Holland	1	5.646.075	1.303.361	Ontwikkeling	Composiet
21N.010	Ontwikkeling grootschalige inzet offshore getiistroomenergie	1	4.300.673	1.720.269	Ontwikkeling	Energie
21N.011	De HeatMatcher	1	3.323.005	1.328.005	Ontwikkeling	Energie
21N.013	Holland Health	1	3.500.000	1.400.000	Ontwikkeling	Medisch
21N.014	INPREZE	1	2.180.500	848.000	Ontwikkeling	Medisch
22N.004	Innovatiesnelweg	2	3.159.808	951.308	Ontwikkeling	Bouw
21Z.012	Bioprocess Pilot Facility (BPF)	1	42.677.783	4.645.000	Ontwikkeling	Energie
21Z.013	Proeftuin Maritieme Innovatie	1	1.533.465	600.000	Ontwikkeling	Maritiem
21Z.014	NeCEN Open Access	1	7.235.085	2.894.034	Ontwikkeling	Medisch
21Z.015	Kenniscentrum Plantenstoffen	1	2.670.000	1.282.500	Ontwikkeling	Energie
21Z.017	Delft Aardwarmte Pilot-Project (DAPP)	1	6.761.680	1.354.317	Ontwikkeling	Energie
21Z.018	Bio Simulation Factory	1	7.594.000	2.500.000	Ontwikkeling	Medisch
21Z.020	De Duurzaamheidsfabriek	1	9.428.860	804.800	Ontwikkeling	Innovatie
21Z.021	Groene Revolutie in de Nederlandse Glastuinbouw	1	2.001.893	800.757	Ontwikkeling	Land en Tuinbouw
22Z.006	Kassenwarmte Hoogeland en De Naaldhorst	2	4.809.183	1.603.673	Ontwikkeling	Energie
22Z.011	LNG Dual fuel voor de Binnenvaart	2	3.464.060	1.200.000	Ontwikkeling	Energie
22Z.015	Duurzame Pot en Containerplanten Teelt (PCT) Rijnwoude	2	2.389.050	955.620	Ontwikkeling	Water
21A.008	Operatie Boegolf	1	1.470.282	588.113	Ontwikkeling	Energie
23A.014	VU University Medical PET-MRI Center	3	12.948.385	4.800.985	Ontwikkeling	Medisch
21M.003	Koudewinning Ouderkerkerplas	1	1.536.954	614.782	Ontwikkeling	Energie
21M.008	Spinoza Centrum	1	13.124.359	4.495.238	Ontwikkeling	Medisch
21M.009	GMP2	1	6.415.584	2.566.234	Ontwikkeling	Medisch
21D.002	PowerPlane Development Project: Airborne Wind Energy	1	1.900.961	569.041	Ontwikkeling	Energie
21D.005	The Hague Security Delta Campus	1	3.352.862	1.122.295	Ontwikkeling	Veilig
23D.014	Laak noord Scoort: programma gezondheid, welzijn, sport	3	2.871.285	1.100.000	Ontwikkeling	Sociaal
21H.004	InnoSportLab Zeilen	1	4.716.080	1.322.415	Ontwikkeling	Topsport
21H.005	Aardwarmte Den Haag	1	17.901.000	2.919.750	Ontwikkeling	Energie
21R.001	Drijvend Palvlioen	1	4.035.766	350.789	Ontwikkeling	Bouw

Nummer	Project	Prioriteit	TSK	EFRO	Hoofdtypeologie	Subtypologie
21R.002	Powered by You	1	506.143	226.185	Ontwikkeling	Energie
21R.005	MEC-Innovatie	1	3.605.937	1.000.000	Ontwikkeling	Maritiem
21R.006	UDF SOFIE	1	6.500.000	2.455.734	Ontwikkeling	Financieel
21R.007	Aquadock - CTD	1	611.065	245.995	Ontwikkeling	Bouw
21G.001	Pilot project kleinschalige windturbines in de gebouwde omgeving	1	-	-	Ontwikkeling	Energie
21G.006	Population Imaging Infrastructuur in Medical Delta	1	6.882.265	2.795.155	Ontwikkeling	Medisch
21U.002	Proefinstallatie Nereda technologie rwzi Utrecht	1	2.675.000	1.070.000	Ontwikkeling	Water
23F.001	Kwaliteitsimpuls ontwikkeling Kuststrook	3	4.560.689	946.654	Openbare ruimte	Recreatie
23F.002	Atolplaza motor voor kwaliteitsimpuls leefomgeving	3	7.833.716	2.000.000	Openbare ruimte	Herinrichting
23F.004	Stadscentrum Almere: Bereikbaarheid op maat	3	7.090.000	2.772.235	Openbare ruimte	Herinrichting
23F.006	Revitalisering Boswijk Centrum	3	1.648.947	606.026	Openbare ruimte	Herinrichting
23F.007	Multifunctionele Sportaccommodatie Almere	3	2.381.515	833.170	Openbare ruimte	Recreatie
22T.001	Laakzone Amersfoort	2	8.030.500	1.600.000	Openbare ruimte	Recreatie
23T.001	Ontwikkeling Buurtas Hogeweg	3	12.042.240	3.000.000	Openbare ruimte	Herinrichting
22Z.007	Haven Zuid Alblasserdam	2	2.997.316	925.000	Openbare ruimte	Herinrichting
23D.002	Revitalisering bedrijventerrein Zichtenburg en Kerketuinen	3	4.500.000	1.300.000	Openbare ruimte	Bedrijven
23D.004	Stadstuin Emma's Hof	3	1.472.038	450.000	Openbare ruimte	Herinrichting
23D.009	Herinrichting Grote Marktstraat	3	6.059.128	1.698.976	Openbare ruimte	Herinrichting
23D.012	Aanpak Theresiastraat	3	1.474.236	592.700	Openbare ruimte	Herinrichting
23D.015	Royaal Mariahoeve	3	816.819	319.100	Openbare ruimte	
23D.016	Opwaardering Haagse Markt	3	8.239.000	2.150.000	Openbare ruimte	
23D.017	Herinrichting openbare ruimte Stationsplein Den Haag	3	5.627.710	869.710	Openbare ruimte	
23D.018	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte winkelstraten	3	6.004.800	1.789.086	Openbare ruimte	
23D.020	2e Fase revitalisering Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkersho	3	7.193.325	1.872.496	Openbare ruimte	Bedrijven
22H.001	Boulevard Scheveningen	2	4.146.194	1.634.000	Openbare ruimte	Onderhoud
23R.001	Revitalisering Nieuwe Binnenweg	3	13.064.959	4.710.221	Openbare ruimte	Bedrijfsruimte
23R.006	Herinrichting Openbare Ruimte Katendrecht	3	1.339.741	409.875	Openbare ruimte	Herinrichting
23R.007	Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden	3	1.854.835	656.835	Openbare ruimte	Bedrijfsruimte
23R.008	Revitalisering Winkelboulevard Zuid	3	7.176.400	2.870.560	Openbare ruimte	Bedrijfsruimte
23R.009	Inrichting Dakpark	3	5.036.142	2.014.457	Openbare ruimte	Recreatie
23U.003	Zingende Toren	3	1.245.825	247.133	Openbare ruimte	Cultuur
23U.012	Bedrijventerrein Overvecht	3	704.986	283.986	Openbare ruimte	Bedrijfsruimte
23U.013	Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park	3	2.456.887	800.000	Openbare ruimte	Herinrichting
23U.014	Upgrading havenbekkens Lage Weide	3	5.000.000	2.000.000	Openbare ruimte	Herinrichting
23U.015	Beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall'	3	1.425.000	400.000	Openbare ruimte	Cultuur
22F.001	Integrale Inrichting Veluwerandmeren IIVR-2	2	6.500.000	1.300.000	Recreatie	
22F.002	Project Roggebotstaete	2	2.189.321	525.437	Recreatie	
22F.003	Natuurpark Lelystad: duurzaam verbindend	2	1.933.000	466.500	Recreatie	Herinrichting
22F.004	Blauwe As Almere: water voor toeristisch recreatieve ontw	2	3.814.427	1.461.000	Recreatie	
23F.003	Zorg en doelgroepenbad Bad Hanzeborg	3	1.245.035	350.000	Recreatie	
22N.001	Groene Carrà@ Zuid en West	2	3.705.335	1.235.048	Recreatie	
22N.002	Haarlemmermeer Overbruggen	2	12.419.599	3.754.344	Recreatie	
22N.003	Natuurbrug "Zandpoort"	2	8.336.301	3.171.750	Recreatie	
22N.006	De Groene Stelling: Innovatief ondernemerschap	2	665.041	217.041	Recreatie	
22N.007	Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek	2	871.870	348.308	Recreatie	
22N.008	Recreatieve verbindingen de Omzoom	2	900.000	360.000	Recreatie	
22Z.005	Versterking groenrecreatieve structuren Papendrecht	2	4.150.000	1.575.000	Recreatie	
22Z.009	Langzaam verkeersbrug tussen Westerpark en N3MP	2	5.779.918	2.000.000	Recreatie	
22Z.010	Duivenvoorde Corridor	2	4.056.434	1.338.623	Recreatie	
22Z.012	Groenzone Berkel-Pijnacker, fase 1	2	6.500.000	2.000.000	Recreatie	
22M.001	Pleisterplaats / recreatieknooppunt Kustbatterij Fort Diemerdam	2	1.641.020	623.600	Recreatie	
23D.007	Overdekte Skatebaan Binckhorst	3	998.948	399.579	Recreatie	
22G.002	Realisatie Willem-Alexander Baan	2	6.987.072	1.913.000	Recreatie	Topsport
22X.001	Versterken cultureel toeristische waarde landgoederen Amelisweerd en Rhijn	2	2.431.000	800.000	Recreatie	
22N.005	Toeristische Ontwikkeling Zaanse Schans	2	4.079.680	887.551	Toerisme	
23A.002	Westergasfabriek 'Het Levende Park'	3	428.978	152.000	Toerisme	
23A.006	De Toekomst van Museum Ons' Lieve Heer op Solder	3	9.777.425	3.368.643	Toerisme	
23A.010	Versterken van de toeristische functie van de Westerkerk	3	819.644	327.858	Toerisme	
23D.003	Humanity House	3	5.002.455	2.000.000	Toerisme	
23D.005	Panorama Mesdag	3	4.046.455	1.408.374	Toerisme	
23D.011	Mauritshuis bouwt aan de toekomst	3	6.027.437	2.000.000	Toerisme	
23D.021	Haagse Hoogtepunten in Beeld	3	666.360	266.360	Toerisme	
23U.006	Trajectum Lumen	3	3.226.000	1.060.000	Toerisme	
23U.001	Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	3	2.492.264	800.000	Werk	Recreatie
23U.007	De Wissel	3	678.755	330.000	Werk	Kennisoverdracht
23U.011	De Nieuwe Bouwloods	3	1.190.220	400.000	Werk	Cultuur
22F.005	Openb voorz Evenementen Terrein Biddinghuizen	2	1.860.000	750.000		
21Z.025	AquaReUse	1	1.000.000	380.000		
21Z.026	Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports	1	3.859.949	1.900.000		
22Z.017	Opschaling Restwarmtenet Dordrecht	2	5.541.668	2.200.000		
23A.017	Amsterdam Light Festival	3	1.382.771	400.000		
23R.010	Startup Campus	3	1.806.329	722.531		
21U.003	FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO utrecht	1	3.750.000	1.250.000		
23U.016	Emmaus Overvecht	3	424.560	122.310		

G4P4 ●●●●●

Tabel B19: Vastlegging Eerste typologie geaccumuleerd

Aantal projecten	Hoofdtypologie	TSK	EFRO	% EFRO
35	MKB	199.193.352	63.977.606	21%
41	Ontwikkeling	231.298.647	59.917.883	19%
28	Openbare ruimte	131.422.948	39.752.220	13%
24	Kennis	98.637.155	31.907.112	10%
19	Recreatie	75.124.321	23.839.230	8%
8	Incubator	67.435.450	17.826.689	6%
8	Bedrijfsruimte	39.574.045	13.271.753	4%
2	Beheer	27.085.900	13.054.000	4%
10	Milieu	57.195.706	11.570.857	4%
9	Toerisme	34.074.434	11.470.786	4%
10	Kennisoverdracht	28.024.000	10.049.998	3%
6	Cultuur	17.436.432	5.888.801	2%
5	Bedrijven	8.429.384	3.256.259	1%
1	Energie	4.000.000	1.683.877	1%
3	Werk	4.361.239	1.530.000	0%

Tabel B20: kernindicatoren Prioriteit 1 Kennis, Innovatie en Ondernemerschap

Kernindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
(C1) Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE)	Resultaat	-	-	317	903	1.134	910	674	3.938	126%
	Doel								3.120	
	Uitgangssituatie	-	-	5.240	51-	561	987	262-	6.475	208%
(C4) Aantal R&D projecten	Resultaat	-	-	130	88-	12-	9	10	49	40%
	Doel								121	
	Uitgangssituatie	-	-	629	569-	1-	17	10	86	71%
(C5) Aantal samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennis/researchinstellingen	Resultaat	-	-	96	15-	39-	16	21	79	90%
	Doel								88	
	Uitgangssituatie	-	-	501	364-	70-	21	14	102	116%
(C7) Aantal ondersteunde MKB bedrijven	Resultaat	-	-	2.073	4.798	322-	1.870	2.407	10.826	2024%
	Doel								535	
	Uitgangssituatie	-	-	8.482	1.818	47	1.391	230	11.968	2237%
(C8) Aantal ondersteunde startende bedrijven en kleiner bedrijven < 5 jaar	Resultaat	-	-	392	566	77-	633	1.083	2.597	969%
	Doel								268	
	Uitgangssituatie	-	-	1.617	444	565-	770	100	2.366	883%
(C10) Uitgelokte private vervolginvesteringen	Resultaat	-	-	4.329.508	13.249.055	25.957.335	95.549.311	57.308.744	196.393.953	634%
	Doel								31.000.000	
	Uitgangssituatie	-	-	130.969.805	121.632.076	49.983.214	179.069.423	4.856.667	486.511.185	1569%

Tabel B21: kernindicatoren Prioriteit 2 Attractieve regio's

Kernindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
(C1) Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen	Resultaat	-	-	6	3	3	63	59	134	10%
	Doel								1.340	
	Uitgangssituatie	-	-	677	202	86	307	520	1.792	134%
(C34) Aantal toeristische-recreatieve projecten	Resultaat	-	-	-	-	4	2	1	7	20%
	Doel								35	
	Uitgangssituatie	-	-	33	15-	2-	2	5	23	66%

Tabel B22: kernindicatoren Prioriteit 3 Attractieve steden

Kernindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
(C1) Aantal bruto gecreëerde arbeidsplaatsen (in FTE)	Resultaat	-	-	81	381	380	334	112	1.288	53%
	Doel								2.420	
	Uitgangssituatie	-	-	1.087	-	1.445	76	511	3.119	129%
(C39) Aantal gerenoveerde of nieuwe stedelijke voorzieningen	Resultaat	-	-	8	4	7	2	16	37	93%
	Doel								40	
	Uitgangssituatie	-	-	32	14	10	11-	20	65	163%
(C40) Aantal projecten gericht op ondernemerschap, stads/wijkeconomie	Resultaat	-	-	16	13	10-	5	3	27	77%
	Doel								35	
	Uitgangssituatie	-	-	50	18-	7	8	11	58	166%
(C41) Aantal projecten gericht op participatie leefbaarheid of sociale activering	Resultaat	-	-	10	4	7	6	2	29	35%
	Doel								84	
	Uitgangssituatie	-	-	34	-	6	2	5	47	56%

G4P4

Tabel B23: outputindicator Prioriteit 1

Outputindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
R&D investeringen (private bijdragen aan onderzoeksfaciliteiten, onderzoeksorganisaties etc)	Resultaat	-	-	2.480.221	4.304.103	13.572.469	9.537.655	28.077.951	57.972.400	121%
	Doel								48.000.000	
	Uitgangssituatie	-	-	46.114.186	63.363.865	2.088.521	24.529.083	950.886	135.144.769	282%

Tabel B24: outputindicatoren Prioriteit 2

Outputindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
Aantal projecten gericht op verbetering van natuur, landschap of cultureel erfgoed	Resultaat	-	-	-	4	1-	1	1	5	12%
	Doel								41	
	Uitgangssituatie	-	-	24	11-	1	2	3	19	46%
Aantal hectare bedrijfsterreinen gemoderniseerd	Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
	Doel								88	
	Uitgangssituatie	-	-	5	125	-	4-	10	136	155%
Aantal projecten gericht op milieu (incl. externe veiligheid en luchtkwaliteit)	Resultaat	-	-	6	1-	-	2	1	8	8%
	Doel								104	
	Uitgangssituatie	-	-	101	83-	3-	3	1	19	18%

Tabel B25: outputindicatoren Prioriteit 3

Outputindicator		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal	% tov doel
Aantal ha bedrijfslocatie gemoderniseerd	Resultaat	-	-	3	-	10	86	9	108	74%
	Doel								146	
	Uitgangssituatie	-	-	7	48	99	8	-	162	111%

Tabel B26: Financiële informatie

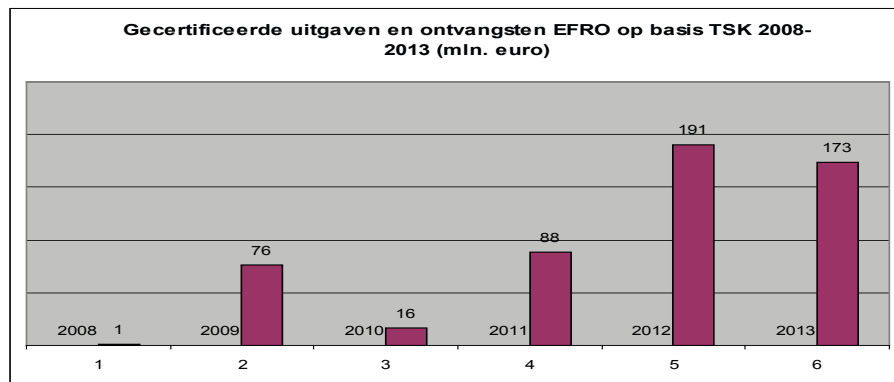
Uitgaven 2013	Bedrag totale subsidiabele uitgaven (TSK)	Overheidsbijdrage incl. EFRO	EFRO	EFRO in %
Prioriteit 1	303.646.845	224.985.165	122.011.558	40%
Prioriteit 2	61.164.505	54.781.235	24.465.802	40%
Prioriteit 3	161.636.405	111.676.111	65.921.565	40%
Prioriteit 4	15.141.122	15.141.122	7.570.561	50%
Totaal	541.588.877	406.583.633	219.969.486	

*ingediend in MSF

Tabel B27: Financiële informatie gecertificeerde uitgaven

	Betaalaanvragen per jaar (mln. TSK)
Totaal-generaal 2007-2015	542
2007	
2008	1
2009	76
2010	16
2011	88
2012	191
2013	169
2014	
2015	

Grafiek 27A: gecertificeerde uitgaven en ontvangsten EFRO

Tabel B28: aantal projecten dat scoort in een of meerdere clusters per 31 december 2013

Aantal projecten	Doelgroep	EFRO investering
58	Lifesciences, medischetechnologie, bioscience en milieutechnologie	103
44	Creatieve industrie en nieuwe media	59
27	Transport, logistiek en handel	56
30	Maritieme cluster en deltatechnologie	51
25	Zakelijke dienstverlening	49
31	Voedsel en bloemen	47
19	Toerisme en congresswezen	27
11	Composieten	19
8	Juridisch	17
7	Geomatica	15
9	Petrochemische industrie	14
102	Geen specifieke cluster	143

Tabel B29: aantal projecten dat scoort in een of meerdere doelgroepen per 31 december 2013

Aantal projecten	Doelgroep	EFRO investering (mln. Euro)
166	Geen specifieke doelgroep	268
40	Jongeren	38
23	Mensen in wijken en buurten met een lage sociaal	25
23	Allochtonen	25
20	Laagopgeleiden	24
12	Vrouwen	16
15	Uitkeringsgerechtigden en arbeidsgehandicapten	8

G4P4 ●●●●●

Tabel B30: aantal betrokken onderwijsorganisaties of instituten per 31 december 2013

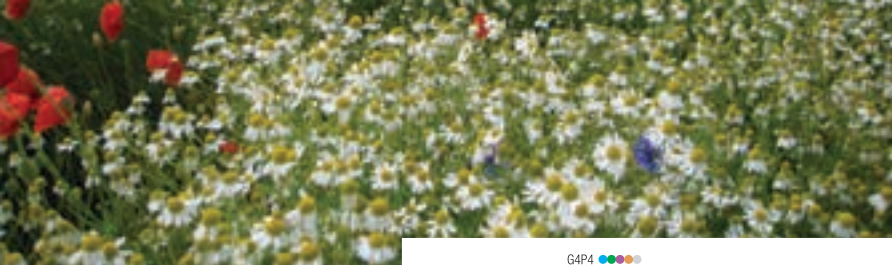
Project	Betrokken onderwijsorganisatie of onderzoeksinstituut
21M.010 - Green Metropole	AIM, VU, UvA
21G.003 - RDM Innovation Dock - fase 3	Albeda College, Hogeschool Rotterdam
21N.014 - INPREZE	AMC
21F.009 - Emerging Disease Campus	CVI Wageningen
21Z.013 - Proeftuin Maritieme Innovatie	Da Vinci College, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool INHolland, STC
21Z.003 - EcoShape - Building with Nature	Deltares, Imares, NIOZ, NIOO-CEME, TU Delft, WUR, TU Twente
21N.011 - De HeatMatcher	ECN, Hogeschool INHolland
21N.002 - Dutch Offshore Wind Energy Services D OWES	ECN, TNO, AMC
21N.015 - Energiedijken	Erasmus Universiteit
23R.010 - Startup Campus	Erasmus Universiteit
21G.002 Erasmus MC Life Science Incubator	ErasmusMC
21H.002 - Het Haagse Hogeschool KIO programma	Haagse Hogeschool
21N.008 - Nieuwe Energie op de Creatieve As	Hogeschool INHolland
21T.001 - Utrecht Innoveert: The Next Step	Hogeschool Utrecht, TNO,
21T.002 - Mijn Bedrijf 2.0 v/h Mens+Kennis=Bedrijvigheid	Hogeschool Utrecht, TNO,
21N.007 - Cross Media Expertisecentrum	Hogeschool van Amsterdam, UU, UvA
21F.011 - Kansen voor Robotica	Hogeschool Windesheim, ROC Flevoland en ROC Friese Poort
21N.001 - MCN Maritime Campus Netherlands	IMARES, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, ROC Kop NH, TNO
21M.008 - Spinoza Centrum	KNAW, UvA, AMC, VU/Vumc, Nederlands Instituut voor
21N.013 - Holland Health	Medisch Centrum Alkmaar, Foreest Medical Group, Hogeschool
21D.001 - EMI	Nicis Institute
21N.010 - Ontwikkeling grootschalige inzet offshore	NIOZ, WMC, ECN, Deltares
21Z.020 - De Duurzaamheidsfabriek	ROC Da Vinci College
23U.007 - De Wissel	ROC Midden Nederland, Vader Rijn College
23A.001 - ARM	ROC van Amsterdam
21Z.018 - Bio Simulation Factory	RUL
21Z.001 - BioPartner Accelerator	RUL, Lumc
21Z.015 - Kenniscentrum Plantenstoffen	RUL, WUR
21G.005 - Ontwikkeling STC-Group tot hoogwaardig kennisinstituut	STC
21A.008 - Operatie Boeggolf	TNO, TU Delft
21N.004 - Open Innovatie-Alliantie Groot Composiet Noord-Holland	TNO, TU Delft, ECN, Hogeschool INHolland
21F.005 - Geo Valley	TNO, TU Delft, UvA, IMARES, ITC
21Z.009 - Taskforce Duurzame Greenport Westland-Oostland	TNO, WUR, TU Delft
21Z.007 - Technostarters-New Business Development YES!Delft	TU Delft
21Z.008 - Tomaten op afvalwater	TU Delft
21Z.010 - Technopolis Accelerator	TU Delft
21Z.012 - Bioproces Pilot Facility (BPF)	TU Delft
21Z.016 - Slim meten en monitoren	TU Delft
21Z.017 - Delft Aardwarmte Pilot-Project (DAPP)	TU Delft
21Z.019 - Gietwater op Maat	TU Delft
21Z.022 Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water	TU Delft
21G.006 - Population Imaging Infrastructuur in Medical Delta	TU Delft
21Z.026 - Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports	TU Delft
21R.002 - Powered by You	TU Delft
21H.004 - InnoSportLab Zeilen	TU Delft, Haagse Hogeschool, VU, RUG
21H.005 - Aardwarmte Den Haag	TU Twente
21Z.014 - NeCEN Open Access	TU Twente, Lumc, TU Delft, EUR, Emc, UU, RUG, NKI, TU Eindhoven
21H.006 - Living Lab The Hague	UL
21Z.024 - Extractenbibliotheek	Universiteit Leiden, Wageningen Universiteit
21T.003 - Utrecht Science Park	UU, Hogeschool Utrecht, UMC
21T.005 - Business Case Centrum voor Aarde & Duurzaamheid	UU, TNO, RIVM, Deltares
21A.003 - West Orange	UvA
23A.008 - Investeringsregeling voor ondernemers in Economische	UvA
21M.007 - CineGrid Amsterdam	UvA, TNO
21M.009 - GMP2	VU, Vumc
21A.007 - Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde,	VU, Vumc, AMC, UvA
21M.006 - Life Sciences Centrum Amsterdam	VU/vuMC, UvA, AMC, Sanguin en NKI
23A.014 - VU University Medical PET-MRI Center	Vumc
23U.002 - Aanpak Openbare Ruimte	Wellantcollege
21N.009 - Vizier op de toekomst: agribusiness Noord-Holland Noord	WUR
21Z.011 - Kennis en Innovatie Impuls Greenport Regio Boskoop	WUR, Wellantcollege

Tabel B31: Contextindicatoren

Contextindicator	Uitgangswaarde (2003)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Doelstelling Landsdeel West 2013
Bruto Regionaal Product Randstad provincies	240 mld. euro	283 mld. euro*	295 mld. euro*	256 mld. euro*	-	262 mld. euro*	-	-	2% p.j. (CPB: 1,75%)
Werkzame beroepsbevolking (index 2003=100)	3.325.000	105	108	108	107	107	107	106	0,5% p.j. (CPB: 0,25%)
Werkzame beroepsbevolking (% ontwikkeling van jaar op jaar)	3.325.000	3,0%	2,8%	0,1%	-1,2%	0,2%	0,1%	-1,3%	0,5% p.j. (CPB: 0,25%)
Werkloosheid (% werklozen in de beroepsbevolking)	5,3%	4,4%	3,7%	4,7%	5,5%	5,6%	6,9%	8,6%	4% p.j. (CPB: 4,5%)
Totale uitgaven aan R&D (% aandeel in nationale uitgaven R&D)	47,9%	49,2%	-	51,0%	-	50,5%	-	-	47,5%
Totale uitgaven aan R&D excl. hoger onderwijsinstellingen (% aandeel in nationale uitgaven R&D excl. hoger onderwijsinstellingen)	42,3%	44,4%	-	44,8%	-	-	-	-	-
Uitgaven R&D totaal	4,4 mld. euro	5,1 mld. euro	-	5,3 mld. euro	-	6,2 mld. euro	-	-	4,64 mld. euro
Uitgaven R&D excl. hoger onderwijsinstellingen	2,5 mld. euro	3 mld. euro	-	2,8 mld. euro	-	-	-	-	-
Aandeel private bedrijven in totale uitgaven R&D	38,1%	40,4%	-	34,3%	-	-	-	-	50%
Aandeel private bedrijven in uitgaven R&D excl. hoger onderwijsinstellingen	65,6%	68,5%	-	65,1%	-	-	-	-	-
Netto participatiegraad (% werkzame beroepsbevolking in totale bevolking van 15 tot en met 64 jaar)	65%	68%	69%	69%	68%	68%	68%	67%	68%
Investerings in vaste bedrijfsactiva private sector (exclusief overheid, zorg en overige diensten)	16,9%	nb	nb	nb	-	-	-	-	16,9%
Aanvullend	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruto Regionaal Product per inwoner Randstad provincies	31.200 euro (2004)	37.000 euro*	38.500 euro*	33.000 euro*	-	33.400 euro*	-	-	36.650 (groei 1,8% p.j.)
Arbeidsproductiviteit Randstad provincies	74.900 euro (2004)	85.700 euro*	88.600 euro*	77.500 euro*	-	78.800 euro*	-	-	83.400 (groei 1,2% p.j.)
Uitstoot broeikasgassen	100,5**	nb	nb	-	-	-	-	-	94
Nederland:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitstoot broeikasgassen, ontwikkeling t.o.v. 1995 (index1995=100):	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CO ₂	-	101	103	100	106	98	97	-	-
CH ₄	-	65	66	66	66	63	62	-	-
N ₂ O	-	68	49	48	47	47	46	-	-
Algemeen Oordeel (eindcijfer) Benchmark Gemeentelijk Ondernemingsklimaat (ministerie EZ)	6,2***	-	-	-	6,8	-	-	-	6,7

* voorlopige cijfers; ** Index basisjaar 1990; *** Uitgangswaarde 2002

**** Het is onduidelijk hoe 2002 is berekend. 2007 is een gewogen gemiddelde van de G31 steden die in landdeel West liggen. Wordt 2002 ook zo berekend dan is het rapportcijfer hoger dan 6,2.

G4P4

Tabel B32: Werkzame beroepsbevolking (x 1000) per gebied, 1990 - 2000 - 2005 tot en met 2013

Gebieden	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nederland	5.644	6.917	6.973	7.097	7.309	7.501	7.469	7.391	7.392	7.387	7.283
Flevoland	81	141	163	165	173	182	182	178	179	179	177
Utrecht (PV)	409	518	530	541	564	575	576	567	571	573	565
Noord-Holland	950	1.134	1.157	1.176	1.209	1.256	1.251	1.241	1.241	1.242	1.228
Zuid-Holland	1.215	1.498	1.490	1.507	1.543	1.572	1.580	1.559	1.560	1.561	1.538
Amsterdam	271	330	342	346	363	378	373	378	381	384	377
Rotterdam	197	245	236	239	255	262	256	256	254	258	249
's-Gravenhage	149	206	208	212	214	218	220	214	211	215	218
Utrecht (gemeente)	93	126	129	137	145	153	153	152	155	155	160

Bron: CBS (StatLine)

Personen van 15 tot 65 jaar die in Nederland wonen en betaald werk hebben van twaalf uur of meer per week.

Tabel B33: Werkloosheidspercentage per gebied 2005 tot en met 2013

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rotterdam	10,6%	9,8%	7,2%	6,9%	8,1%	8,8%	9,5%	12,6%	13,9%
Amsterdam	9,0%	7,3%	5,9%	4,5%	6,5%	6,6%	7,1%	7,9%	10,0%
Den Haag	7,6%	6,6%	4,7%	4,3%	5,5%	6,8%	8,3%	10,9%	11,1%
Utrecht	7,5%	5,5%	4,4%	4,5%	5,1%	5,2%	5,2%	6,4%	8,3%
Flevoland	8,5%	7,4%	5,4%	4,3%	5,5%	6,5%	6,3%	8,0%	10,9%
Utrecht (PV)	5,2%	4,7%	3,8%	3,2%	4,2%	4,6%	4,7%	5,7%	7,5%
Noord-Holland	6,3%	5,3%	4,2%	3,4%	4,7%	5,2%	5,3%	6,3%	8,1%
Zuid-Holland	6,5%	5,8%	4,5%	4,1%	4,8%	5,9%	6,1%	7,6%	9,0%
West-Nederland	6,3%	5,5%	4,4%	3,7%	4,7%	5,5%	5,6%	6,9%	8,6%
Nederland	6,5%	5,5%	4,5%	3,8%	4,8%	5,4%	5,4%	6,4%	8,3%

Bron: CBS (StatLine)

Tabel B34: Werkloosheidspercentage per gebied (mannen/vrouwen) 2000, 2005 tot en met 2013

Gebieden	Geslacht	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nederland	Mannen	2,7%	5,5%	4,4%	3,5%	3,2%	4,5%	5,0%	5,2%	6,3%	8,2%
Nederland	Vrouwen	5,4%	7,8%	6,8%	5,7%	4,7%	5,2%	6,0%	5,6%	6,6%	8,4%
Flevoland (PV)	Mannen	.	6,0%	4,9%	2,8%	3,6%	5,2%	6,2%	6,1%	7,5%	9,4%
Flevoland (PV)	Vrouwen	9,8%	11,9%	10,8%	8,8%	5,4%	5,9%	6,9%	6,6%	8,7%	12,6%
Utrecht (PV)	Mannen	1,7%	4,6%	3,9%	3,3%	2,8%	4,1%	4,0%	4,7%	5,7%	7,5%
Utrecht (PV)	Vrouwen	3,1%	5,9%	5,6%	4,5%	3,6%	4,2%	5,4%	4,6%	5,7%	7,4%
Noord-Holland (PV)	Mannen	3,4%	5,6%	4,6%	3,6%	3,1%	4,5%	5,0%	5,2%	6,4%	8,2%
Noord-Holland (PV)	Vrouwen	5,5%	7,2%	6,2%	5,1%	3,8%	5,0%	5,5%	5,5%	6,1%	8,1%
Zuid-Holland (PV)	Mannen	3,0%	5,6%	4,7%	3,9%	3,6%	4,6%	5,8%	6,2%	7,6%	8,7%
Zuid-Holland (PV)	Vrouwen	4,9%	7,6%	7,1%	5,4%	4,9%	5,0%	6,0%	5,9%	7,6%	9,4%
Amsterdam	Mannen	7,0%	9,8%	7,2%	5,3%	4,8%	6,4%	6,8%	7,8%	8,9%	
Amsterdam	Vrouwen	6,7%	8,0%	7,4%	6,4%	4,1%	6,6%	6,5%	6,2%	6,7%	
Rotterdam	Mannen	6,1%	9,8%	8,7%	6,7%	6,6%	8,2%	9,2%	10,3%	13,1%	
Rotterdam	Vrouwen	7,4%	11,7%	11,1%	7,9%	7,3%	8,1%	8,3%	8,6%	12,0%	
Den Haag	Mannen	3,4%	7,7%	6,3%	4,2%	3,8%	5,5%	6,8%	9,3%	11,8%	
Den Haag	Vrouwen	4,4%	7,5%	6,8%	5,4%	4,9%	5,6%	6,9%	7,0%	9,7%	
Utrecht (gemeente)	Mannen	2,6%	7,6%	5,0%	3,5%	4,2%	5,8%	4,7%	6,2%	6,8%	
Utrecht (gemeente)	Vrouwen	.	7,3%	6,1%	5,4%	4,8%	4,3%	5,6%	4,2%	6,0%	

Bron: CBS

Werkloosheidspercentage: de werkloze beroepsbevolking als percentage van de beroepsbevolking (15 t/m 64 jaar)

Aantekening: op dit moment zijn de werkloosheidspercentages voor de gemeente met de uitsplitsing naar mannen en vrouwen nog niet beschikbaar

Tabel B35: Regionale economische groei: Bbp, volumemutaties in procenten

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008***	2009	2010	2011**	2012*	2013*
Flevoland	3,5	8,1	5,7	9,8	6,4	5,9	1,5	6,2	4,0	4,0	7,5	5,1	0,1	-5,4	3,4	1,3	-1,3	-0,6
Utrecht (PV)	4,6	4,6	7,3	6,7	3,2	3,6	-1,2	-1,4	1,8	2,2	3,9	4,6	1,5	-1,1	-1,0	1,3	-1,3	-1,2
Noord-Holland	3,8	5,6	4,6	4,2	3,0	0,7	2,4	1,5	3,0	2,8	3,3	4,0	2,2	-3,4	1,7	1,1	-1,1	-0,7
Zuid-Holland	2,7	4,1	3,9	4,6	4,0	1,9	-0,7	0,2	1,8	2,8	3,4	4,4	1,0	-4,0	0,7	0,7	-1,2	-1,2
Nederland	3,4	4,3	3,9	4,7	3,9	1,9	0,1	0,3	2,2	2,0	3,4	3,9	1,8	-3,7	1,5	0,9	-1,2	-0,8

Bron: CBS N.B. De gegevens zijn niet beschikbaar voor de vier provincies tezamen.

* gegevens voorlopig; ** gegevens nader voorlopig; *** Trendbreuk met voorgaande jaren

Tabel B36: Aantal bedrijfsvestigingen per gebied, 1 januari (2006-2013)

Gebieden	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	toename 2006-2013	toename 2006-2013
Flevoland	23.730	25.410	27.740	29.950	32.060	33.220	34.040	35.410	11.680	49%
Utrecht (PV)	77.260	82.170	88.000	93.150	98.730	105.250	107.820	112.260	35.000	45%
Noord-Holland	194.830	204.100	215.970	232.160	247.360	259.180	265.140	271.300	76.470	39%
Zuid-Holland	148.350	155.870	165.790	172.250	177.960	183.460	181.290	180.530	32.180	22%
West-Nederland	444.170	467.550	497.500	527.510	556.110	581.110	588.290	599.500	155.330	35%
Nederland	982.050	1.031.170	1.088.380	1.147.170	1.196.160	1.244.000	1.263.110	1.286.260	304.210	31%

Bron: LISA

Bijlage B37: URBACT projecten

1- Utrecht is 'lead partner' van het project CITYLOGO <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/citylogo/our-project/>. Dit netwerk van grote en middelgrote Europese steden werkt aan stedelijke 'branding' als onderdeel van de stedelijke strategie voor ruimtelijke, economische en sociale ontwikkeling. Het netwerk is in 2013 enkele keren bijeen gekomen, waarbij gesproken is over "integrated city-brand management" (Oslo) en "integrated city-brand building" (Utrecht). Beide bijeenkomsten werden georganiseerd in samenwerking met de Eurocities werkgroep "City branding and attractiveness". Partners in het Urbact project zijn Genua (IT), Zaragoza (SP), Coimbra (P), Aarhus (DK), Oslo (No), Dundee (UK), Warschau (PL), Vilnius (LT) en Alba Iulia (RO). De partners werken het komende jaar aan het opstellen van een zogenaamd 'Local Action Plan' in samenwerking met de lokale stakeholders in de stad.

2- Rotterdam is 'lead partner' van het project 'My Generation@work'. <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/my-generation-at-work/homepage/>. Dit is een thematisch netwerk over jongeren en de nieuwe arbeidsmarkt. Doel is om de kansen voor jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten. Gekozen is voor een focus op het belang van ondernemende competenties en een pro-actieve houding, om daarmee het gat tussen opleiding en werk te kunnen overbruggen. Hoofdthema's zijn 1) curricula gericht op ondernemerschap, 2) fysieke en niet-fysieke multi-stakeholder platforms en de 3) toegevoegde waarde van makelaar/facilitators. Gebaseerd op de Social Innovation Spiral theorie zijn binnen deze thema's experimenten gestart in alle partnersteden. De meer dan 30 experimenten richten zich op hiaten in het huidige beleid en/of op het leggen van nieuwe connecties met de stakeholders in de stad. Intensieve kennisuitwisseling over deze experimenten stond in 2013 centraal. De partners zijn Antwerpen (B), Riga (LV), Glasgow (GB), Gdansk (PL), Warsaw (PL), Tampere (FIN), Valencia (E), Braga (P), Maribor (SLO), Turin (I) en Thessaloniki (GR).

3- Delft is 'lead partner' van het project 'EUniverCities' <http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/eunivercities/homepage/>. In dit thematisch netwerk staat de samenwerking tussen stad en universiteit centraal. Focus ligt op technologieoverdracht, internationalisering, stadsmarketing, studentenhuysvesting, ondernemerschap en Living Labs. De partners zijn: Aalborg (DK), Aken (DE), Aveiro (PT), Gent (BE), Lecce (IT), Linköping (SE), Lublin (PL), Magdeburg (DE), Tampere (FI) en Varna (BG). In 2013 hebben drie bijeenkomsten plaatsgevonden in Magdeburg, Linköping en Aveiro. Op lokaal niveau zijn alle steden gestart met hun lokaal actieplan. Delft is vier keer met de supportgroep bijeengekomen en benadrukt de onderwerpen Living Labs en huisvesting van studenten en kenniswerkers. Studenten worden actief bij het project betrokken, zowel binnen de ULSG's als de transnationale bijeenkomsten.

Delft en EUC-partners participeerden in de URBACT Summer University, o.a. als workshopbegeleiders. Tijdens de trainingen is de Peer-Reviewmethodiek van het project uitgebreid gepresenteerd. Wat communicatie betreft is een pagina gewijd aan het project in de Regionale Review, dat verscheen met de European Open Days (oktober). Eind 2013 is ook een eerste digitale nieuwsbrief gepubliceerd.

4- Amersfoort is partner van het 'Sustainable Food in Urban Communities' project. <http://www.sustainable-everyday-project.net/urbact-sustainable-food/2012/10/16/about/>. Dit is een netwerk waarbij de samenwerking op het gebied van duurzaam voedselbeheer in steden centraal staat. De andere partners zijn Brussel (B 'lead partner'), Bristol (GB), Gotenborg (S), Lyon (F), Vaslui (RO), Ourense (E), Oslo (N), Athene (GR) en Messina (IT). Het project heeft Amersfoort afgelopen jaar in staat gesteld om met beleidsmakers van de verschillende steden kennis uit te wisselen en met een netwerk van lokale initiatiefnemers, EEM (Echt Eten Metwerk) genaamd, een lokaal actieplan op te stellen ten aanzien van stadslandbouw en kortere ketens in de stad. In 2014 kijken we naar mogelijkheden om ons netwerk verder uit te breiden en te intensiveren.

5- Rotterdam is partner van het netwerk Creative SpIN (Creative "Spillovers" for Innovation) <http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creativespin/homepage/>. Dit is een netwerk over het identificeren en stimuleren van spill over effecten van creatieve bedrijfstakken op de stedelijke omgeving (economisch, maatschappelijk en ruimtelijk). De andere partners zijn Birmingham (GB 'lead partner'), Bologna (IT), Essen (D), Obidos (P), Tallinn (EST), Mons (B), Kortrijk (B) en Kosice (SK). Voor Rotterdam loopt de uitwerking van het lokale actieplan gelijk op met de revisie van het Werkplan Creatieve Economie 2012-2014. Een van de onderdelen is de uitwerking van de Rotterdam Creative Commission.

6- Den Haag is partner van het City Sustainable Investment Europe project <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/csi-europe/homepage/>. Dit is een netwerk over de inzet van revolverende fondsen (JESSICA-initiatief) binnen steden. Hoe werken financiële instrumenten voor steden, met een focus op regulering. Gewerkt wordt op thema's als UDF/stad, staatssteun en private investeringen, technische ondersteuning en nieuwe investeringsmodellen. De andere partners zijn Manchester (Leadpartner UK), Poznan (PL), Ancona (IT) en Porto (P), Riga (Letland), Lille (Frankrijk), Malmö (Zweden), Sevilla (Spanje) en Leipzig (Duitsland). Het Haagse lokale actieplan is gericht op een verdere uitrol van de financiële instrumenten gekoppeld aan de inzet van de nieuwe EFRO-middelen voor de periode 2014-2020.

G4P4

Bijlage B38: Leden van het Comité van Toezicht en Stuurgroepen in 2013

Leden van het Comité van Toezicht Kansen voor West

dhr. R. C. Robbertsen	gemandateerd voorzitter: commissaris van de Koningin van de provincie Utrecht
mw. E. Sweet	gedeputeerde van Noord-Holland, namens de P4
dhr. H. Kool	wethouder van Den Haag, namens de G-4
dhr. R. Luchtenveld	wethouder van Lelystad namens de acht G27-steden in Landsdeel West en Almere
dhr. B. Mooren	vertegenwoordiger van het bedrijfsleven (VNO/NCW)
dhr. M. Laboui	vertegenwoordiger van de sociale partners (FNV)
dhr. S. J. Noorda	vertegenwoordiger van een kennisinstelling (VSNU)
dhr. A. Ouwehand	vertegenwoordiger natuur-, milieu en landschapsorganisaties (Milieufederatie)
dhr. T. Leeuwestein	vertegenwoordiger van het Ministerie van BZK
mw. N. van de Wenden	vertegenwoordiger van het Ministerie van EZ

Adviserende leden zijn vertegenwoordigers van de EC (DG-Regio) en managementautoriteit.

Leden van de stuurgroep West-Regio

dhr. R. van der Sande	Voorzitter: gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. H. Goossensen	vertegenwoordiger provincie Zuid-Holland
mw. I. van Scheppingen	vertegenwoordiger provincie Noord-Holland
dhr. T.E. Jaroszek	vertegenwoordiger provincie Utrecht
Mw. A. Van Oorschoot	vertegenwoordiger provincie Flevoland
dhr. H. Duimelaar	vertegenwoordiger Amsterdam
dhr. J.H.J. Houthof	vertegenwoordiger Rotterdam
dhr. G. van Aken, plv	vertegenwoordiger Den Haag
dhr. M. van Dijk	vertegenwoordiger stad Utrecht
dhr. R. Stokkel	vertegenwoordiger G27
dhr. G. Arnoldus	vertegenwoordiger ministerie EZ

Adviserende leden zijn de vertegenwoordigers van de managementautoriteit (incl. programmabureau West-Regio).

Leden van de stuurgroep Kansen voor Amsterdam

mw. C. Gehrels	Voorzitter: wethouder Economische Zaken
dhr. A. Baâdoud/T. Herrema	vertegenwoordiger namens de stadsdelen Amsterdam
dhr. R. Kloosterman	vertegenwoordiger Universiteit van Amsterdam
dhr. T. Elfring	vertegenwoordiger Vrije Universiteit
mw. B. den Brok	vertegenwoordiger ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
dhr. G. den Boer	vertegenwoordiger namens de diensten van de gemeente Amsterdam
Dhr. M. Baltissen	Vertegenwoordiger namens Programmabureau Amsterdam

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden

Leden van de stuurgroep Kansen voor Rotterdam

dhr. H. Karakus	voorzitter: Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Vastgoed en Stedelijke Economie
mw. J. N. Baljeu	wethouder Haven, Verkeer en Regionale Economie
mw. W.L. Gillis-Burleson	vertegenwoordiger sociaal-economische sector
dhr. J.H.J. Houthoff	Hoofd Economie, Stadsontwikkeling
mw. M.J.A. Gallé	Erasmus Universiteit Rotterdam
mw. B. den Brok	vertegenwoordiger ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

Leden van de stuurgroep Kansen voor Den Haag

dhr. H. Kool	Voorzitter: wethouder Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Economie
dhr. B. Schuttenbeld	Kamer van Koophandel Haaglanden
vacant	Haagse Hogeschool
dhr. R.G.M. Perik	VNO – NCW / MKB Haaglanden
mw. K. Schofaerts	MKB Haaglanden
dhr. M.J. Gordijn	Hoofd Economie, Dienst Stedelijke Ontwikkeling gemeente Den Haag
dhr. J.C. Schenderling	Algemeen Directeur Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn gemeente Den Haag
dhr. M. Andriessen	Directeur Werken en Leren, Dienst Sociale Zaken en werkgelegenheid gem. Den Haag
dhr. G.J. Boot	Directeur Concernbedrijfsvoering gemeente Den Haag

mw. P.Delsing	Directeur Dienst Stadsbeheer gemeente Den Haag
mw. B. den Brok	vertegenwoordiger Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

Leden van de stuurgroep Kansen voor Utrecht

mw. M. de Rijk	Voorzitter: wethouder Duurzaamheid, Economische zaken en Financiën
dhr. F. Lintmeijer	wethouder Verkeer, Cultuur en Internationale zaken
dhr. S. Fortuyn	vertegenwoordiger namens de Kring van Utrechtse ondernemingen
mw. C. van Grinsven	vertegenwoordiger namens Taskforce Innovatie
dhr. B. van Dijck	hoofd economische zaken gemeente Utrecht
dhr. J. Docter	Kamer van Koophandel Midden Nederland
mw. B. den Brok	vertegenwoordiger Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De vertegenwoordigers van de managementautoriteit en programmabureau zijn adviserende leden.

G4P4

Bijlage B39: Bezetting programmamanagement en steunpunten

Bezetting programmamanagement van de managementautoriteit

Ruud van Raak

Programma
manager

Adri Hartkoorn

Programma
secretaris

Floor de Rooy

Programma
controller

Mieke Cornet

Communicatie
adviseur

Pim Oskam

Betaalautoriteit

Nancy de Jong

1e Project-
medewerker

Suzanne v. d. Knaap

Programma
medewerker

Bezetting programmabureau West-Regio

Joke van den Brink

Hoofd PB

Ton Bloothoofd

Hoofd Control

Olaf Gähler

Coördinator/adviseur
stuurgroep

Menny Barendse

Medewerker Control

Jeroen Elzenaar

Medewerker Control

Eduard Lenoir

Medewerker Control

Frank Rotgans

Medewerker control

Bart de Ree

Medewerker Control

Hans Vos

Medewerker Control

Arthur Jongeneelen

Medewerker Control

Klaas Snijder

Medewerker Control

Judith Goudriaan

Medewerker Control

Sharmain Khitanea

Medewerker Control

Carla Giskes

Secretaresse

Aly Langeweg

Medewerker Beheer

Marieke Kaptijn

Medewerker
Ondersteuning

Yvonne Stodel

Medewerker Beheer

Bezetting programmabureau Kansen voor West Amsterdam

Mathieu Baltissen

Programma
manager

Christian Schreuder

Programma
secretaris

Bezetting programmabureau Kansen voor West Rotterdam

Albert van Veelen

Programmamanager

Edwin Bijkerk

Programmasecretaris

Sawitrie Kanhai

Projectcontroller

Bezetting programmabureau Kansen voor West Den Haag

Ton Overmeire

Programma
manager

Yvonne de Ruiter

Medewerker control

Esther van Vondel

Beleids
medewerker

Marleen Meijeren

Medewerker control

Renate den Heijer

Programma
medewerker

Bezetting programmabureau Kansen voor West Utrecht

Mariska Pastoors

Programma
manager

Peter Dijkman

Programma
controller

Agnes Schuurman

Programma
secretaris

Bezetting steunpunten in Kansen voor West

Martijn Onderstal

Prov. Zuid-Holland

Charlotte Dijkstra

Prov. Noord-Holland

Anjo Reussink

Prov. Noord-Holland

Hiske v.d. Meulen

Prov. Utrecht

Tomasz Jaroszek

Prov. Utrecht

Fred Jonkhart

Prov. Flevoland

Guus van Dalen

Prov. Flevoland

Europa investeert in de toekomst. Deze uitgave en alle projecten
komen tot stand met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.